

ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶದ ವಿಶೇಷ ನೂಚನೆ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠ, ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂಬ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ವೇದ ಪಂಡಿತರುಗಳನ್ನು, ಅನೇಕ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಆಯಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರನ್ನಾಗಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಸಿ, ಈ ಮೂಲಕ ವೈದಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ, ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಸುಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- (1) 1 ರಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 500/- ರಿಕರಿಂಗಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್
- (2) 6 ರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಯುವವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 1,000/- ರಿಕರಿಂಗಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಮೇತ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
- (3) ಸುಧಾ ಮಂಗಳಕಾಲಕ್ಕೆ 1,00,000/- (ಒಂದು ಲಕ್ಷ) ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
- (4) ಚಂದ್ರಿಕಾ ಮಂಗಳಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂ. 50,000/-ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
- (5) ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾಶಿ, ಪೂನಾ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಠದ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- (6) ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ಪಂಡಿತರಾದವರಿಗೆ ಮಠದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ವೇದ, ಪುರೋಹಿತ, ಸುಧಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ವವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಭೋಜನ, ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು 12 ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ ಪರಿಣತರನ್ನಾಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಯೋಮಿತಿ 7 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಅಪೂರ್ವ ಸುವರ್ಣಾವಕಾಶವನ್ನು ಆಸ್ತಿಕ ಮಾಧ್ವಬಾಂಧವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು, ಮಕ್ಕಳು ಉದ್ಭುತರಾಗಲು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಜೂನ್ 1 ರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಕುಲಪತಿಗಳು / ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ದೂರವಾಣಿ : (08512) 279496

ನವರಾತ್ರೋತ್ಸವಸಂಕಲ್ಪ - ಆಶ್ವಿಜ ಶುಕ್ಲ ಪಾಡ್ಯ ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾ-ನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಶ್ರೀಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ-ಗುರ್ದಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀವೇಂಕಟೇಶ ಪ್ರೇರಣಯಾ- ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ - ಶ್ರೀ-ಭೂ-ದುರ್ಗಾ-ಬ್ರಹ್ಮ-ಪ್ರಾಣ-ಸರಸ್ವತೀ-ಭಾರತೀ-ಶೇಷ-ಗರುಡಾದಿ ಪದ್ಮಾವತೀಸಹಿತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಯ-ಅದ್ಯ ಪ್ರಾತರಾರಭ್ಯ ಆಗಾಮೀ ದಶಮೀ-ಪರ್ಯಂತಂ ನವರಾತ್ರೋತ್ಸವಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ದೀಪಸಂಯೋಜನಂ, ಘಟಸ್ಥಾಪನಂ, ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಪಾರಾಯಣಂ, ಪ್ರತಿದಿನಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಮಹಾ ಪೂಜಾಂ, ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಮಹಾನೀರಾಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಅಥ ದೀಪಸ್ತಂಭ..... - ಸ್ತಂಭಾಗ್ರೇ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ ನಕ್ಷತ್ರ-ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ - ನಾಲೇ ವಾಸುಕಿನೇ ನಮಃ - ಪಾದೇ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ - ಇತಿ ಸಂಪೂಜ್ಯ.

ಅಥ ದೀಪಸಂಯೋಜನಂ - ಓಂ ಅಗ್ನಿನಾಗ್ನಿಃ ಸಮಿಧ್ಯತೇ ಕವಿಗ್ರಹಪತಿಯುರ್ವಾ ಹವ್ಯವಾಡ್ವಹ್ವಾಸ್ಯಃ || ಇತಿ ದೀಪಂ ಸಂಯೋಜ್ಯ ||

ಘಟಸ್ಥಾಪನಂ - ಘಟೇ ಕಲಶದೇವತಾನ್ ಆವಾಹ್ಯ - ಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸತತ್ತ್ವನ್ಯಾಸೌ ವೃತ್ತಮೇಣ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿವಾರ-ಸಹಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಆವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ||

ಗ್ರಹಣ ವಿಚಾರ

ವೇಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಉಪಹಾರ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಸ್ನಾನ, ನಿತ್ಯ ಆಹ್ನಿಕ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗ್ರಹಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತಕ್ಷಣ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯೊಡನೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರೆ ವಸ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಜನನಾಶೌಚ, ಮೃತಾಶೌಚ ಇದ್ದವರಿಗೂ, ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶುದ್ಧಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರೂ ಕೂಡಾ ಸ್ನಾನದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತಿನ್ನುವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಿಳಿಯದೇ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರೆ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲೂ, ಆ ನಂತರದಲ್ಲೂ ತಿನ್ನಬಾರದು.

ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆಯುಷ್ಯ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜ್ವರಾದಿ ಪೀಡೆಯು, ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂತ್ರರೋಗವು, ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕುಷ್ಠಾದಿ ರೋಗಗಳು, ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ.

ಗ್ರಹಣವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ, ಗ್ರಹಣ ಮಧ್ಯದವರೆಗೂ ತರ್ಪಣ, ಕೊನೆಗೆ ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ಮಂತ್ರಗಳ ಜಪವನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಗಳ ಉಪದೇಶ ಪಡೆಯಲು ಗ್ರಹಣ ಸಮಯವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ಮಂತ್ರಗಳ ಜಪದಿಂದ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಸ್ವರ್ತಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸ್ನಾನವು ಲಕ್ಷ ಸ್ನಾನಗಳ ಫಲವನ್ನೂ, ಮೋಕ್ಷಾನಂತರ ಮಾಡುವ ಸ್ನಾನವು ಅನಂತ ಸ್ನಾನಗಳ ಫಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಣ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ಹೋಮಗಳು ಕೋಟಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಹೋಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾನ-ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿರುವವನು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ದನದಂತೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಹಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಸಮಯವು ದೇವ-ಪಿತೃಗಳಿಗೂ, ಮಧ್ಯವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ, ಅಂತ್ಯವು ರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ ಶುಭದಾಯಕವು. ಕಾರಣ, ದೇವ-ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಸ್ತ ಭೂದಾನದ ಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಅನ್ನದಿಂದ ಮಾಡದೇ ಅಕ್ಕಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಸುವರ್ಣದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾತ್ತರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ದಕ್ಷಿಣೆ, ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸತ್ತಾತ್ತರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೇ ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ ಕ್ರಮ

ಸ್ನಾನಸಂಕಲ್ಪ :

“ಆಚಮ್ಯ.... ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ.... ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ.. ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಶ್ರೀಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರ್ವಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಪೀಡಾ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ (ತುಂಗಭದ್ರಾ) ನದೀಸ್ನಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ “ನಾಗಪಾಶಧರೋ ದೇವೋ ವರುಣೋ ಮಕರವಾಹನಃ| ಸಜಲಾಧಿಪತಿಃ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಪೀಡಾಂ ವ್ಯಪೋಹತು ||” ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜಪಾನಂತರ ತರ್ಪಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ತರ್ಪಣ ಸಂಕಲ್ಪ :

ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚಿತ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃತರ್ಯಾಮಿ - ಶ್ರೀಮಧ್ವವಲ್ಲಭ ಶ್ರೀಮಜ್ಜನಾರ್ದನವಾಸುದೇವಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಲ್ಲಭ ಶ್ರೀಮಜ್ಜನಾರ್ದನವಾಸುದೇವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಚಂದ್ರೋಪರಾಗಕಾಲೇ ತಿಲತರ್ಪಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ |.... ಅನೇನ ತಿಲತರ್ಪಣೇನ ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃತರ್ಯಾಮಿ..... ಶ್ರೀಮಧ್ವವಲ್ಲಭ ಶ್ರೀಮಜ್ಜನಾರ್ದನ ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರಿಯತಾಂ ಸುಪ್ರೀತೋ ವರದೋ ಭವತು || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು.

ಗ್ರಹಣ ಶಾಂತಿ :

ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಗ್ರಹಣಶಾಂತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬ, ಸ್ವರ್ಣದ ನಾಗಬಿಂಬ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪ ತುಂಬಿದ ತಾಮ್ರ ಅಥವಾ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆ-ಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಚಂದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಚಂದ್ರೋಪರಾಗಪೀಡಾ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸನಾಗ ಚಂದ್ರಬಿಂಬದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು..... “ತವೋಮಂಯ ಮಹಾಭೀಮ ಸೋಮಸೂರ್ಯ-ವಿಮರ್ದನ | ಹೇಮತಾರಾಪ್ರದಾನೇನ ಮಮ ಶಾಂತಿಪ್ರದೋ ಭವ || ಪಲಾಶಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ತಾರಕಾಗ್ರಹಮಸ್ತುಕಮ್ | ರೌದ್ರಂ ರೌದ್ರಾತ್ಮಕಂ ಘೋರಂ ತಂ ಕೇತುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||” ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳು

ಶುಭಾಶುಭ ಕಾಲಗಳು ಹಾಗೂ ಶಕುನಗಳು

ತಾರಾಬಲ - ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲು ಇಷ್ಟಕಾಲದ ನಕ್ಷತ್ರದವರೆಗೆ (ಎರಡೂ ಸೇರಿ) ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ೯ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಶೇಷವು ೧. ಆದರೆ ಜನ್ಮತಾರೆ, ೨. ಸಂಪತ್ತಾರೆ, ೩. ವಿಪತ್ತಾರೆ, ೪. ಕ್ಷೇಮತಾರೆ, ೫. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾರೆ, ೬. ಸಾಧಕತಾರೆ, ೭. ವಧತಾರೆ, ೮. ಮಿತ್ರತಾರೆ, ೯ ಅಥವಾ ೦ ಬಂದರೆ ಮೈತ್ರತಾರೆ ೨, ೪, ೬, ೮, ೯ ತಾರೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವು.

ತಾರಾಶಾಂತಿ - ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾರೆಗೆ ಶಾಕ (ತರಕಾರಿ) ೩ನೇ ತಾರೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ, ೫ನೇ ತಾರೆಗೆ ಉಪ್ಪು, ೭ನೇ ತಾರೆಗೆ ಎಳ್ಳು, ಚಿನ್ನ, ವಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದರೆ ತಾರಾದೋಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಬಲ - ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರುವ ರಾಶಿಯವರೆಗೂ (ಎರಡೂ ಸೇರಿ) ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಮೊತ್ತವು ೧. ದೇಹಸೌಖ್ಯ, ೨. ಕಲಹ, ೩. ದ್ರವ್ಯಲಾಭ, ೪. ರೋಗಭಯ, ೫. ಕಾರ್ಯವಿಫಲವ, ೬. ಶತ್ರುನಾಶ, ೭. ಸೌಖ್ಯವೃದ್ಧಿ, ೮. ಆರೋಗ್ಯವೃದ್ಧಿ, ೯. ಕಾರ್ಯತಾಮಸ, ೧೦. ಉದ್ಯೋಗವೃದ್ಧಿ, ೧೧. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ೧೨. ಧನವ್ಯಯ. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೨, ೫, ೬, ೯ ಇವುಗಳೂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೪, ೮, ೧೨ ಇವುಗಳೂ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಮತ.

ಚಂದ್ರಶಾಂತಿ - ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಪೂಜೆ, ಚಂದ್ರಮಂತ್ರಜಪ, ಅಕ್ಕಿದಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾರಾಬಲವನ್ನೂ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಬಲವನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚಕ ನೋಡುವ ಕ್ರಮ - ಇಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಪದಾದಿ (ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಾಡ್ಯದ ಮೊದಲು) ತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಮೇಷಾದಿ ಲಗ್ನಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಬಂದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ೯ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಶೇಷವು ೧ ಬಂದರೆ ಮೃತ್ಯು, ೨ ಬಂದರೆ ಅಗ್ನಿ, ೪ ಬಂದರೆ ರಾಜ, ೬ ಚೋರ, ೮ ರೋಗಪಂಚಕ. ಇವು ಅಶುಭಗಳು.

ಚೋರ, ರೋಗಪಂಚಕಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ, ರಾಜ ಅಗ್ನಿ ಪಂಚಕಗಳನ್ನು ಹಗಲಿನಲ್ಲೂ, ಮೃತ್ಯು ಪಂಚಕವನ್ನು ಹಗಲು - ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಲಗ್ನವು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದರೆ ಪಂಚಕದೋಷವಿಲ್ಲ. ಲಗ್ನ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದರೆ ಪಂಚಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಜ್ಞರ ಮತ.

ಪಂಚಕ ಶಾಂತಿ - ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಪಂಚಕಕ್ಕೆ ದೀಪ, ಅಗ್ನಿಪಂಚಕಕ್ಕೆ ತೈಲ, ರಾಜಪಂಚಕಕ್ಕೆ ಜಂಬೀರ, ಚೋರಪಂಚಕಕ್ಕೆ ಲೋಹ, ರೋಗಪಂಚಕಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹ, ಉಪನಯನ, ವ್ರತಚತುಷ್ಟಯ, ಚೌಲಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ತಿಂಗಳುಗಳ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ, ಯಾತ್ರೆ, ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ರಾಜದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ತಿಥಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲಗ್ನ ತ್ಯಾಜ್ಯಕಾಲ - ಮೇಷ, ವೃಷಭ, ಕನ್ಯಾ, ಧನುರ್ಲಗ್ನಗಳ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲೂ, ಮಿಥುನ, ಸಿಂಹ, ತುಲಾ, ಕುಂಭ ಲಗ್ನಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲೂ, ಮೀನ, ಮಕರ, ಕರ್ಕ, ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲೂ ಅರ್ಧಘಳಿಗೆಯ ಕಾಲ ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶುಭಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಋತುಕಾಲ - ಸೋಮ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರವಾರಗಳೂ, ದ್ವಿತೀಯಾ, ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ದಶಮೀ, ಏಕಾದಶೀ, ತ್ರಯೋದಶೀ ತಿಥಿಗಳೂ, ಅಶ್ವಿನೀ, ರೋಹಿಣೀ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಪುಷ್ಯ, ಉತ್ತರಾ, ಹಸ್ತಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶಾಖಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಮೂಲಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ, ಶ್ರವಣಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರ, ರೇವತಿ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ವೃಷಭ, ಮಿಥುನ, ಕಟಕ, ಕನ್ಯಾ, ತುಲಾ, ಧನುಸ್ಸು, ಮೀನ ಲಗ್ನಗಳೂ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲವೂ, ಪೂರ್ವಾಹ್ನವೂ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲವೂ, ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿಯೂ ಪ್ರಥಮ ರಜೋದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಶುಭಕಾಲಗಳು.

ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಮ - ದ್ವಿತೀಯಾ, ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ, ದಶಮೀ, ತ್ರಯೋದಶೀ ತಿಥಿಗಳೂ ಸೋಮ, ಬುಧ, ಗುರುವಾರಗಳೂ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ, ಹಸ್ತಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಶ್ರವಣಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ರೇವತಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ಪೂರ್ವಾಹ್ನವೂ, ಶುಭಲಗ್ನವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವು. ಶುಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ, ಅಶುಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತನಗೂ, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಿಗೂ ಆಯುಃಕ್ಷೀಣವು ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಫಲವು ಅದೃಷ್ಟಫಲವಾದುದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಪಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರೂ, ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳೂ ಒಂದೇ ದಿವಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಾಂಗವಾಗಿಯೂ ಅಶುಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಸಂಭವ ಉಂಟಾದರೆ

ಪುನಃ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ದೋಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ತಸಮ್ಮತವು. ಮಾಧ್ವರಿಗೆ ದಶಮೀ ಮತ್ತು ಗುರುವಾರ ನಿಷೇಧ.

ಶುಭಶಕುನಗಳು - ಶುಭವಸ್ತ್ರ, ಬಂಗಾರ, ತುಂಬಿದ ಕೊಡ, ವಾದ್ಯ ಧ್ವನಿ, ಶಂಖ, ಕನ್ನಡಿ, ಭತ್ತದ ಅರಳು, ಕುದುರೆ, ಆನೆ, ಆಕಳು, ಅಗ್ನಿ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಬಿಳಿಯ ಎತ್ತು, ವೇಶ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ, ಚಾಮರ, ಮೀನುಗಳು, ಗೋರೋಚನ, ದರ್ಭೆ, ಗೋಮಯ, ಮಣ್ಣು, ಸ್ನೇಹಿತ, ಚಿಗರಿ, ಶವ, ಅಗಸ, ಗರಿಕೆ, ಹುಲ್ಲಿನ ಹೊರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾಸಿವೆ, ಮೊಸರು ಗಡಿಗೆ, ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಶುಭ. ಹಂಸಪಕ್ಷಿ, ಸಂಬಾರ ಕಾಗೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ನವಿಲು, ಹಂಸ, ಮೇಕೆ, ಕತ್ತೆಯ ಧ್ವನಿ ಇವುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಶುಭವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಅಪಶಕುನಗಳು - ಭಸ್ಮ, ಅಸ್ತಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಉಪ್ಪು, ಕಾಲಮರಿ, ಕಮ್ಮಾರ, ಹೆಂಡ, ಔಷಧಿ, ಕೃಷ್ಣಧಾನ್ಯ, ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಹತ್ತಿ, ಕೆಂಪು ಹೂಗಳು, ಚರ್ಮ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಣ್ಣೆ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಕೆಸರು, ಕತ್ತೆ, ಒಂಟೆ, ಮಹಿಷ ಬರಿಯ ಕೊಡ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶಿರಃಕಂಪ, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಸರ್ಪ, ಕಪ್ಪೆ, ಹಲ್ಲಿ, ಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿಗಳ ಜಗಳ, ಪಶುಗಳ ಸೀನು, ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದ ಮನೆ ಇವುಗಳು ಅನಿಷ್ಟ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಪಲ್ಲಿ ಪತನದ ಫಲ - ಅಂಗೇಷು ಪತನೇ - ಶಿರಸಿ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರದಂ (ಕಲಹಃ) ಮುಖೇ - ಬಂಧು ದರ್ಶನಂ, ಭೂಮಧ್ಯೇ - ರಾಜಾನುಗ್ರಹಃ, ಉತ್ತರೋಷ್ಠೇ - ಧನವ್ಯಯಃ, ಅಧರೋಷ್ಠೇ - ಧನಲಾಭಃ, ನಾಸಾಂತೇ - ವ್ಯಾಧಿಭಯಂ, ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣೇ - ದೀರ್ಘಾಯುಃ ವಾಮಕರ್ಣೇ - ವಾಣಿಜ್ಯಲಾಭಃ, ನೇತ್ರಯುಗ್ಮೇ - ಕಾರಾಗ್ರಹಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಚಿಬುಕೇ - ರಾಜದಂಡಃ, ವಕ್ತ್ರೇ - ಭಯಂ, ಕಂಠೇ - ಶತ್ರುನಾಶ, ದಕ್ಷಿಣಭುಜೇ - ಆರೋಗ್ಯಂ, ವಾಮಭುಜೇ - ಸ್ತ್ರೀಭೋಗಃ, ವಾಮಮಣಿಬಂಧೇ - ಯಶಃ, ದಕ್ಷಿಣಮಣಿಬಂಧೇ - ವೃಥಾ, ಸ್ತನಯುಗ್ಮೇ - ದೋಷಃ, ಉದರೇ - ಧಾನ್ಯಲಾಭಃ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ - ಬಹುಲಾಭಃ, ಊರುಪ್ರದೇಶೇ - ಪಿತೃರಿಷ್ಟಂ, ಜಾನುಜಂಘಯೋಃ - ಸುಖಂ, ಪಾದಯೋಃ - ಪ್ರಯಾಣಂ, ನಖೇಷು - ಧನವ್ಯಯಃ, ಕೇಶಾಂತೇ - ಮೃತ್ಯುಭಯಂ, ಪೃಷ್ಠಭಾಗೇ - ಸೌಖ್ಯಂ.

ಗೌಳೀ ಪತನಫಲಮೇವಂ ಚ್ಛೇಯಂ - ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಾಮಭಾಗೇ - ಪುರುಷಾಣಾಂ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ಗೌಳೀಪತನೇ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಫಲಮಿತಿ ಪ್ರಾಚೀನಾಃ ವದಂತಿ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಫಲಂ ಸಮ-ಮಿತ್ಯಾಧುನಿಕಾಃ ||

ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ, ರಾಹುಕಾಲ ಮತ್ತು ಗುಳಿಕಕಾಲಗಳು

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಘಂಟೆ, ನಿಮಿಷಗಳು ಸೂರ್ಯೋದಯಾಸ್ತಗಳೆರಡೂ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಆದಾಗ, ಹಗಲು ೧೨ ಘಂಟೆಗಳು ಇರುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಗಲಿನ ಮತ್ತು ಉದಯಾಸ್ತಗಳ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಇವುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರಾಮಕಾಲ					ಗುಳಿಕಕಾಲ			
ವಾರಗಳು	ಹಗಲು		ರಾತ್ರಿ		ಹಗಲು		ರಾತ್ರಿ	
	ಘಂಟೆ ಯಿಂದ	ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ	ಘಂಟೆ ಯಿಂದ	ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ	ಘಂಟೆ ಯಿಂದ	ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ	ಘಂಟೆ ಯಿಂದ	ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ
ಭಾನು	4.30	6.00	6.00	7.30	3.00	4.30	9.00	10.30
ಸೋಮ	7.30	9.00	3.00	4.30	1.30	3.00	7.30	9.00
ಮಂಗಳ	3.00	4.30	7.30	9.00	12.00	1.30	6.00	7.30
ಬುಧ	12.00	1.30	10.30	12.00	10.30	12.00	3.00	4.30
ಗುರು	1.30	3.00	9.00	10.30	9.00	10.30	1.30	3.00
ಶುಕ್ರ	10.30	12.00	12.00	1.30	7.30	9.00	12.00	1.30
ಶನಿ	9.00	10.30	1.30	3.00	6.00	7.30	10.30	12.00

ಯಮಕಂಟಕ, ಅರ್ಧಪ್ರಹಾರ ಕಾಲಗಳು

ವಾರ	ಯಮಕಂಟಕಕಾಲ		ಅರ್ಧಪ್ರಹಾರಕಾಲ	
	ಘಂಟೆಯಿಂದ	ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ	ಘಂಟೆಯಿಂದ	ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ
ಭಾನು	12.00	1.30	10.30	12.00
ಸೋಮ	10.30	12.00	9.00	10.30
ಮಂಗಳ	9.00	10.30	7.30	9.00
ಬುಧ	7.30	9.00	6.00	7.30
ಗುರು	6.00	7.30	3.00	4.30
ಶುಕ್ರ	3.00	4.30	1.30	3.00
ಶನಿ	1.30	3.00	12.00	1.30

ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಶುಭಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷಿದ್ಧ ತಿಥಿ-ವಾರಗಳು

೧) ಶುಕ್ಲ ಪತಿಪತ್ ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳ ೯, ೬, ೪, ೧೨, ೧೪ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಕ್ಷಯ ತಿಥಿಗಳು, ೨) ರವಿ, ಶನಿ, ಕುಜವಾರಗಳು, ೩) ಅವರ ಕಾಲಹೋರಾಗಳು, ೪) ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿ, ಆದ್ರಾ, ಪೂ.ಫ., ಪೂಷಾ, ಉ.ಭಾ., ಚಿತ್ತಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಶತತಾರಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ೫) ಆಷಾಢ, ಭಾದ್ರಪದ, ಪುಷ್ಯ, ೬) ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ, ಧನು, ಕುಂಭಮಾಸಗಳು, ೭) ಗುರುಶುಕ್ರಾಸ್ತಗಳು, ೮) ಸಂಕ್ರಮಣ, ಯುಗಾದಿ ಮನ್ವಾದಿಗಳು, ೯) ರಾಹುಕಾಲ, ಗುಳಿಕಕಾಲಗಳು, ೧೦) ವೃತ್ತಿಪಾತ ವೈದ್ಯತಿ ಭದ್ರಾಕರಣ ಮಹಾಪಾತಗಳು; ೧೧) ನಕ್ಷತ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, ೧೨) ದಗ್ಧ ಯೋಗಗಳು, ಈ ೧೨ ಮಹಾದೋಷಗಳು ನಿಷಿದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಶುಭಯೋಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿದ್ದರೂ ಶುಭಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಿಷ್ಕರ್ಮಣಕ್ಕೆ

ಉ.ಫ. ಉ.ಷಾ. ಉ.ಭಾ. ರೇವತೀ, ರೋಹಿಣೀ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಹಸ್ತ, ಪುಷ್ಯ, ಅನುರಾಧಾ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಸ್ವಾತೀ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಕರ.

ಲಗ್ನವಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ದೋಷ

ಲಗ್ನವಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಆಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಧೂ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅತ್ತೆಗೆ ದೋಷ, ಕ್ಷಯಮಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ದೋಷ. ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಭಾವನಿಗೆ ದೋಷ. ಪುಷ್ಯಮಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾವನಿಗೆ ದೋಷ. ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪತಿಗೆ ದೋಷ. ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತಂದೆಗೆ ದೋಷ, ಇವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೆ

ಅಶ್ವಿನೀ, ಭರಣಿ, ಶ್ರವಣ, ಚಿತ್ತಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಪೂರ್ವಾತ್ರಯ, ಉತ್ತರಾತ್ರಯ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ರೇವತೀ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಕರ.

ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ

ರೋಹಿಣೀ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ರೇವತೀ, ಮೂಲ, ಚಿತ್ತಾ, ಶತತಾರಾ, ಸ್ವಾತೀ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಕರ.

ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ-ಸೇವಕ ಸಾಲಾವಳಿ

ಅ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಔ ಅಕ್ಷರದವರೆಗೆ ಅವರ್ಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕ, ಖ, ಗ, ಘ, ಙ = ಕವರ್ಗ. ಚ, ಛ, ಜ, ಝ, ಞ = ಚ ವರ್ಗ. ಟ, ಠ, ಡ, ಢ, ಣ = ಟ ವರ್ಗ. ತ, ಥ, ದ, ಧ, ನ =

ತ ವರ್ಗ. ಪ, ಫ, ಬ, ಭ, ಮ = ಪ ವರ್ಗ. ಯ, ರ, ಲ, ವ = ಯ ವರ್ಗ. ಶ, ಷ, ಸ, ಹ = ಶ ವರ್ಗ, ಅವರ್ಗ - ಗರುಡ, ಕ ವರ್ಗ - ಬೆಕ್ಕು, ಚ ವರ್ಗ - ಸಿಂಹ, ಟ ವರ್ಗ - ನಾಯಿ, ತ ವರ್ಗ - ಹಾವು, ಪ ವರ್ಗ - ಇಲಿ, ಯ ವರ್ಗ - ಆನೆ, ಶ ವರ್ಗ - ಹುಲ್ಲೆ.

ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲನೇ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸಾಧ್ಯಸಾಧಕರಿಗೆ ವೈರಿವರ್ಗವಾಗಿರಬಾರದು. ತನ್ನ ವರ್ಗದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಐದನೇ ವರ್ಗ ಶತ್ರುರಾಶಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ವಿಶ್ವನಾಥ ಈ ಹೆಸರು 'ಯ' ವರ್ಗ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಇದು 'ಚ' ವರ್ಗ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಆನೆ, ಸಿಂಹ ವರ್ಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಲಾವಳಿ ಇಲ್ಲ.

ಯಾತ್ರಾಪ್ರಕರಣ

ಮಂಗಳವಾರ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಸೋಮ, ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೂ ಬುಧ-ಗುರುವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಭಾನು-ಶುಕ್ರವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೂ ಪ್ರಯಾಣವು ಶುಭಕರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೋಮ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರವಾರಗಳಿಗೂ, ದ್ವಿತೀಯಾ, ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ, ದಶಮೀ, ದ್ವಾದಶೀ, ತ್ರಯೋದಶೀ ತಿಥಿಗಳೂ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯಾ, ಹಸ್ತಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಮೂಲಾ, ಶ್ರವಣಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ರೇವತೀ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ವೃಷಭ, ಮಿಥುನ, ಕಟಕ, ಸಿಂಹ, ತುಲಾ, ಧನುಸ್ಸು, ಮಕರ, ಮೀನ ಲಗ್ನಗಳೂ ಶುಭಕರಗಳು.

ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಂಚಕ, ಯೋಗಿನೀ, ವಾರಶೂಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಯೋಗಿನೀ ದಿಕ್ಕೂಲೆಗಳಿರುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಕೂಡದು. ಸೋಮ-ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಘಳಿಗೆಗಳ ಮೇಲೂ, ಮಂಗಳ-ಬುಧವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಘಳಿಗೆಗಳ ಮೇಲೂ, ಭಾನು-ಶುಕ್ರವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಘಳಿಗೆಗಳ ಮೇಲೂ, ಗುರುವಾರ ೨೨ ಘಳಿಗೆಗಳ ಮೇಲೂ ವಾರಶೂಲೆಯ ದೋಷವಿಲ್ಲ.

ನವಮೀ ದಿವಸ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಡುವುದೂ, ಹೊರಟ ಒಂಭತ್ತನೇ ದಿವಸ ಒಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದೂ, ಸೇರಿದ ಒಂಭತ್ತನೇ ದಿನ ಪುನಃ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಡುವುದೂ, ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಒಂಭತ್ತನೇ ದಿನ ಪುನಃ ಬಂದು ಸೇರುವುದೂ ಕೂಡದು.

ಶಾಂತಿ

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮೊಸರನ್ನೂ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಹಾಲನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊರಟರೆ ವಾರಶೂಲೆಯ ದೋಷವಿಲ್ಲ.

ಯೋಗಿನೀ			ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಮುವಿ ಚಂದ್ರವಿಚಾರ		
ದಿಕ್ಕು	ಶುಕ್ಲತಿಥಿ	ಕೃಷ್ಣತಿಥಿ	<p>ಚಂದ್ರನು ಮೇಷ, ಸಿಂಹ, ಧನುರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ವೃಷಭ, ಕನ್ಯಾ, ಮಕರಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಮಿಥುನ, ತುಲಾ, ಕುಂಭಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಕಟಕ, ವೃಶ್ಚಿಕ, ಮೀನಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.</p> <p>ಪ್ರಯಾಣಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಚಂದ್ರನು ಎದುರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಧನಲಾಭ ಮತ್ತು ಸೌಖ್ಯ. ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಧನಲಾಭ. ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಧನನಾಶ. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸದಾ ದುಃಖ ಈ ರೀತಿ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.</p> <p>ಉಡುದಶಾಭುಕ್ತಿವಿಚಾರ : ದಶಾವಿಚಾರ - ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವು ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುನೀ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಆದರೆ ಜನ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ರವಿದಶಾ, ರೋಹಿಣೀ, ಹಸ್ತ, ಶ್ರವಣವಾದರೆ ಚಂದ್ರದಶಾ ಮೃಗಶಿರಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ ಆದರೆ ಕುಜದಶಾ. ಆದ್ರಾ, ಸ್ವಾತೀ, ಶತಭಿಷಾ ಆದರೆ ರಾಹುದಶಾ. ಪುನರ್ವಸು, ವಿಶಾಖಾ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ, ಆದರೆ ಗುರುದಶಾ. ಪುಷ್ಯ, ಅನುರಾಧಾ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ ಆದರೆ ಶನಿದಶಾ. ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ರೇವತೀ ಆದರೆ ಬುಧದಶಾ. ಮಖಾ, ಮೂಲಾ, ಅಶ್ವಿನೀ ಆದರೆ ಕೇತುದಶಾ. ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುನೀ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ, ಭರಣೀ ಆದರೆ ಶುಕ್ರದಶಾ.</p> <p>೧) ರವಿದಶಾ ೬ ವರ್ಷಗಳು, ೨) ಚಂದ್ರದಶಾ ೧೦ ವರ್ಷಗಳು, ೩) ಕುಜದಶಾ ೭ ವರ್ಷಗಳು, ೪) ರಾಹುದಶಾ ೧೮ ವರ್ಷಗಳು, ೫) ಗುರುದಶಾ ೧೬ ವರ್ಷಗಳು, ೬) ಶನಿದಶಾ ೧೯ ವರ್ಷಗಳು, ೭) ಬುಧದಶಾ ೧೭ ವರ್ಷಗಳು, ೮) ಕೇತುದಶಾ ೭ ವರ್ಷಗಳು, ೯) ಶುಕ್ರದಶಾ ೨೦ ವರ್ಷಗಳು. ಒಟ್ಟು ದಶಾವರ್ಷಗಳು ೧೨೦, ಶುಕ್ರದಶೆಯಾದನಂತರ ರವಿದಶೆಯೂ, ಅನಂತರ ಚಂದ್ರದಶೆ ಮೊದಲಾದವು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಜನ್ಮಕಾಲದ ಗ್ರಹದಶೆಯು ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಗ್ರಹಗಳ ದಶೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.</p> <p>ಭುಕ್ತಿವಿಚಾರ : ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಹದ ದಶೆಯಲ್ಲೂ ಅದೇ ಗ್ರಹದ ಭುಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂಭತ್ತು ಗ್ರಹಗಳೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಗ್ರಹದ ದಶೆಯೂ, ಅದರ ಭುಕ್ತಿಗಳೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಘಳಿಗೆಗಳು ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನ್ಮಕಾಲದ ಗ್ರಹದಶೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭುಕ್ತಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತ್ರೈರಾಶಿಕ ರೀತ್ಯಾ ಗುಣಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.</p>		
ಪೂರ್ವ	ಪ್ರತಿ-ಏಕಾದಶೀ	ಷಷ್ಠಿ			
ಆಗ್ನೇಯ	ತೃತೀಯ-ತ್ರಯೋ	ಅಷ್ಟಮೀ			
ದಕ್ಷಿಣ	ಪಂಚಮೀ-ಪೂರ್ಣಿ	ದಶಮೀ			
ನೈಋತ್ಯ	ಚೌತಿ-ಚತುರ್ದಶೀ	ನವಮೀ			
ಪಶ್ಚಿಮ	ಷಷ್ಠೀ	ಪ್ರತಿ-ಏಕಾದಶೀ			
ವಾಯುವ್ಯ	ಸಪ್ತಮೀ	ದ್ವಿತೀ-ದ್ವಾದಶೀ			
ಉತ್ತರ	ದ್ವಿತೀಯ-ದ್ವಾದಶೀ	ಸಪ್ತಮೀ			
ಈಶಾನ್ಯ	ಅಷ್ಟಮೀ	ತೃತೀಯ-ತ್ರಯೋದಶೀ			
ಆಕಾಶ	ನವಮೀ	ಚೌತಿ-ಚತುರ್ದಶೀ			
ಭೂಮಿ	ದಶಮೀ	ಪಂಚಮೀ-ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ			
ದಿಕ್‌ಶೂಲೆ					
ದಿಕ್ಕು	ತಿಥಿ	ವಾರ			
ಪೂರ್ವ	ತ್ರಯೋದಶೀ-ನವಮೀ	ಸೋಮ-ಶನಿ			
ಆಗ್ನೇಯ	ತೃತೀಯ-ಚತುರ್ಥೀ	ಗುರು-ಶನಿ			
ದಕ್ಷಿಣ	ಪಂಚಮೀ-ತ್ರಯೋದಶೀ	ಗುರುವಾರ			
ನೈಋತ್ಯ	ಚೌತಿ-ದ್ವಾದಶೀ	ಸೋಮ-ಶುಕ್ರ			
ಪಶ್ಚಿಮ	ಷಷ್ಠಿ-ಚತುರ್ಥೀ	ಆದಿ-ಶುಕ್ರ			
ವಾಯುವ್ಯ	ಸಪ್ತಮೀ-ಪೂರ್ಣಿಮಾ	ಆದಿ-ಮಂಗಳ			
ಉತ್ತರ	ದ್ವಿತೀಯ-ದಶಮೀ	ಮಂಗಳ-ಬುಧ			
ಈಶಾನ್ಯ	ಅಷ್ಟಮೀ-ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ	ಬುಧವಾರ			

ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ರಾಶಿಗಳು

ಅಶ್ವಿನೀ, ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ ೧ನೇ ಪಾದ - ಮೇಷರಾಶಿ; ಕೃತ್ತಿಕಾ ೨, ೩, ೪ನೇ ಪಾದ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಶಿರಾ ೧, ೨ ಪಾದ - ವೃಷಭರಾಶಿ; ಆರ್ಧ್ರಾ ೩, ೪ನೇ ಪಾದ, ಪುನರ್ವಸು ೧, ೨, ೩ನೇ ಪಾದ - ಮಿಥುನರಾಶಿ; ಪುನರ್ವಸು ೪ನೇ ಪಾದ, ಪುಷ್ಯ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಕರ್ಕಾಟಕರಾಶಿ; ಮಖಾ, ಪೂ.ಘ., ಉತ್ತರಾ ೧ನೇ ಪಾದ - ಸಿಂಹರಾಶಿ; ಉತ್ತರಾ ೨, ೩, ೪ನೇ ಪಾದ, ಹಸ್ತಾ, ಚಿತ್ತಾ ೧, ೨ನೇ ಪಾದ - ಕನ್ಯಾರಾಶಿ; ಚಿತ್ತಾ ೩, ೪ನೇ ಪಾದ, ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶಾಖಾ ೧, ೨, ೩ನೇ ಪಾದ - ತುಲಾರಾಶಿ; ವಿಶಾಖಾ ೪ನೇ ಪಾದ, ಅನೂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ - ವೃಶ್ಚಿಕರಾಶಿ; ಮೂಲಾ, ಪೂ.ಷಾ., ಉಷಾ. ೧ನೇ ಪಾದ - ಧನುಸ್ಸರಾಶಿ; ಉ.ಷಾ. ೨, ೩, ೪ನೇ ಪಾದ - ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠಾ ೧, ೨ನೇ ಪಾದ - ಮಕರರಾಶಿ; ಧನಿಷ್ಠಾ ೩, ೪ನೇ ಪಾದ, ಶತ. ಪೂ.ಭಾ. ೧, ೨, ೩ನೇ ಪಾದ - ಕುಂಭರಾಶಿ; ಪೂ.ಭಾ. ೪ನೇ ಪಾದ, ಉ.ಭಾ., ರೇವತಿ - ಮೀನರಾಶಿ.

ಗೋಚಾರಫಲ

ಸ್ಥಾನ	ರವಿ	ಚಂದ್ರ	ಕು.ಶ.ರಾ.ಕೇ.	ಬುಧ	ಗುರು	ಶುಕ್ರ
೧ ಜನ್ಮರಾಶಿ	ವ್ಯಾಧಿ	ದೇಹಸೌಖ್ಯ	ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೇಶ	ಪ್ರಯಾಣ	ಮನೋವೃಥ	ಸೌಖ್ಯ
೨	ವ್ಯಾಕುಲ	ಧನಹಾನಿ	ವ್ಯಾಧಿ; ಶತ್ರುಭಯ	ಶುಭ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ
೩	ಶುಭ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೇಶ	ವ್ಯಾಧಿ	ಸೌಖ್ಯವೃದ್ಧಿ
೪	ಶತ್ರುಭಯ	ರೋಗಭಯ	ವಿರೋಧ	ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿ	ಸ್ನೇಹನಾಶ	ಬಂಧುಸೌಖ್ಯ
೫	ರೋಗ	ಕಾರ್ಯವಿಕಲ್ಪ	ಕಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ	ಅಪಕೀರ್ತಿ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ
೬	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ಸಂತೋಷ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ರೋಗಭಯ	ಸ್ಥಾನನಾಶ
೭	ಸ್ಥಾನಲಾಭ	ಸೌಖ್ಯವೃದ್ಧಿ	ಭಯ ಕಲಹ	ಶೋಕ	ಸ್ತ್ರೀಸೌಖ್ಯ	ವ್ಯಾಧಿ
೮	ಶರೀರಪೀಡೆ	ರೋಗವೃದ್ಧಿ	ಮೃತ್ಯುಭಯ	ಅನುಕೂಲ	ವ್ಯಾಕುಲ	ಪ್ರಿಯವಾರ್ತೆ
೯	ಭಯ	ಕಾರ್ಯತಾಮಸ	ಕಾರ್ಯನಷ್ಟ	ನಷ್ಟ	ಸಂಪತ್ತು	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ
೧೦	ಧನಲಾಭ	ಸ್ಥಾನಸೌಖ್ಯ	ಭಯ, ದ್ರವ್ಯನಷ್ಟ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರತ್ವ	ಸ್ಥಾನನಾಶ	ಧನನಾಶ
೧೧	ಶುಭವೃದ್ಧಿ	ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ಸಂತೋಷ	ಧನಲಾಭ	ಸುಖಭೋಜನ
೧೨	ಧನವ್ಯಯ	ಧನವ್ಯಯ	ಶತ್ರುಭಯ	ನಷ್ಟ	ದ್ರವ್ಯಲಾಭ	ಶುಭಲಾಭ

ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕ್ರಮ : ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಕುಜ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರ, ಶನಿ, ರಾಹು, ಕೇತು ಇವರು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಫಲವು ಆ ಗ್ರಹಗಳ ಫಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಜನನವಿಚಾರ : ಅಭುಕ್ತಮೂಲ : ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಘಳಿಗೆಗಳು ಅಭುಕ್ತಮೂಲವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ವೃದ್ಧವಸಿಷ್ಠರ ಮತ. ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ ಘಳಿಗೆಗಳು ಅಭುಕ್ತಮೂಲವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಮತ. ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡೆರಡು ಘಳಿಗೆಗಳು ಅಭುಕ್ತ ಮೂಲವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಬೃಹನ್ನಾರದರ ಮತ.

ಅಭುಕ್ತಮೂಲಗಂಡಾಂತಂ ಘಟಿಕಾನಾಂ ಚತುಷ್ಟಯಂ |
ತತ್ತ್ಯಂದ್ರಾಂತಂ ಘಟೀದ್ವಂದ್ವಂ ಮೂಲಾದ್ಯದ್ವಯಮೇವ ಚ ||

ಅಭುಕ್ತಮೂಲಸಂಭವಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ತು ಬಾಲಕಂ |
ಸಮಾಷ್ಟಕಂ ಪಿತಾಽಥವಾ ನ ತನ್ಮುಖಂ ವಿಲೋಕಯೇತ್ ||

ತದಾದ್ಯಪಾದಕೇ ಪಿತಾ ವಿಪದ್ಯತೇ ಜನನ್ಯಥ |
ತೃತೀಯಕೇ ಧನಕ್ಷಯಂ ಚತುರ್ಥಕಃ ಶುಭಾವಹಃ ||

ಮೂಲಂ ಸ್ತಂಭತ್ವಚಿತ್ತಾಖಾ ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ಶಿಖಾ |
ವೇದಾಶ್ಚ ಮುನಯಶ್ಚೈವ ದಿಶಶ್ಚ ವಸವಸ್ತಥಾ ||

ನವ ಬಾಣಾ ರಸಾ ರುದ್ರಾ ಮೂಲಭೇದಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ಮೂಲೇ ಮೂಲವಿನಾಶಾಯ ಸ್ತಂಭೇ ಹಾನಿರ್ಧನಕ್ಷಯಃ |
ತ್ವಚಿ ಭಾತೃವಿನಾಶಶ್ಚ ಶಾಖಾ ಮಾತೃವಿನಾಶಕೃತ್ ||

ಪತ್ರೇ ಸಪರಿವಾರಸ್ಯ ಪುಷ್ಪೇಷು ನೃಪವಲ್ಲಭಃ |
ಫಲೇಷು ಲಭತೇ ರಾಜ್ಯಂ ಶಿಖಾಯಾಮಲ್ಪಜೀವಿತಮ್ ||

ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಅಭುಕ್ತಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶಿಶುವನ್ನು ತೃಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ೮ ವರ್ಷ - ದವರೆಗೆ ತಂದೆಯು ಶಿಶುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ. ಮೂಲದ ಆದಿಪಾದವಾದರೆ ತಂದೆಗೂ ೨ನೇ ಪಾದವಾದರೆ ತಾಯಿಗೂ ೩ನೇ ಪಾದವಾದರೆ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂ ಅನಿಷ್ಟ. ೪ನೇ ಪಾದ ಶುಭ. ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದ ಆದ್ಯಂತ ೬೦ ಘಟಿಕೆ ಆದರೆ ಮೊದಲಿನ ೪ ಘಟಿಕೆ ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರ ವೃಕ್ಷದ ಬೇರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೆ ಮೂಲವಿನಾಶ, ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದಿನ ೬ ಘಟಿಕೆಸ್ತಂಭ ಧನಕ್ಷಯ, ಅಲ್ಲಿಂದ ೧೦ ಘಟಿಕೆ ತೊಗಟೆ = ಭಾತೃಹಾನಿ. ಅನಂತರದ ೮ ಘಟಿಕೆ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮಾತೃಹಾನಿ. ಮುಂದಿನ ೯ ಘಟಿಕೆ ಎಲೆಗಳು = ಪರಿವಾರದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ, ಆ ಮೇಲಿನ

೫ ಘಟೀ ಹೂ, ರಾಜಪ್ರೀತಿ, ಅನಂತರದ ೬ ಘಟೀ ಹಣ್ಣು, ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಕೊನೆಯ ೧೧ ಘಟೀ ಶಾಖೆ ಅಲ್ಪಜೀವಿತ. ಈ ರೀತಿ ಫಲಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ಯಂತಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಘಟೀ ವಿಘಟಿಗಳನ್ನು ತ್ರೈರಾಶಿಕಾನುಸಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರ ಜನನವಾದರೆ ಶಾಂತಿಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತಮ.

ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದ ವಾಸಸ್ಥಾನ : ವೃಷಭ ವೃಶ್ಚಿಕ ಸಿಂಹ ಕುಂಭ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಸ್ವರ್ಗ. ಮಿಥುನ ತುಲಾ ಕನ್ಯಾ ಮೀನ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಪಾತಾಳ. ಮೇಷ ಧನು ಕರ್ಕ ಮಕರ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮರ್ತ್ಯ. ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮೂಲವಾಸ ದುಷ್ಟಲಪ್ರದವಾದುದು.

ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ, ನಾಮನಕ್ಷತ್ರಗಳ ವಿಚಾರ : “ಕುರ್ಯಾತ್ ಷೋಡಶಕರ್ಮಾಣಿ ಜನ್ಮರಾಶೌ ಬಲಾನ್ವಿತೇ | ಸರ್ವಾಣ್ಯನ್ಯಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ನಾಮರಾಶೌ ಬಲಾನ್ವಿತೇ” ||

ಷೋಡಶ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ಬಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇತರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾಮರಾಶಿಗಳಿಂದ ಬಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ದೇಶ, ಗ್ರಾಮ, ಗೃಹ ಜ್ವರ, ವ್ಯವಹಾರ, ದ್ಯೂತ, ದಾನ, ಮಂತ್ರ, ಸೇವಾ, ಯುದ್ಧ, ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನಾಮ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಬಲಾಬಲವನ್ನು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಜನ್ಮಲಗ್ನ ನಿರ್ಣಯ : ಚಂದ್ರಲಗ್ನಾಧಿಪೋ ಯತ್ರ ತತ್ತಿಕೋಣಮಥಾಪಿ ವಾ | ತತ್ಸಪ್ತಮಿತ್ರಿ-ಕೋಣಂ ವಾ ಇತಿ ಲಗ್ನಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಃ || ಜನ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರುವ ಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಪತಿಯಿಂದ ೫, ೯ ಅಥವಾ ಅವನಿಂದ ೭ನೇ ರಾಶಿಯಿಂದ ೫, ೯ ರಾಶಿಯು ಜನ್ಮಲಗ್ನವಾಗುವುದು.

ಬಾಲಾರಿಷ್ಟದೋಷ : ಜನ್ಮಲಗ್ನದಿಂದ ೮ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ೭ರಲ್ಲಿ ಕುಜ, ೯ರಲ್ಲಿ ರಾಹು, ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಶನಿ, ೩ರಲ್ಲಿ ಗುರು, ೫ರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ೬ರಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರ, ೭ರಲ್ಲಿ ಬುಧ, ೨ರಲ್ಲಿ ಕೇತು, ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟದೋಷವಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಜನ್ಮಲಗ್ನದಿಂದ ೧, ೫, ೬, ೭, ೮, ೧೨ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೂ ಅಥವಾ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಇದ್ದರೂ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕ್ಷೀಣಚಂದ್ರನು ೧, ೮, ೧೨ ರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟವು.

ಈ ದೋಷಕ್ಕೆ ಭಂಗ : ಗ್ರಹಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ೧, ೪, ೭, ೧೦ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೆ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಜನನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಬಲ : ಜನ್ಮಲಗ್ನದಿಂದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಳೇತ, ಮಿತಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಶುಭಫಲ ಕೊಡುವರು. ಲಗ್ನದಿಂದ ೧, ೫, ೯, ೧೦ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರವಿ

ಶನಿ ಕುಜನಿದ್ದರೆ ತಂದೆಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡುವರು. ೨, ೭ ಮಾರಕ ಸ್ಥಾನಗಳು ೩, ೮ ಆಯುಷ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳು. ಆಯುಷ್ಯಾರಕನು ಶನಿಯು ೫, ೬, ೮, ೧೧ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಯುತ ವಾರಫಲ : ೧) ರವಿವಾರ ಆಲಸ್ಯ, ೨) ಸೊಮವಾರ ಸುಖಭೋಜನ, ೩) ಮಂಗಳವಾರ ಭ್ರಮಣ, ೪) ಬುಧವಾರ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ೫) ಗುರುವಾರ ಭೋಗ, ೬) ಶುಕ್ರವಾರ ಧನಲಾಭ, ೭) ಶನಿವಾರ ರೋಗ.

ಪರ್ವಕಾಲದ ಆಚರಣೆ ಸ್ವಷ್ಟಿಕರಣ

ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲೀ - ಉತ್ತರಾಯಣ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲೀ ವೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತೋದಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೀವಂತ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಈ ಪರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಆದರೆ ಪರ್ವಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸ್ನಾನದಾನಾದಿ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದಮೇಲೆಯೇ ವೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತೋದಕ, ಜೀವಂತ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಪರ್ವಕಾಲಗಳ ದಿನ ಯತಿಗಳ ಆರಾಧನೆಯಿದ್ದರೆ ಪರ್ವಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸ್ನಾನದಾನಾದಿ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕ - ಅಲಂಕಾರ - ಹಸ್ತೋದಕ - ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರ್ವಕಾಲಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಂತೆ ಬೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪರ್ವಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಜಲಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಬೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಂತೆ ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕಾನಂತರ ಉದ್ವರ್ಚನ, ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ - ನೈವೇದ್ಯ - ವೈಶ್ವದೇವ - ಹಸ್ತೋದಕ - ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ನಿರ್ಣಯವು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಠದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ಕೈಕೊಂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಬೃಂದಾವನ ಇರುವ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ವೃಷ್ಟಿವಿಚಾರ

೧. ಅಖಿ, ಮಂಡೂಕ, ಜಂಬೂಕ, ಮೇಷ ಮಯೂರ, ಮಹಿಷ, ಖರ, ಹಸ್ತಿ, ಅಶ್ವ ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಶ್ವಿನಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ವಾಹನಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ವಾಹನಗಳು ವೃಷ್ಟಿಕಾರಕರು, ಮಧ್ಯ ಮೂರು ವಾಹನಗಳು ಮಧ್ಯಮ, ಕೊನೆಯ ಮೂರು ವಾಹನಗಳು ವೃಷ್ಟಿಕಾರಕಗಳಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗ್ರಹಗಳ ನಾಡೀ ಸಂಚಾರ ರೀತ್ಯಾ ವೃಷ್ಟಿಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.

೨. ಆರ್ಧ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಹತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಸ್ತ್ರೀನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ವಿಶಾಖಾ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ನಪುಂಸಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಪುರುಷ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ನಪುಂಸಕ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗವಾದರೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವುದು, ಪುರುಷ ಪುರುಷ ಸಂಯೋಗವಾದರೆ ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ ಸಂಯೋಗವಾದರೆ ವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಸ್ತ್ರೀ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಯೋಗ-ವಾದರೆ ವೃಷ್ಟ್ಯಭಾವ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ. ತೃತೀಯ ಪಾದ.

೩. ಸೂರ್ಯ-ಸೂರ್ಯ ಯೋಗವಿದ್ದರೆ ವಾಯುಸಂಚಾರ, ಚಂದ್ರ-ಯೋಗವಿದ್ದರೆ. ಮೇಘ ಆಚ್ಚಾದನೆ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಯೋಗವಾದರೆ ವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ ಎರಡನೇ ಪಾದ.

೪. ಇದರಂತೆ ಮಹಾನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಗ್ರಹಗಳ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹಗಲು ಪ್ರವೇಶವಾದರೆ ವೃಷ್ಟ್ಯಭಾವ. ರಾತ್ರಿಪ್ರವೇಶವಾದರೆ ವೃಷ್ಟಿಸಂಭವ. ಇದು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದ ವೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕುಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಸಂಭವ.

ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದರೆ - ಪಾದವೃಷ್ಟಿ

ಎರಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದರೆ - ಅರ್ಧವೃಷ್ಟಿ

ಮೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದರೆ - ತ್ರಿಪಾದವೃಷ್ಟಿ

ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದರೆ - ಪೂರ್ಣವೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು

ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟ್ಯಧಿಕಾರಿಗಳು

ಚಂಡ	ವಾತ	ದಹನ	ಸೌಮ್ಯ	ನೀರ	ಜಲ	ಅಮೃತ
ಕೃತ್ತಿ	ರೋ	ಮೃಗ	ಆರ್ಧ್ರಾ	ಪುನ	ಪುಷ್ಯ	ಆಶ್ಲೇಷಾ
ವಿಶಾ	ಸ್ವಾತಿ	ಚಿತ್ತಾ	ಹಸ್ತಾ	ಉ.ಫ.	ಪೂ.ಫ.	ಮಘ
ಅನುರಾಧಾ	ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ	ಮೂಲಾ	ಪೂ.ಭಾ.	ಉ.ಷಾ.	ಅಭಿ	ಶ್ರವಣಾ
ಭರಣಿ	ಅಶ್ಲಿನಿ	ರೇವತಿ	ಉ.ಭಾ.	ಪೂ.ಭಾ.	ಶತ	ಧನಿಷ್ಠಾ
ರವಿ, ಬುಧ	ಶನಿ	ಕುಜ	ಗುರು	ಶುಕ್ರ	ಚಂದ್ರ	ಚಂದ್ರ

ಚಂಡಾದಿ ನಾಡಿಗೆ ಸಂಚಾರವಶಾತ್ ವೃಷ್ಟಿವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ರವ್ಯಾದಿಗ್ರಹಗಳು ಬಂದಾಗ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಂಡವಾತಾದಿಕಾರಕರು ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ರವಿ ಚಂಡ ಗ್ರಹ ಚಂಡನಾಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಚಂಡವಾದ ಬಿಸಿಲನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕುಜನು ತಾಪದಾಯಕನು, ಬುಧ, ಶನಿಗಳು ವಾತಕಾರಕರು (ಗಾಳಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಸುವುದು). ಶುಕ್ರ, ಚಂದ್ರರು ಜಲಕಾರಕರು, ಜಲಾದಿ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವೃಷ್ಟಿಮಾಡುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚಕ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಜಲ ನೀರಾಮೃತ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗ್ರಹಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚು.

ಯೋಗೋ ಯಃ ಕರ್ಮನಾಮಾ ಕವಿಭಿರಭಿಹಿತೋ ಯಶ್ಚ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಜ್ಞಃ |

ಶಕ್ತೋ ನಾಸಿದ್ಧಕಾಯಸ್ತನುಮತಿರನಯೋಸ್ತಾವದಾವರ್ಜನೇಹಮ್ ||

ಯಶ್ಚೋಪಾಯೈರುಪೇಯಃ ಸ್ಥಿರಫಲವಿಧಯೇ ದೇಶಿಕಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಃ |

ತಸ್ಮೈ ತಸ್ಯ ಸ್ತುಮೀಯಾನಿಶಮಪಿ ಚರಿತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರತೀಂದೋಃ ||

ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ||

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಾ ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ

ವೇದಸಿದ್ಧಮಣುತೋಽಪ್ಯಣುಭಾವಂ ಮೋದದಾಯಿ ಮಹತೋಽಪಿ ಮಹತ್ಸಮ್ |

ಬಿಭೃತಂ ಪ್ರಥಯಿತುಂ ಮನವೇ ತ್ವಾಂ ಮೀನತಾಂ ಶರಣಯಾಮಿ ಭವಂತಮ್ || ೧ ||

ವೇದವಿಪ್ಲವತೀಕೃತಂ ವಿಧಿಜಾಡ್ಯಂ ಹಂತಹಂತುಮದಧಾಜ್ಜಲಜನ್ಮ |

ಮೀನಭಾವನಭರೇಣ ತತೋ ಮೇ ವಿಸ್ತೃಣೀಹಿ ವಿಮಲಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಮ್ || ೨ ||

ಆತ್ಮನೈವ ಕಮಲೇನ ವಿತನ್ವನ್ಮಂದರೇಣ ಚ ಭವಾನರಣೀ ದ್ವೇ |

ಮಂಥತೋಽಕೃತ ಹಲಾಹಲವಹ್ನಿಂ ಹೋತುಮಿಂದ್ರಿಪ್ರವೃಂದಹವೀಂಷಿ || ೩ ||

ಆದಿಸೂಕರ ಧರೋದ್ಧರಣಂ ತೇ ಸಿಂಧುಬಂಧುಜಠರಾತ್ ಶ್ರುತಿಗೀತಮ್ |

ಮಾದೃಶಾಂ ಭವಪಯೋಧಿಗತಾನಾಂ ರಕ್ಷಣೇ ಪರಿಚಯಂ ತದವೈಮಃ || ೪ ||

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಗತಲಕ್ಷಣರೇಖಾ ಲಕ್ಷಿತಾ ಯದಿ ತದೈಕಕಲಾಯಾಮ್ |

ಸಂಶ್ರಿತೇಂದುಮಣಿದಂಷ್ಟಧರಂ ಸ್ಯಾತ್ಪೋಷಮಾ ಭವತಿ ಸೂಕರರೂಪ || ೫ ||

ತಾವಕಂ ನರಹರೇಽತಿವಿರುದ್ಧಂ ವೇಷಧಾರಣಮಿದಂ ತನುತೇ ನಃ |

ಅತ್ಯಸಂಘಟಿತಕರ್ಮ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪಾಲಯೇ ಪ್ರಣತಮಿತ್ಯುಪದೇಶಮ್ || ೬ ||

ದಾರಿತೋದರಹಿರಣ್ಯಕಶತ್ರೋರಾಂತ್ರಮಾಲ್ಯಕಲಿತಂ ತವ ರೂಪಮ್ |

ನಾರಸಿಂಹ ಕಲಯೇಽನನುಭೂತಂ ಶಾರದಂ ಜಲಧರಂ ಸಹಶಂಪಮ್ || ೭ ||

ಜಾನತಾಂ ನಿಜಮನಃಪರಮಾಣೌ ಮಾತುಮೇವ ಬಲಿನಿಗ್ರಹದಂಭಾತ್ |

ವಾಮನಂ ಯದಭವತ್ಸವ ರೂಪಂ ತತ್ಪುಣೇನ ಭಗವನ್ ಹೃದಿ ಕುರ್ಮಃ || ೮ ||

ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ಭವೋ ರಚಯನ್ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಮಪಿ ಯತ್ತ್ವಮಲಾಸೀಃ |
ತೇನ ಶಾತ್ರವಯಶೋಂಬುಜರಾಜೀಮುದ್ರಣಂ ತವ ಕೃತಿಂ ಬಹು ಮನ್ಯೇ || ೯ ||
ತಾರಣೇ ದುರಿತನೀರನಿಧೇನಃ ಸೇತುಭಾವಮಚಿರೇಣ ಯಿಯಾಸೋಃ |
ಭಾಸತೇ ತವ ವಿಭೋ ಕರುಣಾಯಾಃ ಪೂರ್ವರಂಗ ಇವ ದಕ್ಷಿಣಸೇತುಃ || ೧೦ ||
ಬಂಧನಾಯ ಕೃತಮಾತ್ಮಜನನ್ಯಾಸ್ತಾದೃಶಂ ಚ ಗುಣಮಂಗ್ಯಕರೋರ್ಯತ್ |
ತೇನ ನಿರ್ಗುಣಮತಾನಿ ನಿರಸ್ಯನ್ದಶ್ಯಯಸ್ಯಪಿ ನಿಜಾಂ ಗುಣವತ್ತಾಮ್ || ೧೧ ||
ಸರ್ವದೇವರಥಚೇಷ್ಟನಮಂಗೀಕುರ್ವತಸ್ತವ ಸದೈವ ಜಗತ್ಯಾಮ್ |
ಅರ್ಜುನೈಕರಥಸಾರಥಿಭಾವೋ ವಿಸ್ಮಯಾಯ ವಿದುಷಾಂ ನ ಕಥಂಚಿತ್ || ೧೨ ||
ತ್ವಂ ಕುಚೇಲಮುನಿಮೀಶ ಕುಚೇಲಾದ್ಯರ್ಪಣೇನ ಕೃತವಾನಕುಚೇಲಮ್ |
ಸೋಽಭವತ್ತದಪಿ ಚಾರು ಕುಚೇಲಾಲಂಕೃತಸ್ತದಿದಮದ್ಭುತಮಾಸೀತ್ || ೧೩ ||
ಏವಮಾದಿವಿವಿಧೈರವತಾರೈಃ ಪಾಲಿತಾಖಿಲಜನೌಘ ಮಮಾಘಮ್ |
ಸನ್ನಿರಸ್ಯ ಕಮಲಾಸ್ಯ ನಮಸ್ಯಾಂ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ರಘುವಂಶವತಂಸ || ೧೪ ||

|| ಮಂಗಲಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ||

ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ದೃಕ್ ಪಂಚಾಂಗಗಳ ವಿವರಣೆ

ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಕಾಲವು ಪ್ರಧಾನಾಂಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಹಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವು ಶುಭಫಲವನ್ನೂ, ನಿಷಿದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವು ಅಶುಭ ಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಹಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಕಾಲವು ೧) ತಿಥಿ, ೨) ವಾರ, ೩) ನಕ್ಷತ್ರ, ೪) ಯೋಗ ಮತ್ತು ೫) ಕರಣ ಎಂಬ ಅಂಗಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ವರ್ಷಾರಂಭ ದಿನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹಿತವಾದ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಜಪ, ತಪಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈಗ ಅವುಗಳ ಫಲವು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕರ್ಮಗಳು ಅದೃಷ್ಟಫಲಕರ್ಮಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಈ ವಿಧವಾದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ತಿಥಿ ಮುಂತಾದ ೫ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ದೃಕ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ೯ ಕಾಲಂಗಳಿವೆ. ಈ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧) ಜನವರಿ ಮುಂತಾದ ೧೨ ಮಾಸಗಳ ತಾರೀಖುಗಳು, ೨) ರವಿವಾರ ಮುಂತಾದ ೭ ವಾರಗಳು (ಆಯಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ವಾರಗಳು) ಆ ದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದಿಂದ ಮರುದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ೩) ತಿಥಿಗಳು, ಘಟೀ. ಪಳಗಳು, ೪) ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಘಟೀ ಪಳಗಳು, ೫) ಯೋಗಗಳು, ಘಟೀ, ಪಳಗಳು, ೬) ಕರಣಗಳು, ಘಟೀ, ಪಳಗಳು, ೭) ರವಿ ಉದಯ (ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಕಾರ ಘಂ.ನಿ.), ೮) ದಿನಮಾನ, ಘಂ.ನಿ. ೯) ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯ, ಘಂ.ನಿ., ೧೦) ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಲಾಗಿ (ಉಪರಿ. ತಿಥಿ) ನಕ್ಷತ್ರ ಕರಣಗಳಿಗೆ ಮುಗಿಯುವ ಘಟೀ, ಪಳಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಧರ್ಮ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದಿಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಅಂದಿನ ಡೇಟು ಮತ್ತು ವಾರದ ದಿನ ಇರುವ) ಶ್ರಾದ್ಧತಿಥಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಡೇಟು ವಾರದಲ್ಲಿ ಆ ತಿಥಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧ ಅಭಾವ ಎಂದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ದಿನ ೨ ಅಥವಾ ೩ ದಿನಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಆ ಮೂರು ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ದೃಕ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಂಚಾಂಗ: ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ದೃಕ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಂಚಾಂಗ ನೋಡಿ ಮಾಡಕೂಡದು. ಜಾತಕ, ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮುಹೂರ್ತಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಜಾತಕ, ಮುಹೂರ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಿಥಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆರಂಭಕಾಲವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಸಮಾಪ್ತಿಕಾಲಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದೇಶದ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಸಮಯದಂತೆ ಆರಂಭ ಹಾಗೂ ಸಮಾಪ್ತಿ ಕಾಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಿಥ್ಯಾದಿಗಳ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಸಮಾಪ್ತಿ ಕಾಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ದೃಕ್ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ದೃಕ್ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಂತ್ಯಕಾಲಗಳನ್ನು ಘಂಟೆ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೇ ಎಣಿಕೆಯಂತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಉದಯ ಲಗ್ನ ಭೋಗ್ಯಕಾಲಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯೋದಯಾಸ್ತಗಳನ್ನು ೧೫ ದಿನಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ನಾಮ ನಕ್ಷತ್ರ ನಿರ್ಣಯ

ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲನೇ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನೂ, ಪಾದವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವ ಕ್ರಮ : ಅಶ್ವಿನೀ ಚು (೧) ಚೇ (೨) ಚೋ (೩), ಲ (೪); ಭ'ರಣೀ - ಲಿ, ಲು,ಲೇ, ಲೋ; ಕೃತ್ತಿಕಾ - ಅ, ಇ, ಉ, ಏ; ರೋಹಿಣಿ - ಓ, ವಾ, ವಿ, ವು; ಮೃಗಶಿರಾ - ವೇ, ವೋ, ಕ ಕಿ; ಆರ್ಧ್ರಾ - ಕೂ, ಘ, ಜ, ಛ; ಪುನರ್ವಸು - ಕೇ, ಕೋ, ಹ; ಹಿ, ಪುಷ್ಯ - ಹು, ಹೇ, ಹೋ, ಡ; ಆಶ್ಲೇಷಾ - ಡಿ, ಡು, ಡೇ, ಡೋ; ಮಖಾ - ಮ, ಮಿ, ಮು, ಮೇ; ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ - ಮೋ, ಟ, ಟಿ, ಟು; ಉತ್ತರಾ - ಟೇ, ಟೋ, ಪ, ಪಿ; ಹಸ್ತ - ಪೂ, ಷ, ಣ, ಠ; ಚಿತ್ತಾ - ಪೆ, ಪೋ, ರ, ರಿ; ಸ್ವಾತಿ - ರು, ರೇ, ರೋ, ತ; ವಿಶಾಖಾ - ತಿ, ತು, ತೇ, ತೋ; ಅನೂರಾಧಾ - ನ, ನಿ, ನು, ನೇ; ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ - ನೊ, ಯ, ಯಿ, ಯು; ಮೂಲಾ - ಯೇ, ಯೋ, ಭ, ಭಿ; ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ - ಭು, ಧ, ಘ, ಢ; ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ - ಭೇ, ಭೋ, ಜ, ಜಿ; ಅಭಿಜಿತ್ - ಜು, ಜೆ, ಜೊ, ಖ; ಶ್ರವಣ - ಖಿ, ಖು, ಖೇ, ಖೋ; ಧನಿಷ್ಠಾ-ಗಿ, ಗಿ, ಗು, ಗೆ; ಶತಭಿಷಾ-ಗೊ, ಸ, ಸಿ, ಸು; ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ-ಸೇ, ಸೋ,

ದ, ದಿ; ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ - ದು, ಝ, ಇ, ಥ; ರೇವತಿ - ದೇ, ದೋ, ಚ, ಚೇ, ಉದಾ. ಕೃಷ್ಣ - ಮೃ, ಖನೇ ಪಾದ, ಹೃಷ್ಣ - ಪುನ ಖನೇ ಪಾದ; ಶ್ರೀಧರ - ಶತಭಿಷಾ ಖನೇ ಪಾದ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಲ - ಹಸ್ತಾ ಖನೇ ಪಾದ, ಜ್ಞಾನಿ - ಉ.ಭಾ. ಖನೇ ಪಾದ, ದ್ರೌಪದಿ - ರೇ. ಖನೇ ಪಾದ, ಭೈರವ - ಉ.ಷಾ. ಧನೇ ಪಾದ, ಚೌಡೇಶ್ವರೀ - ಅಶ್ವಿ ಖನೇ ಪಾದ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ - ಉತ್ತರಾ ಖನೇ ಪಾದ, ಗೌರೀ - ಶತಭಿಷಾ ಧನೇ ಪಾದ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮೋಚ್ಚರಿತ ವರ್ಣವೇ ಗ್ರಾಹ್ಯ. ಹಸ್ತ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಸಂಯುಕ್ತನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ನಾಮದ ಆದ್ಯಕ್ಷರ ಗ್ರಾಹ್ಯ. ಉದಾ. ವೆಂಕಟರಾಘ. ಇಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟ ಎಂಬ ನಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾಘು ನಾಮದ ಆದ್ಯಕ್ಷರವಾದ ಘಂಟೆ - ನಿಮಿಷಗಳ ರಾ' ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತಾ ಖನೇ ಪಾದವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭೀಮಾಶಂಕರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಮಹಾದಶಾ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ದಶಾ ಸಾಧಕ ಕೋಷ್ಟಕ

ಸೂರ್ಯಮಹಾದಶಾ.೬ಷ ಕೃತ್ತಿ-ಉತ್ತ-ಉ.ಷಾ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಚಂದ್ರಮ.ದ.೧೦.ವ. ರೋಹಿ-ಹಸ್ತ-ಶ್ರವ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಮಂಗಳಮ.ದ.೭.ವ. ಮೃಗ-ಚಿತ್ತಾ-ಧನಿ ಅಂತರ್ದಶಾ	ರಾಹುಮ.ದ.೧೮.ವ. ಆರ್ಧ್ರಾ-ಸ್ವಾತಿ-ಶತ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಗುರುಮ.ದ.೧೬.ವ. ಪುನ-ವಿಶಾ-ಪೂ.ಭಾ. ಅಂತರ್ದಶಾ	ಶನಿಮ.ದ.೧೯.ವ. ಪುಷ್ಯ-ಅನು-ಉ.ಭಾ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಬುಧಮ.ದ.೧೭.ವ. ಆಶ್ಲೇ-ಜ್ಯೇ-ರೇವ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಕೇತುಮ.ದ.೭.ವ. ಮಘಾ-ಮೂಲಾ-ಅಶ್ವಿ ಅಂತರ್ದಶಾ	ಶುಕ್ರಮ.ದ.೨೦.ವ. ಪೂರ್ವಾಪೂಷಾ, ಭರ ಅಂತರ್ದಶಾ
ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.	ಗ್ರಹ ವ. ಮಾ. ದಿ.
ಸೂ. ೦ ೩ ೧೮	ಚಂ ೦ ೧೦	ಮಂ ೦ ೪ ೨೭	ರಾ ೨ ೮ ೧೨	ಗು ೨ ೧ ೧೮	ಶ ೩ ೦ ೩	ಬು ೨ ೪ ೨೭	ಕೇ ೦ ೪ ೨೭	ಶು ೩ ೪
ಚಂ ೦ ೬ ೦	ಮಂ ೦ ೭	ರಾ ೧ ೦ ೧೮	ಗು ೨ ೪ ೨೪	ಶ ೨ ೬ ೧೨	ಬು ೨ ೮ ೯	ಕೇ ೦ ೧೧ ೨೭	ಶು ೧ ೨ ೦	ಸೂ ೧ ೦
ಮಂ ೦ ೪ ೬	ರಾ ೧ ೬	ಗು ೦ ೧೧ ೬	ಶ ೨ ೧೦ ೬	ಬು ೨ ೩ ೬	ಕೇ ೧ ೧ ೯	ಶು ೨ ೧೦ ೦೦	ಸೂ ೧ ೪ ೬	ಚಂ ೧ ೮
ರಾ ೦ ೧೦ ೨೪	ಗು ೧ ೪	ಶ ೧ ೧ ೯	ಬು ೨ ೬ ೧೮	ಕೇ ೦ ೧೧ ೬	ಶು ೩ ೨ ೦	ಸೂ ೦ ೧೦ ೬	ಚಂ ೦ ೭ ೦೦	ಮೇ ೧ ೨
ಗು ೦ ೯ ೧೮	ಶ ೧ ೭	ಬು ೦ ೧೧ ೨೭	ಕೇ ೧ ೦ ೧೮	ಶು ೧ ೮ ೦	ಸೂ ೦ ೧೧ ೧೨	ಚಂ ೧ ೫ ೦	ಮಂ ೦ ೪ ೨೭	ರಾ ೩ ೦
ಶ ೦ ೧೧ ೧೨	ಬು ೧ ೫	ಕೇ ೦ ೪ ೨೭	ಶು ೩ ೦ ೦	ಸೂ ೦ ೯ ೧೮	ಚಂ ೧ ೭ ೦	ಮಂ ೦ ೧೧ ೨೭	ರಾ ೧ ೦ ೧೮	ಗು ೨ ೮
ಬು ೦ ೧೦ ೬	ಕೇ ೦ ೭	ಶು ೧ ೨ ೦	ಸೂ ೦ ೧೦ ೨೪	ಚಂ ೧ ೪ ೦	ಮಂ ೧ ೧ ೯	ರಾ ೨ ೬ ೧೮	ಗು ೦ ೧೧ ೬	ಶ ೩ ೨
ಕೇ ೦ ೪ ೬	ಶು ೧ ೮	ಸೂ ೦ ೬	ಚಂ ೧ ೬ ೦	ಮೇ ೦ ೧೧ ೬	ರಾ ೨ ೧೦ ೬	ಗು ೨ ೩ ೬	ಶ ೧ ೧ ೯	ಬು ೨ ೧೦
ಶು ೧ ೦ ೦	ಸೂ ೦ ೬	ಚಂ ೦ ೭ ೦	ಮಂ ೧ ೦ ೧೮	ರಾ ೨ ೪ ೨೪	ಗು ೨ ೬ ೧೨	ಶ ೨ ೮ ೯	ಬು ೦ ೧೧ ೨೭	ಕೇ ೧ ೨

ಈ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಸಧರ್ಮಗಳು

೧) ಚೈತ್ರಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಪ್ರಪಾದಾನದ ವಿಧಾನ : ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಾ(ಅರವಟ್ಟಿಗೆ)ವನ್ನು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ೪ ತಿಂಗಳಿನವರೆಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು. “ಪ್ರಪೇಯಂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯಾ ಭೂತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾ | ಅಸ್ಯಾಃ ಪ್ರದಾನಾತ್ತಿರಸ್ತೃಪ್ಯಂತು ಹಿ ಪಿತಾಮಹಾಃ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಅಶಕ್ತನಾದವನು ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಕುಂಭವನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ “ಏಷ ಧರ್ಮಘಟೋ ದತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಃ | ಅಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಾತ್ಸಕಲಾ ಮಮ ಸಂತು ಮನೋರಥಾಃ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೌರೀತದಿಗೆ : ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಜೇನು ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಂಪತಿಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಶುಕ್ಲದ್ವಿತೀಯಾತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರೀ ಮತ್ತು ಶಿವನ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಚತುರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನನ್ನೂ ಪಂಚಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಗಳನ್ನೂ ಷಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದನನ್ನೂ ಸಪ್ತಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ ನವಮಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆಯನ್ನೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಕಲದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ದಮನವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ತದಿಗೆಯಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಗೂ, ಗೌರೀ, ಶಿವ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಡೋಲೋತ್ಸವ- ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನವು ಉತ್ತಮವನ್ನಾದಿ ದಿನವಾಗಿದೆ. (೧೪ ಮನ್ವಾದಿ ದಿನಗಳು, ೪ ಯುಗಾದಿ ದಿನಗಳು, ೧೨ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳು, ೧೨ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ದಿನಗಳು, ೧೫ ಮಹಾಲಯ ದಿನಗಳು, ೧೨ ವೃತ್ತಿಪಾತಯೋಗ ದಿನಗಳು, ೧೨ ವೈದ್ಯತಿಯೋಗ ದಿನಗಳು, ೫ ಪೂರ್ವೇದ್ಯ ದಿನಗಳು, ೫ ಅಷ್ಟಕಾ ದಿನಗಳು, ೫ ಅನ್ವಷ್ಟಕ ದಿನಗಳು, ೯೬ ದಿನಗಳು ಷಣ್ಮವತಿಶ್ರಾದ್ಧ ದಿನಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಪಿಂಡವಿಲ್ಲದೆ ತರ್ಪಣರೂಪದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಶ್ರಾದ್ಧವು ನಿತ್ಯ. ಈ ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ೨ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ).

ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರನ್ನು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನಂತರ “ರಾಮಸ್ಯ ಜನನೀ ಚಾಸಿ ರಾಮಾತ್ಮಕಮಿದಂ ಜಗತ್ | ಅತಸ್ತಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಲೋಕಮಾತರ್ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೌಸಲ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನಂತರ “ಓಂ ನಮೋ ದಶರಥಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಶರಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಕೌಸಲ್ಯಾರ್ಭಸಂಭೂತ ಸದಾ ಸೌಮಿತ್ರಿವತ್ಸಲ | ಜಾನಕೀಸಹಿತೋ ರಾಮ

ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ || ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದನೋ ವೀರ ರಾವಣಾಸುರಮರ್ದನ | ಸೀತಾಪತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಫಲಪುಷ್ಪಜಲಪೂರ್ಣ ವಾದ ಶಂಖದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು.

ಚಿತ್ರಾಪೂರ್ಣಿಮಾ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರದಾನ ಸೌಭಾಗ್ಯಕರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ “ವೈಶಾಖಂ ಸಕಲಂ ಮಾಸಂ ಮೇಷಸಂಕ್ರಮಣೇ ರವೇಃ ಪ್ರಾತಃ ಸನಿಯಮಃ ಸ್ನಾಸ್ಯೇ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮಧುಸೂದನಃ || ಮಧುಹಂತುಃ ಪ್ರಸಾದೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮನುಗ್ರಹಾತ್ | ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು ಮೇ ಪುಣ್ಯಂ ವೈಶಾಖಸ್ನಾನಮನ್ವಹಂ || ಮಾಧವೇ ಮೇಷಗೇ ಭಾನೌ ಮುರಾರೇ ಮಧುಸೂದನ | ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾನೇನ ಮೇ ನಾಥ ಫಲದೋ ಭವ ಪಾಪಹನ್ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವೈಶಾಖಸ್ನಾನವನ್ನೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

೨) ವೈಶಾಖಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿಂದ ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯವರೆಗೆ ಮಾಸನಿಯಾಮಕ ಮಧು-ಸೂದನನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವೈಶಾಖಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ, ಎಳಿಗಿಂದ ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಘಟ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವೈಶಾಖ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಗಂಧೋದಕ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹವನ್ನಿಟ್ಟು ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನೂ ಗೃಹ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದ್ವಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿಡದೆ, ರಾತ್ರಿ ಕೆಲಕಾಲ ಗಂಧೋದಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಶ್ವತ್ಥಮೂಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಮತ್ತು ಗೋಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕುಲೋದ್ಧಾರ. ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಭತ್ತಿ, ಬೀಸಣಿಗೆ, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಗಂಧ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳ ದಾನದಿಂದ ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಶುರಾಮ ಜಯಂತಿ : ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, “ಜಮದಗ್ನಿ-ಸುತೋ ವೀರ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂತಕರ ಪ್ರಭೋ | ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಕೃಪಯಾ ಪರಮೇಶ್ವರ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯಾ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯವ (ಜವೆಗೋಧಿ) ಯವಹೋಮ, ಯವದಾನ, ಯವಭಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ವಪಾಪಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ದೇವರಿಗೆ ಗಂಧಲೇಪವನ್ನು

ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ. ಅತ್ಯಲ್ಪಪುಣ್ಯಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷಯಫಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಪಿತೃಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ - “ಏಷ ಧರ್ಮಘಟೋ ದತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಃ | ಅಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಾತ್ ಸಕಲಾ ಮಮ ಸಂತು ಮನೋರಥಾಃ || ಏಷ ಧರ್ಮಘಟೋ ದತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಃ | ಅಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಾತ್ಪ್ರಪ್ತಂತು ಪಿತರೋಽಥ ಪಿತಾಮಹಾಃ || ಗಂಧೋದಕತಿಲೈರ್ಮಿಶ್ರಂ ಸಾನ್ನಂ ಕುಂಭಂ ಫಲಾನ್ವಿತಂ | ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸಂಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಅಕ್ಷಯ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತು || ಎಂದು ಧರ್ಮಘಟದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನೃಸಿಂಹ ಜಯಂತಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹದೇವರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ - “ಪರಿತ್ರಾಣಾಯ ಸಾಧೂನಾಂ ಚಾತೋ ವಿಷ್ಣೋ ನೃಕೇಸರಿಃ | ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನೃಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. **ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಪೂರ್ಣಿಮಾ :** ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ ದಾನದಿಂದ ಭೂದಾನಫಲವನ್ನೂ ಮಧುಯುಕ್ತ ತಿಲದಾನ, ತಿಲಸ್ನಾನ, ತಿಲಹೋಮ, ತಿಲತೈಲದಿಂದ ದೀಪದಾನ, ತಿಲದಿಂದ ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು.

೩) ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಸನಿಯಾಮಕನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮದೇವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಚಂದನ, ಛತ್ರಿ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ಉದಕುಂಭ, ಪಾದರಕ್ಷೆ ದಾನಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಪದವೀಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಥ ದಶಹರಾವ್ರತಮ್ : ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿನಿಂದ ದಶಮೀವರೆಗೆ ಕಾಶೀವಾಸಿಗಳೂ ದಶಾಶ್ವಮೇಧ ಘಾಟನೆಯೂ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಗಂಗೆಯು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಜ್ಯೇಷ್ಠೇ ಮಾಸಿ ಸೀತೇ ಪಕ್ಷೇ ದಶಮ್ಯಾಂ ಬುಧಹಸ್ತಯೋಃ | ವೃತೀಪಾತೇ ಗರಾನಂದೇ ಕನ್ಯಾಚಂದ್ರೇ ವೃಷೇ ರವೌ ||” ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ೧೦ ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ೮ ಯೋಗಗಳು ದಶಮೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಗಂಗಾಪೂಜೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನಿಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪೂಜಾ : ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ತ್ರಯೋದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, “ದೇವದೇವ ಹೃಷೀಕೇಶ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವತಾರಕ | ಉದಕುಂಭಪ್ರದಾನೇನ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಸುವರ್ಣಯುತವಾದ ಉದಕುಂಭ ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧಿಕ ಆಷಾಢಮಾಸದ ನಿರ್ಣಯ-

ಯಾವ ಚಾಂದ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು ಏರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಚಾಂದ್ರಮಾಸವು ಅಧಿಕಮಾಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಅಧಿಕಮಾಸದ ಹಿಂದಿನ ಚಾಂದ್ರಮಾಸದ ಹೆಸರಿಗಿಂತ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಾಂದ್ರಮಾಸದ ಹೆಸರೇ ಆ ಅಧಿಕಮಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವುದು. ಅನನ್ಯಗತಿಕ ಅಂದರೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆ ಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಗತಿಕ ಅಂದರೆ ಆ ಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದಾವಶ್ಯಕತೆ ಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಕರ್ಮಗಳು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯಗತಿಕವಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ಮುಂತಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಳೆಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರೀರೀ ಮುಂತಾದ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ರಾಕ್ಷಸ ಪೀಡಿತಜನರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಗತಿಕಗಳಾದಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋಮಾದಿಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಚಾತೇಷ್ಟಿ (ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಇಷ್ಟಿ) ಮುಂತಾದ ನೈಮಿತ್ತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅಧಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಮಾಸ ಕ್ಷಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮುಗಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾದ ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಕೂಡದು. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಲೋಪಭಯದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪುನಃ-ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಾಂತ ನವಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಜ್ವರಾದಿರೋಗ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಾಂತಿಗಳು ಅಲಭ್ಯಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶ್ರಾದ್ಧವ್ರತ ಮುಂತಾದವುಗಳು, ನಿಮಿತ್ತ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳು, ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ, ಊನಮಾಸಿಕಾದಿ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳು, ದರ್ಶಶ್ರಾದ್ಧ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೃತಿ ಹೊಂದಿದವರ ಪ್ರತಿಸಾವಂತ್ರಿಕಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಅದೇ ಮಾಸವು ಪುನಃ ಅಧಿಕಮಾಸವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೃತಿಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಅದೇ ಮಾಸವೇ ಅಧಿಕಮಾಸವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಸಾವಂತ್ರಿಕಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಕೂಡದು. ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಪ್ರಥಮಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಣಹೊಂದಿದವರ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಪಿಂಡೀಕರಣಗಳು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ತಿಂಗಳಿನ

ಮಾಸಿಕದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕದವರೆಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡುಸಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡನೇ ತಿಂಗಳು ಅಧಿಕಮಾಸವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಹನ್ನೆರಡನೇ ತಿಂಗಳಾದ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಹದಿಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಾದ ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳಾದ ಮರಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾಭಿಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟಕಶ್ವಾಧ ಚೌಲ ಉಪನಯನ ವಿವಾಹ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಧಾರಣೆ ತುಲಾ ಪುರುಷ ದಾನಾದಿ ಮಹಾದಾನಗಳು ಯಾಗಗಳು ಅಪೂರ್ವದೇವದರ್ಶನ ಅಪೂರ್ವತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಸಂನ್ಯಾಸಸ್ವೀಕಾರ ಕಾಮ್ಯವೃಷೋತ್ತರಗ ರಾಜಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾವರ್ತನ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣವಾದ ಜಾತಕಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಪವಿತ್ರಾರೋಪಣ ದಮನಾರ್ಪಣ ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು. ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು (ರಜೋದರ್ಶನಾದಿ ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು) ನಿಮಿತ್ತ ವೇರ್ಪಟ್ಟಕೂಡಲೇ ಮಾಡವದಾಗಿದ್ದರೆ ಮಲಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಯುಗಾದಿ ಮನ್ವಾದಿ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಕೃತ ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಪ್ರತಿಸಾಂವತ್ಸರಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧಿಕಮಾಸದ ದಾನದ ಸಂಕಲ್ಪ

ಅಧಿಕಮಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಉಪೋಷಣ, ಏಕಭುಕ್ತ, ನಕ್ಷತ್ರಭೋಜನ, ಅಯಾಚಿತ, ಧಾರಣೆಪಾರಣೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಐದು ವಿಧವಾದ ವ್ರತಗ್ರಹಣವನ್ನು ತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತವೂ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತ ತಾಂಬೂಲ ದಾನದಿಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ. ದೇವರಮುಂದೆ ಅಖಂಡದೀಪ ಪ್ರದಾನದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಈ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನದಿಗಳ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಪಾಪನಿವೃತ್ತಿ. ಈ ಮಾಸ ಮುಗಿಯುವ ಪರ್ಯಂತ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೂರ್ವದಾನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ತಿಂಗಳು ದಾನ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಈ ದಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಶುಕ್ಲ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನಗಳು ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬಹುಳಾಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶೀ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯತಿ ವ್ಯತಿಪಾತ ದಿನಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಅಪೂರ್ವಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರಸಹಿತವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ-ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಏವಂ.....
....ಶುಭತಿಥೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗರ್ವಂತರ್ಗತಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯ-
ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಸೀತಾಪತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲ ರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮಕ ಸಹಸ್ರಾಂಶು ವಿಷ್ಣುರೂಪೀ
ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಪ್ರೀತಿದ್ವಾರಾ ಮಮ ನಿಖಿಲ ಪಾಪಶಮನಪೂರ್ವಕ ಪುತ್ರಪೌತ್ರ ಧನಧಾನ್ಯ
ಕ್ಷೇಮಸಮೃದ್ಧಿಯೇಲೋಕದ್ವಯಸುಖಹೇತು ಭೂದಾನಫಲಪ್ರಾಪ್ತೆ ಅಪೂರ್ವ ಭಿದ್ರಸಮಸಂಖ್ಯಾ
ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾವಧಿಕಸ್ವರ್ಲೋಕ ನಿವಾಸಾದಿ ಕಲ್ಯಾಣಕೃತ್ಯಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ.

ಮಲಮಾಸಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಪೂರ್ವದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ |

ತದಂಗ ಪುರುಷೋತ್ತಮಪೂಜಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಾಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂತ್ರ:-

ವಿಷ್ಣುರೂಪೀ ಸಹಸ್ರಾಂಶುಃ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಃ |

ಅಪೂರ್ವಾನ್ಯಪ್ರಾದಾನೇನ ಮಮ ಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹತು ||

ನಾರಾಯಣ ಜಗದ್ವಿಜ ಭಾಸ್ಕರಪ್ರತಿರೂಪಕ |

ವ್ರತೇನಾನೇನ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಂಪದಂ ಚಾಪಿ ವರ್ಧಯ ||

ಯಸ್ಯ ಹಸ್ತೇ ಗದಾಚಕ್ರೇ ಗರುಡೋಯಸ್ಯ ವಾಹನಃ |

ಶಂಖಂ ಕರತಲೇ ಯಸ್ಯ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ||

ಕಲಾಕಾಷ್ಠಾದಿಪೂಜೇಣ ನಿರ್ಮೇಷಘಟಿಕಾದಿನಾ |

ಯೋ ವಂಚಯತಿ ಭೂತಾನಿ ತಸ್ಯೈ ಕಾಲಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ||

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮಯಂ ದೇಶಃ ಕಾಲಃ ಪರ್ವದ್ವಿಜೋ ಹರಿಃ |

ಪೃಥ್ವೀಸಮಮಿದಂ ದಾನಂ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ |

ಮಲಾನಾಂ ಚ ವಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಾಪಪ್ರಶಮನಾಮ ಚ |

ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಾಸ್ಕರ |.

ಇಮಾನ್ ಸೋಪಸ್ಕರಾನ್ ತ್ರಯಸ್ತ್ರೈಶದಪೂರ್ವಾನ್

ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಾನ್ ಸತಾಂಬೂಲಾನ್ ಶ್ರೀಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗರ್ವಂತರ್ಗತ ಬಾರತೀ-
ರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮ
ಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶುಭಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ನ ಮಮ ನಮಮ ಇತಿ.
ತ್ರಯಸ್ತ್ರೈಶದಪೂರ್ವದಾನೇನ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಸುಪ್ರೀತೋ ವರದೋ ಭವತು.

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಅಷಾಢಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಈ ಅಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಸನಿಯಾಮಕನಾದ ವಾಮನನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡೆ, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಉಪ್ಪು, ನೆಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ತಿಂಗಳು ಪೂರಾ ಒಪ್ಪತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಪುತ್ರ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಶಯನೋತ್ಸವ : ಅಷಾಢ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪುಮುದ್ರಾಧಾರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. “ಸುಪ್ತೇ ತ್ವಯಿ ಜಗನ್ನಾಥೇ ಜಗತ್ಸುಪ್ತಂ ಭವೇದಿದಮ್ | ವಿಬುಧೈ ತ್ವಯಿ ಬುದ್ಧೈ ತ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸಚರಾಚರಮ್ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಕೈಚೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಚತುರೋ ತಥಾ || ದುಗ್ಧಮಾಶ್ವಯುಜೇ ಮಾಸಿ ಕಾರ್ತಿಕೇ ದ್ವಿದಲಂ ತಥಾ | ಇಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ನಿಯಮಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇಘಕೃತ || ಇದಂ ವ್ರತಂ ಮಯಾ ದೇವ ಗೃಹೀತಂ ಪುರತಸ್ತವ | ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಸಿದ್ಧಿಮಾಯಾತು ಪ್ರಸಾದಾತ್ ತೇ ರಮಾಪತೇ || ಗೃಹೀತೇಽಸ್ಮಿನ್ ವ್ರತೇ ದೇವ ಪಂಚತ್ವಂ ಯದಿ ಮೇ ಭವೇತ್ | ತದಾ ಭವತು ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ತೇ ಜನಾರ್ದನ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಶಂಖದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ವಿಶೇಷಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, “ಸುಪ್ತೇ ತ್ವಯಿ ಜಗನ್ನಾಥೇ” ಎಂಬ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿ ದ್ವಾದಶೀದಿನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪೂಜಿಸಿ ಪಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತ್ರಯೋದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಈ ತ್ರಿದಿನಾತ್ಮಕವಾದ ಉತ್ಸವವು ವಿಷ್ಣುಶಯನೋತ್ಸವವೆನಿಸುತ್ತದೆ..

೧) ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತಗಳು - ಸಂಕಲ್ಪ, ದಾನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು :

೧) ಶಾಕವ್ರತ, ೨) ದಧಿವ್ರತ, ೩) ಕ್ಷೀರವ್ರತ, ೪) ದ್ವಿದಲವ್ರತ, ೫) ಏಕಾದಶೀವ್ರತ, ೬) ದಿನತ್ರಯವ್ರತ, ೭) ಧಾರಣ-ಪಾರಣವ್ರತ, ೮) ಷಷ್ಠಕಾಲವ್ರತ, ೯) ಲಕ್ಷಬತ್ತಿವ್ರತ, ೧೦) ಲಕ್ಷಪದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ ನಮಸ್ಕಾರ ವ್ರತ, ೧೧) ಲಕ್ಷಕಮಲಾರ್ಚನವ್ರತ, ೧೨) ಲಕ್ಷತುಳಸಿ ಅರ್ಚನೆ ವ್ರತ, ೧೩) ಲಕ್ಷಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ ವ್ರತ, ೧೪) ಭೀಷ್ಮಪಂಚಕವ್ರತ (ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿಯಿಂದ ಪೌರ್ಣಿಮೆ ಪೂರ್ತಿ ೧೫) ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕ ವ್ರತ, ೧೬) ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ್ರತ, ೧೭) ಕೃಚ್ಛ್ರವ್ರತ, ೧೮) ಪರಾಕವ್ರತ, ೧೯) ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯವ್ರತ, ೨೦) ಲಕ್ಷಹೋಮವ್ರತ, ೨೧) ಮೌನವ್ರತ, ೨೨) ಧಾತ್ರೀಹೋಮವ್ರತ, ೨೩) ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ಜಯಂತೀವ್ರತ, ೨೪) ಮಾಸವ್ರತ.

೧) ಶಾಕವ್ರತ : ಅಷಾಢ ಶು. ೧೧ ರಿಂದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೦. ಸಂಕಲ್ಪ : ಅಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲಾದಿ ಸಂಕೀರ್ತೃ, ವಾಸುದೇವ ಶುಚೌ ಮಾಸೇ ಶಾಕವ್ರತಮನುತ್ತಮಮ್ | ತ್ವಷ್ಟೀತ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯೇಹಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮಾಧವ || **ಸಮರ್ಪಣೆ :** ವಾಸುದೇವ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಥಮೇ ಮಾಸಿ ಮತ್ಕೃತಮ್ | ಶಾಕವ್ರತಂ ಮಯಾ ತೇನ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಭವ ಮಾಧವ ||

೨) ದಧಿವ್ರತ : ಶ್ರಾವಣ ಶು. ೧೧ ರಿಂದ ಭಾದ್ರಪದ ಶು. ೧೦. ಸಂಕಲ್ಪ : ಸಂಕರ್ಷ-ಣಾರವಿಂದಾಕ್ಷ ಕರಿಷ್ಯೇಹಂ ದಧಿವ್ರತಮ್ | ದ್ವಿತೀಯೇ ಮಾಸಿ ದೇವೇಶ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ಪ್ರಭೋ || **ಸಮರ್ಪಣೆ :** ಸಂಕರ್ಷಣ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶ್ರವಣೇ ಮತ್ಕೃತೇನ ಚ | ದಧಿವ್ರತೇನ ದೇವೇಶ ತುಷ್ಟೋ ಭವ ಜನಾರ್ದನ ||

೩) ಕ್ಷೀರವ್ರತ : ಭಾದ್ರಪದ ಶು. ೧೧ ರಿಂದ ಆಶ್ವಿನ ಶು. ೧೦. ಸಂಕಲ್ಪ : ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ತವ ಶುಷ್ಕರ್ಥಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಪದ್ಯಾಂ ತೃತೀಯಕೇ | ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ಕರಿಷ್ಯೇಹಂ ಪಯೋವ್ರತಮ್ || **ಸಮರ್ಪಣೆ :** ಶ್ರೀಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಮಾಸಮಾರಭ್ಯ ಯತ್ಕೃತಮ್ | ಇಷ್ಟದೋ ಭವ ಸರ್ವೇಶ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಪಯೋವ್ರತಮ್ ||

೪) ದ್ವಿದಲವ್ರತ : ಆಶ್ವಿನ ಶು. ೧೧ ರಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು. ೧೦. ಸಂಕಲ್ಪ : ಅನಿರುದ್ಧ ಸುರೈರ್ವಂದ್ಯ ದ್ವಿದಲವ್ರತಮುತ್ತಮಮ್ || ಕರೋಮ್ಯಮಿಷೇ ಮಾಸೇ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ಪ್ರಭೋ || **ಸಮರ್ಪಣೆ :** ಅನಿರುದ್ಧ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ದ್ವಿದಳಾಖ್ಯವ್ರತೇನ ಚ | ಮತ್ಕೃತೇನಾಶ್ವಿನೇ ಮಾಸೇ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಫಲದೋ ಭವ ||

೧) ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಅಷ್ಟಮಹಾಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ೨) ಯಥಾಶಕ್ತಿ, ಯಥಾವಕಾಶ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅ) ಚತುರ್ವೇದಗಳು, ಆ) ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಇ) ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗವತ ಹಾಗೂ ಉಪಪುರಾಣಗಳು ಈ) ರಾಮಾಯಣ, ಉ) ಮಹಾಭಾರತ, ಊ) ಭಗವದ್ಗೀತಾ, ಋ) ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಗಳು, ಋ) ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮ, ಎ) ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳು, ಏ) ಶ್ರೀಮದಾ-ಚಾರ್ಯರ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು, ಐ) ಟೀಕಾ-ಟಿಪ್ಪಣಿ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ. ೩) ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರ ಪಠಿಸಬೇಕು. ದಾನಗಳು : ಶಾಲಗ್ರಾಮದಾನ, ಗ್ರಂಥದಾನ, ಪ್ರತಿಮಾದಾನ, ಭೂದಾನ, ಸುವರ್ಣದಾನ, ದ್ರವ್ಯದಾನ, ಧನದಾನ, ಧಾನ್ಯದಾನ, ತಿಲದಾನ, ಉದಕಂಭದಾನ, ಕೊಡೆ, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಉಪ್ಪು, ನೆಲ್ಲಿ (ಧಾತ್ರಿ) ದಾನ, ಫೃತದಾನ, ಧೇನುದಾನ, ದೀಪದಾನ, ಶಾಕದಾನ, ದಧಿದಾನ, ಕ್ಷೀರದಾನ, ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯದಾನ, ಶಯ್ಯಾದಾನ, ಮುಂತಾದವುಗಳು. **ಶಾಕವ್ರತ :** ಅಷಾಢ ಶುದ್ಧದ್ವಾದಶಿಯಿಂದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀವರೆಗೆ ಶಾಕವ್ರತ (ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಇರುವುದು)ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಷಾಢ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮಾ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯತಿಗಳು ವ್ಯಾಸಪೂಜಾ ಮಾಡಿ ಕೌರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದಿನದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಶ್ರೀಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದಿನಾಂತರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಮತ್ತು ಭಾಷ್ಯಕಾರಾದಿಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಹಾಜನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ “ಅಹಂತಾವನ್ನಿವತ್ಸಾಮಿ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಾಯ ವೈ | ಪ್ರಾಯೇಣ ಪ್ರಾವೃಷಿ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲಂ ವೃತ್ತ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ || ಆತಸ್ತೇಷಾಮಹಿಸಾರ್ಥಂ ಪಕ್ಷಾನ್ವೈ ಶ್ರುತಿಸಂಶ್ರಯಾನ್ | ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಶ್ವತುರೋ ಮಾಸಾನತ್ರೈ ವಾಸತಿ ಬಾಧಕೇ || ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗ ಗೃಹಸ್ಥರು - “ನಿವಸಂತು ಸುಖೇನಾತ್ರ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಃ ಕೃತಾರ್ಥತಾಂ | ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಚ ಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೋ ವಯಂ ಮುದಾ ||” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ಗುರುಪರಂಪರೆ-ಯವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ದಂತಕಾಷ್ಠ ಕೌಶೀನ ಚಂದನ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುರುಪರಂಪರಾದವರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಾವೂ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೀಕ್ಷಾ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಗುರುನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೇ ಕ್ರಮದಂತೆ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಾದ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ-ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಬೃಂದಾವನವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ ತೀರ್ಥ, ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಸ್ತೋದಕ, ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಶೂನ್ಯಶಯನವ್ರತ : ಈ ದಿನ ಚಂದ್ರೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ, “ಪತ್ನೀ ಭರ್ತೃರ್ವಿಯೋಗಂ ಚ ಭರ್ತಾ ಭಾರ್ಯಾಸಮುದ್ಭವಮ್ | ನಾಪ್ಪವಂತಿ ಯಥಾ ದುಃಖಂ ದಾಂಪತ್ಯಾನಿ ತಥಾ ಕುರು ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಆರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದ, ಅಶ್ವಿನ ಮಾಸಗಳ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ದ್ವಿತೀಯಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಪೂಜಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯೊಡನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯಸುಖವು ಏಳು ಜನ್ಮಗಳವರೆಗೆ ಅಖಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೨) ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆಕಳು ಕರು ಹಾಕಿದರೆ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ತತ್ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ೧೦,೦೦೦ (ಸಾವಿರಿ) ಸರ್ಪಪ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯು ಕರು ಹಾಕಿದರೆ ರಾತ್ರಿ ಆಕಳು ರೋದನ ಮಾಡಿದರೆ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರಾವಣಶುಕ್ಲ ದ್ವಾದಶೀ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶಾಕವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣಫಲಕ್ಕಾಗಿ - “ಉಪಾಯನಮಿದಂ ದೇವ ವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣಹೇತವೇ | ಶಾಕಂ ತು ದ್ವಿಜವರ್ಯಾಯ ಸಹಿರಣ್ಯಂ ದದಾಮ್ಯಹಮ್ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಾಕದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ದಧಿವ್ರತ : “ದಧಿ ಭಾದ್ರಪದೇ ಮಾಸೇ ವರ್ಜಯಿಷ್ಯೇ ಸದಾ ಹರೇ | ಇಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ನಿಯಮಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಕೇಶವ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಧಿವ್ರತದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮೊಸರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಕರ್ಮನಿರ್ಣಯ : (ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರವಿದ್ದ ದಿನ) ಋಗ್ವೇದಿಗಳು, ಶ್ರಾವಣ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ, ಯಜುರ್ವೇದಿಗಳು, ಅಥರ್ವವೇದಿಗಳು, ಭಾದ್ರಪದದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾನಕ್ಷತ್ರವಿರುವ ದಿನ ಸಾಮವೇದಿಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಉಪಾಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಪೂಜಾ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ದಂತಧಾವನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಯಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ನಿಯಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು. ನಿಯಮಸ್ವೀಕಾರ ಮಂತ್ರ - “ಅದ್ಯ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರಃ ಶ್ವೋಭೂತೇ ಪರಮೇಶ್ವರ | ಭೋಕ್ತ್ವಾಮಿ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಜಯಂತೀವ್ರತ ತತ್ಪರಃ ||” ನಿಯಮಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮರುದಿನ ಪಾರಣಕಾಲದವರೆಗೂ ಉಪವಾಸವಿರಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿ ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನದ ಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾನಮಂತ್ರ - “ಸಮಸ್ತಜಗದಾಧಾರ ಶಂಖಚಕ್ರದಾಧರ | ದೇವ ದೇಹಿ ಮಮಾನುಚ್ಛಾಂ ಯುಷ್ಮತ್ತೀರ್ಥನಿಷೇವಣೇ || ಸತ್ಯಾಯ ಸತ್ಯಪತಯೇ ಸತ್ಯೇಶ್ವರಾಯ ಸತ್ಯಸಂಭ ವಾಯ | ಶ್ರೀಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||” ಈ ಸ್ನಾನವನ್ನು ನದೀಜಲ ಮುಂತಾದ ಹೊರಗಿನ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ-ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬಿದಿರಿನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸುಲಕ್ಷಣವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ತಾಯಿಯ ಸ್ತನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ತನವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತಾಯಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕ ಗಂಧ ಧೂಪ ದೀಪ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಯುಕ್ತ ನೈವೇದ್ಯ ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿ ಗೀತ ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪೂಜೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಶಾಂತಿಸೂಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಗೀತಾ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಪಾಪವಿಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪಠನ ಮಾಡಬೇಕು. ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವಕೇದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. **ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂತ್ರ :** ಅದಿತೇ ದೇವ-ಮಾತಸ್ತ್ವಂ

ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶಿನೀ | ಅತಸ್ತಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭೀತೋ ಭವಭಯಾದಹಮ್ || ಪೂಜಿತಾ ತ್ವಂ ಯಥಾ ದೇವೈಃ ಪ್ರಸನ್ನಾ ತ್ವಂ ವರಾನನೇ | ಪೂಜಿತಾ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಸುಪ್ರತೇ || ಯಥಾ ಪುತ್ರಂ ಹರಿಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತ್ವಂ ನಿರ್ವೃತಿಂ ಪುರಾ | ತಾಮೇವ ನಿರ್ವೃತಿಂ ದೇವಿ ಸುಪ್ರತೇ ದರ್ಶಯಸ್ವಮೇ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಾಮಂತ್ರ: “ಅವತಾರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕರೋಷಿ ಮಧುಸೂದನ | ನ ತೇ ಸಂಖ್ಯಾವತಾರಾಣಾಂ ಕಶ್ಚಿಜ್ಞಾನಾತಿ ವೈ ಭುವಿ || ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ವಾಪಿ ಸ್ವರೂಪಂ ನ ವಿದುಸ್ತವ | ಅತಸ್ತಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾತುರುತ್ಸಂಗಸಂಸ್ಥಿತಮ್ | ವಾಂಛಿತಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ ಸಂಸಾರಾರ್ತಿಭಯಾಪಹ |” ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶಂಖದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಫಲಚಂದನ-ಸಹಿತವಾಗಿ ಜಲವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಾಮಂತ್ರ: “ಜಾತಃ ಕಂಸಪ್ರಾಧಾರ್ಥಾಯ ಭೂಭಾರಹರಣಾಯ ಚ | ಕೌರವಾಣಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ದೈತ್ಯಾಣಾಂ ನಿಧನಾಯ ಚ || ಪಾಂಡವಾಣಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯ ಚ | ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ದೇವಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ಹರೇ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಕಲ ಭೂದಾನಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಚಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂತ್ರ: “ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಪ್ರತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಪತೇ | ನಮಸ್ತೇ ರೋಹಿಣೀಕಾಂತ ಸುಧಾ-ಕುಂಭ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ||” ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಚಂದ್ರಾರ್ಪಣಾಮಂತ್ರ: “ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವಸಂಭೂತ ಅತ್ರೀನೇತ್ರಸಮುದ್ಭವ | ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಶಶಾಂಕೇದಂ ರೋಹಿಣ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ಮಮ ||” ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಚಂದ್ರಾರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರ: “ಅನಘಂ ವಾಮನಂ ಶೌರಿಂ ಗೋವಿಂದಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ | ವಾಸುದೇವಂ ಹೃಷೀಕೇಶಂ ಮಾಧವಂ ಮಧುಸೂದನಮ್ || ದಾಮೋದರಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಕೇಶವಂ ಗರುಡಧ್ವಜಮ್ | ಗೋವಿಂದಮಚ್ಯುತಂ ಕೃಷ್ಣಮನಂತಮಪರಾಜಿತಮ್ || ಅಧೋಕ್ಷಜಂ ಜಗದ್ವೀಜಂ ಸರ್ಗಸ್ಮಿತೃತಂ-ಕಾರಿಣಮ್ | ಅನಾದಿನಿಧನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದೇವದೇವಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ || ನಾರಾಯಣಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಮ್ | ಪೀತಾಂಬರಧರಂ ಸೌವ್ಯಂ ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಮ್ || ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸಂ ಶ್ರೀಶಂ ಶ್ರೀಧರಂ ಶ್ರೀಪತಿಂ ಹರಿಮ್ | ಉಪೇಂದ್ರಂ ದೇವಕೀಸೂನುಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ || ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂತ್ರ: “ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷ ನಿಮಗ್ನೋಹಂ ಮಹತ್ಯಜ್ಞಾನಸಾಗರೇ | ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ದೇವದೇವೇಶ ಮಹಾಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ ||” ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಬೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಜಾಗರವಿದ್ದು, ಮರುದಿನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹರಿವಾಸರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ವ್ರತವನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬) ಭಾದ್ರಪದಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಗಣೇಶಚತುರ್ಥಿ: ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಣೇಶನನ್ನು ಮಣ್ಣು, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳೂ ದೂರ-ವಾಗುತ್ತವೆ. ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿಯುಳ್ಳ ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಅಪವಾದವು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ದೋಷದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ “ಸಿಂಹಃ ಪ್ರಸೇನಮವಧೀ-ತ್ರಿಂಹೋ ಜಾಂಬವತಾ ಹತಃ | ಸುಕುಮಾರಕ ಮಾ ರೋದೀಸ್ತವ ಹೈಷಃ ಸ್ಯಮಂತಕಃ ||” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಋಷಿಪಂಚಮೀ: ರಜಸ್ಸು ನಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಸ್ವರ್ಶ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ದೋಷಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ.

ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತಾರಂಭ: ಪೌಷ್ಕಪದ್ಯಾಂ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಶ್ರವಣಂ ಯದಾ | ತದಾರಭ್ಯ ವ್ರತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇಽಥವಾ ನೃಪ || ಏಕದಶ್ಯಾಮುಪವಸೇತ್ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂ ಚ ಪರ್ವಣಿ | ಶ್ರವಣೇ ಚ ತಥೋಪೋಷ್ಯ ಪೂಜಯೇದ್ಗರುಡಧ್ವಜಮ್ || (ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ) || ಮಾಸಿ ಭಾದ್ರಪದೇ ಶುಕ್ಲೇ ಶ್ರವಣೇನ ಯುತಾ ಯದಿ | ಏಕಾದಶೀ ತದಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವ್ರತಂ ವರ್ಷಾತ್ಮಕಂ ಶುಭಮ್ || ಪ್ರಾರಂಭದಿವಸೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಪೂರ್ವಕಮ್ | ಸಂಕಲ್ಪಂ ವಿಧಿವತ್ಕುರ್ಯಾದ್ವ್ರತ-ಮಾವತ್ಸರಂ ಕ್ರಮಾತ್ || ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇಽಥವಾ ಕುರ್ಯಾದೇಕಾದಶ್ಯಾಂ ಸಿತೇ ಶುಭೇ | ಹೀನಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುಭೇನಾಪಿ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಮಾಚರೇತ್ || ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶೀ ಅಥವಾ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರವು ಬಂದಾಗ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರವು ಬರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರವು ಬರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ವಾಮನಜಯಂತಿ: ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ನದೀಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಸುವರ್ಣವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವಾಮನ ದೇವರನ್ನು “ದೇವೇಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ದೇವಸಂಭೂತಿಕಾರಿಣೇ | ಪ್ರಭವೇ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ವಾಮನಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, “ನಮಸ್ತೇ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಜಲಶಾಯಿನೇ |

ತುಭ್ಯಮಘ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಬಾಲವಾಮನ-ರೂಪಿಣೇ || ನಮಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನುರ್ಬಾಣ ಪಾಣಯೇ ವಾಮನಾಯ ಚ | ಯಜ್ಞಭುಕ್‌ಫಲದಾತ್ರೇ ಚ ವಾಮನಾಯ ನಮೋ ನಮಃ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ವಿಷ್ಣುಪರಿವರ್ತನೋತ್ಸವ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ “ವಾಸುದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಪ್ರಾಪ್ನೋಯಂ ದ್ವಾದಶೀ ತವ | ಪಾರ್ಶ್ವೇನ ಪರಿವರ್ತಸ್ವ ಸುಖಂ ಸ್ವಪಿಹಿ ಮಾಧವ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

ಕ್ಷೀರವ್ರತಸಂಕಲ್ಪ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ದಧಿವ್ರತವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ದಧಿದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕ್ಷೀರವ್ರತವನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ದಧಿವ್ರತದಲ್ಲಿ ಮೊಸರಿನ ವಿಕಾರವಾದ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ, ಅದರಂತೆ ಕ್ಷೀರವ್ರತದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ವಿಕಾರವಾದ ಮೊಸರು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿನಿಂದ ಪಕ್ಷವಾದ ಪಾಯಸ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ದೋಷವುಂಟು. ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶಿಯಿಂದ ಆಶ್ವಿನ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಯವರೆಗೆ ಕ್ಷೀರವ್ರತ.

ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧಪೂರ್ಣಿಮಾ ಪ್ರೋಷ್ಣಪದೀಶ್ರಾದ್ಧವು : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಷ್ಣಪದೀಶ್ರಾದ್ಧವು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿತಾಮಹರಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿರುವ ಅವರ ಪಿತೃ ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರಸಿತಾಮಹರನ್ನು ಅವರವರ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸಪಿಂಡಕಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾಲಯ ನಿರ್ಣಯ : ಸರ್ವಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡುವ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಮಹಾಲಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಈ ಮಹಾಲಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗಿನ ಏಕಾದಶಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಶಕ್ತರಾದವರು ಪಂಚಮೀ ಷಷ್ಠೀ ಅಷ್ಟಮೀ ಮತ್ತು ದಶಮೀ ಈ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತಿಥಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಏಕಾದಶಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ನಿಷಿದ್ಧವಲ್ಲದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಚತುರ್ದಶೀದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚಮೀ ಮೊದಲಾದ ತಿಥಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಚತುರ್ದಶೀತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಪದಾ ಷಷ್ಠೀ ಏಕಾದಶೀ ಚತುರ್ದಶೀ ಶುಕ್ರವಾರ ಜನ್ಮತಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣೀ, ರೇವತೀ, ಮಘಾನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೆಲವು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಪ್ತಮೀ ತ್ರಯೋದಶೀ, ರವಿವಾರ ಕುಜವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ತಂದೆಯ

ಮೃತ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏಕಾದಶಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ದೋಷಕರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದಿನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಅಷ್ಟಮೀ ದ್ವಾದಶೀ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ತಿಥಿಗಳು, ಭರಣೀನಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ವೃತೀಪಾತಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃವಿನ ಮೃತತಿಥಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದುಷ್ಟ ತಿಥಿನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳು ಬಾಧಕವಾಗಲಾರವು. ಚತುರ್ದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೃತಿಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ದಿನ ಶಸ್ತೃಹತರಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದವರಿಗೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯ ಪಕ್ಷವೇ ಬಾರದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟವರಿಗೂ ಅಷ್ಟಮೀ, ದ್ವಾದಶೀ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ, ಮಹಾಭರಣೀ ಮತ್ತು ವೃತೀಪಾತ ಮುಂತಾದ ಅನಿಷಿದ್ಧದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾಲಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಆಶ್ವಿನಶುಕ್ಲ ಪಂಚಮೀವರೆಗೆ, ಆಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ ‘ಯಾವದ್ವೃತ್ತಿಕದರ್ಶನಂ’ ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ತುಲಾಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅಷ್ಟಮೀ, ದ್ವಾದಶೀ ಭರಣೀ, ವೃತೀಪಾತ ಮುಂತಾದ ಪರ್ವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಸಪಿಂಡಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಮರುದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾತಃಸಂಧ್ಯಾವಂದನಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞಾಂಗ ತರ್ಪಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾಡ್ಯ ಪಂಚಮೀ ಮುಂತಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಆಯಾ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಿಸರ್ಜನೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಪತ್ನಿಯು ಬಹಿಷ್ಕೆಯಾದರೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಪಾಕಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕೆಯಾದರೆ ಅಂದೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದ ವಿಧವೆಯು ತಾನು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಪಾಕಾರಂಭಾನಂತರ ಅವಳು ಬಹಿಷ್ಕೆಯಾದರೆ ಆ ವಿಧವೆಯು ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ಬಹಿಷ್ಕೆಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಸತ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಭಾದ್ರಪದ ಅಧಿಕ ಬಂದಾಗ ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಧರ್ಮಸಿಂಧು ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ, ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಸಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀಕಾರರ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಮಹಾಲಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಕಾಲಶ್ರಾದ್ಧವು ಬಂದಾಗ ಮೃತತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಬೇರೆ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮ ಒಂದೇ ದಿನ ಮಹಾಲಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಪಾಡ್ಯ, ಪಂಚಮೀ ಮುಂತಾದ ತಿಥಿಗಳಿಂದ

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾವರೆಗೆ ಮಹಾಲಯ ಮಾಡುವವರು ಪಿತೃವಿನ ಮೃತಪಿತೃಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಲಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಬೇರೆ ಪಾಕದಿಂದ ಅದೇ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ಸಲ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಅಮಾವಾಸ್ಯಾತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧ, ಮಹಾಲಯಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ದರ್ಶಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಕಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಹಾಲಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ದರ್ಶಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಬೇರೆ ಪಾಕದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾಭರಣೀ ಶ್ರಾದ್ಧ : ಈ ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಖಾ ಶ್ರಾದ್ಧ : ಈ ಶ್ರಾದ್ಧವು ನಿತ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಯತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

2) ಆಶ್ವಿನಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಆಶ್ವಿನ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿನಿಂದ ನವಮೀವರೆಗೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯು ನವರಾತ್ರಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಪೂಜೆಗೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೋಮ ಸರ್ವಮೂಲಾದಿಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಪಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದ್ವಾರಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಪಾಡ್ಯ, ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ, ಅಥವಾ ಅಷ್ಟಮೀ ಆರಂಭಿಸಿ ನವಮೀ ದಿನದವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಜಪ ಸ್ನಾನ ದಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಒಂದೊಂದು ಅನಂತಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ ದಿನಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಸಪ್ತರಾತ್ರ, ಪಂಚರಾತ್ರ ಉತ್ಸವ ಎಂದು ಅಥವಾ ಅಷ್ಟಮೀ, ನವಮೀ, ದಶಮೀ ಈ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಾದರೂ ತ್ರಿರಾತ್ರೋತ್ಸವ ಎಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ತಾನು, ಜಪ, ಹೋಮ, ಪಾರಾಯಣಾದಿ-ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಆಚಾರದಂತೆ ನವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಸರಸ್ವತೀ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆ : “ಮೂಲೇ ತು ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ವೇವೀಂ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾಸು ಪೂಜನಮ್ | ಉತ್ತರಾಸು ಬಲಿಂ ದದ್ಯಾತ್ ಶ್ರವಣೇ ತು ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ || ಮೂಲಾದೌ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ವೇವೀಂ ಶ್ರವಣಾಂತೇ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ || (ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥೀಯಂ) ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಪೀಠದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವರನ್ನೂ ಪರಶುರಾಮದೇವರನ್ನೂ ಆವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಾದರಿ ಜೈಮಿನಿ ಸುಮಂತು ವೈಶಂಪಾಯನ ಆಶ್ವರಥ್ಯ ಪೈಲ ಕಾಶಕೃತ್ಸ್ನ ಲೋಮಶ ಎಂಬ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರ ಶಿಷ್ಯರು-

ಗಳನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಸರಸ್ವತೃದಿ ಸಕಲ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಕರಾದ ಗುರುಗಳನ್ನೂ ಆವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಶ್ವಿನ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನ ಮತ್ತು ಆವಾಹನಾಂಗವಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ತರಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಲಿದಾನ ಅಂದರೆ ವಿಶೇಷ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಜೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾದಿಗಳನ್ನು ವೇದವ್ಯಾಸ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗವಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾನವಮೀ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಪೂಜೆ, ಗಜಪೂಜೆ ಚಂಡಿಕಾದಿ ತಾಮಸದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ ಆಯುಧಪೂಜೆಗಳನ್ನೂ ದುರ್ಗಾದಿ ಸಾತ್ವಿಕದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ ವ್ರತದಾನ ತಪಸ್ಸು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯದಶಮೀ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ದಾನ, ಭಗವತ್ಪೂಜಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕೋಟಿಗುಣಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಶತ್ರುಜಯ, ಪಾಪಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಭಗವತ್ತೀ-ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಹ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಮೀವೃಕ್ಷವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಶಮೀಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. “ಅಮಂಗಲಾನಾಂ ಶಮನೀಂ ಶಮನೀಂ ದುಷ್ಟತ್ವಸ್ಯ ಚ | ದುಃಖಪ್ರಕಾಶಿನೀಂ ಧನ್ಯಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇಹಂ ಶಮೀಂ ಶುಭಾಮ್ | ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, “ಶಮೀ ಶಮಯತೇ ಪಾಪಂ ಶಮೀ ಲೋಹಿತಕಂಟಕಾ | ಧರಿತ್ಯರ್ಜುನ-ಬಾಣಾನಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ || ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಯಾತ್ರಾಯಾಂ ಯಥಾ ಕಾಲಂ ಸುಖಂ ಮಯಾ | ಶತ್ರುನಿರ್ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೀ ತ್ವಂ ಭವ ಶ್ರೀರಾಮಪೂಜಿತೇ || ಶಮೀ ಶಮಯತೇ ಪಾಪಂ ಶಮೀ ಶತ್ರುವಿನಾಶಿನೀ | ಅರ್ಜುನಸ್ಯ ಧನುರ್ಧಾರಿ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನೀ || ಶಮೀ ಕಮಲಪತ್ನಾಕ್ಷಿ ಶಮೀ ಕಂಟಕಹಾರಿಣೀ | ಅವರೋಹಂತು ಮೇ ಪಾಪಂ ಆಯುಃ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತು ರಕ್ಷತು ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅರ್ಧ ಮೂಡಿದ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ೨ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೩ ಗಂಟೆಯವರೆಗಿನ ಕಾಲ ವಿಜಯಮುಹೂರ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಜಯಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾಸವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಚೌಲಾದಿಗಳನ್ನೂ, ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಧ್ವಜಯಂತಿ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಜಯಂತಿ : ಇದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧದೇವರ ಜಯಂತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ದ್ವಿದಲವ್ರತ : ಅಶ್ವೀಜ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶಿಯಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಯವರೆಗೆ ದ್ವಿದಲವ್ರತ.

ಕೋಜಾಗರವೃತ್ತಂ : ಈ ದಿನ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ “ಓಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. “ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ವರದಾಸಿ ಹರಿಪ್ರಿಯೇ । ಯಾ ಗತಿಸ್ತ್ವತ್ಪನ್ನಾನಾಂ ಸಾ ಮೇ ಭೂಯಾತ್ಸ್ವದರ್ಶನಾತ್ ॥ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. “ಚತುರ್ದಂತಸಮಾರೂಢೋ ವಜ್ರಪಾಣಿಃ ಪುರಂದರಃ । ಶಚೀಪತಿಶ್ಚ ಧ್ಯಾತವ್ಯೋ ನಾನಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ॥” ಎಂದು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಿಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ‘ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ. “ವಿಚಿತ್ರೈರಾವತಸ್ಥಾಯ ಭಾಸ್ವತ್ಕುಲಿಶಪಾಣಿಯೇ । ಪೌಲೋಮ್ಯಾಲಿಂಗಿತಾಂಗಾಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನೂ ದೇವೇಂದ್ರ-ನನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಎಳನೀರು, ಅವಲಕ್ಕಿ ಇವೆರಡನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರಿಗೂ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪಿತೃಗಳಿಗೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ ಯಜಮಾನನು ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಚದುರಂಗ ಆಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತಾ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು “ಯಾರು ಚದುರಂಗವನ್ನು ಆಡುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವಳು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಳು.

ಕಾರ್ತಿಕ ಸ್ನಾನ : ಈ ದಿನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾರ್ತಿಕಸ್ನಾನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ. “ನಮಃ ಕಮಲನಾಭಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಜಲಶಾಯಿನೇ । ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಹೃಷೀಕೇಶ ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ನಮೋಸ್ತು ತೇ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು - “ಕಾರ್ತಿಕೇಹಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನಂ ಜನಾರ್ದನ । ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ತವ ದೇವೇಶ ದಾಮೋದರ ಮಯಾ ಸಹ ॥ ಧ್ಯಾತ್ವಾಹಂ ತ್ವಾಂ ಚ ದೇವೇಶ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸ್ನಾತುಮುದ್ಯತಃ । ತವ ಪ್ರಸಾದಾತ್ಪಾಪಂ ಮೇ ದಾಮೋದರ ವಿನಶ್ಯತು ॥ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ - ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕೇ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಪಾಪನಾಶನೇ । ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ರಾಧಯಾ ಸಹಿತೋ ಹರೇ ॥ ವ್ರತಿನಃ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸಿ ಸ್ನಾತೃಸ್ಯ ವಿಧಿವನ್ಮಮ । ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ರಾಧಯಾ ಸಹಿತೋ ಹರೇ ॥ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಎರಡು ಅರ್ಘ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಭಕ್ಷಣಮಾಡುತ್ತಾ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಕಲಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಗಂಗಾ, ಪುಷ್ಕರಾದಿ ವಿಶೇಷ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಫಲವಿದೆ. ಸೂರ್ಯ, ಶಿವ, ಭಾಗೀರಥಿ, ವಿಷ್ಣು ಇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಹೊಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿಳಿದು ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ನಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಃಸಂಧ್ಯಾವಂದನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡ-

ಬೇಕೆಂದೂ ತತ್ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇತರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಸಮಾಪ್ತಿಯು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಷೇಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇತರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಸ್ನಾನಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ಕೊನೆಯ ೩ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮತುಲಸೀ ಅರ್ಚನೆ, ತುಲಸೀಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಪಿತೃತೃಪ್ತಿ, ಪಾಪಪರಿಹಾರ, ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅರುಣೋದಯದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರನ ಮುಂದೆ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಸ್ರಗೋದಾನ ಫಲ. ಶಿವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರಗಳು ಅವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಅವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಶ್ವತ್ಥದ ನೆರಳು ಅಥವಾ ತುಳಸೀವನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ನಾಮಗಳ ಗಾಯನ ನರ್ತನ ಅಥವಾ ವಾದ್ಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಸ್ರಗೋದಾನಫಲ ಮುಂತಾದ ಫಲವಿದೆ. ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಗೌರವಿಸುವವರು ಮತ್ತು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಓರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಅಶ್ವತ್ಥ ಮತ್ತು ಆಲದ ಮರಗಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೀಪದಾನವು ವಿಶೇಷಫಲಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಳ್ಳು, ಆದಿತ್ಯವಾರ ನೆಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ದೇವರ ಮುಂದೆ ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವೈಧವ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆಕಾಶದೀಪ : ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ ಎತ್ತರವುಳ್ಳ ಯಜ್ಞೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾಶದೀಪ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲೂ ಸಣ್ಣ ಆಕಾಶದೀಪಗಳನ್ನು “ದಾಮೋದರಾಯ ನಭಸಿ ತುಲಾಯಾಂ ದೋಲಯಾ ಸಹ । ಪ್ರದೀಪಂ ತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ನಮೋಽನಂತಾಯ ವೇಧಸೇ ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ-ದರೆ ಸಂಪತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಶ್ವಿನ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಾದಶೀ ಗೋವತ್ಸದ್ವಾದಶೀ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕರುವುಳ್ಳ ಕರುವಿನ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ತುಂಬಾ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುವ ಗೋವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಗೋವಿನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಪಾತ್ರದಿಂದ - “ಕ್ಷಿರೋದಾರ್ಣವಸಂಭೂತೇ ಸುರಾಸುರನಮಸ್ಕೃತೇ । ಸರ್ವದೇವಮಯೇ ಮಾತರ್ಗೃಹಾ-ಣಾಘ್ಯಂ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಉದ್ದು ಮುಂತಾದ ಬೇಳೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಡೆಗಳನ್ನು ಗೋಗ್ರಾಸವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, “ಸರ್ವದೇವಮಯೇ ದೇವಿ ಸರ್ವದೇವೈರಲಂಕೃತೇ । ಮಾತರ್ಮಮಾಭಿಲಷಿತಂ ಸಫಲಂ ಕುರು

ನಂದಿನಿ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ವವಾದದ್ದನ್ನೂ ಗೋವಿನ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿನಿಂದ ಮಿಶ್ರವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಕು.

ನೀರಾಜನ : ಈ ದಿನದಿಂದ ೫ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಂತಾದ ಜ್ಞಾನವಯೋವೃದ್ಧರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯ ಸುಮಂಗಲೆಯರಿಗೂ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಲಪೂರಣ ತ್ರಯೋದಶೀ ಮತ್ತು ಯಮದೀಪದಾನ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಪಮೃತ್ಯು ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಮದೇವರ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ದೀಪವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು.

ನರಕಚತುರ್ದಶೀ : ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾರೀಕೃತನೀರಾಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ವ್ರತಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಯತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಅಭ್ಯಂಜನ ನಿಷೇಧವಿದ್ದರೂ, ನರಕಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏಳು ಜನ್ಮ ದರಿದ್ರರಾಗುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಆ ದಿನ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಠದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರ ನರಕಚತುರ್ದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶೀವರೆಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆ ಯಾಮದ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾರ್ತಿಕ ದಾಮೋದರಾಭಿನ್ನ ಮೂಲರಘುಪತಿ, ವೇದವ್ಯಾಸರಿಗೆ ದೀಪಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರೇ ಮೊದಲಾದ ವೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ, ದೀಪಾರಾಧನೆ, ನೀರಾಜನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಮಠದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪೂಜಿಸದಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು ಕುಪಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನರಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಮಪುಣ್ಯ ತಿಥಿಗೆ ನರಕಚತುರ್ದಶೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯತಿಗಳು ಕಾರ್ತಿಕವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರು ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ವ್ರತ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವ ಪುರುಷನು ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವನೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ವಿಧವೆಯೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು ಇರುತ್ತಾಳೆ. ತೈಲಾಭ್ಯಂಗದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾದ ಪಿತೃಗಳು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಕಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯು ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ

ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು - “ಆಶ್ವಿನಸ್ಯಾಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ವಿಧಾದಯೇ | ಸ್ನಾತವ್ಯಂ ತಿಲತೈಲೇನ ನರೈರ್ನರಕಭೀರುಭಿಃ ||” ಎಂದು ವರಾಹಪುರಾಣವಚನವು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ತೆಗೆದ ಮಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಉತ್ತರಾಣಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, “ಸಿತಾಲೋಷ್ಣಸಮಾಯುಕ್ತ ಸಕಂಟಕದಲಾನ್ವಿತ ಹರ ಪಾಪಮಪಾಮಾರ್ಗ ಭ್ರಾಮ್ಯಮಾಣಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರುಸುತ್ತು ತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ತಿಲಕಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ-ಕೊಂಡು ಕಾರ್ತಿಕಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಹಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗದಿದ್ದರೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಾನಂತರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಸರ್ವರೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಯಮತರ್ಪಣ : ಕಾರ್ತಿಕಸ್ನಾನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರು - “ಯಮಾಯ ಧರ್ಮರಾಜಾಯ ಮೃತ್ಯವೇ ಚಾಂತಕಾಯ ಚ | ವೈವಸ್ವತಾಯ ಕಾಲಾಯ ಸರ್ವಭೂತಕ್ಷಯಾಯ ಚ || ಔದುಂಬರಾಯ ದಧ್ನಾಯ ನೀಲಾಯ ಪರಮೇಷ್ಟಿನೇ | ವೃಕೋದರಾಯ ಚಿತ್ರಾಯ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಾಯ ವೈ ನಮಃ ||” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತವಾದ ೧೪ ಮಂತ್ರಗಳೊಡನೆ ನಮಃಶಬ್ದವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ (ಯಮಾಯ ನಮಃ ಯಮಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ಎಂಬಂತೆ) ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಯಮನು ದೇವತೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಿಂದ (ದೇವತೀರ್ಥದಿಂದ) ಸವ್ಯದಿಂದ (ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು) ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವು ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಳಿಯಲ್ಲಿ - “ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ತಿಲೈಃ ಸವ್ಯಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ | ದೇವತೀರ್ಥೇನ ದೇವತ್ವಾತ್ ತಿಲೈಃ ಪ್ರೇತಾಧಿಪೋ ಯತಃ ||” ಎಂಬ ವಚನದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಉಲ್ಕಾಪ್ರದರ್ಶನ : ಈ ದಿನದಿಂದ ೩ ದಿನ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದಮೇಲೆ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತವರು, ಸಿಡಿಲು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಬಲಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸತ್ತವರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಮಲೋಕದಿಂದ ಬಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ದೇವಾಲಯ, ಮಠ, ಉದ್ಯಾನ, ರಸ್ತೆ, ಗೋಶಾಲೆ, ಅಶ್ವಶಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ದೀಪಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ “ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾಶ್ಚ ಯೇ ಜೀವಾ ಯೇಷ್ಯದಗ್ಧಾಃ ಕುಲೇ ಮಮ | ಉಜ್ಜ್ವಲ-ಜ್ಯೋತಿಷಾ ದಗ್ಧಾಸ್ತೇ ಯಾಂತು ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ || ಯಮಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಆಗತಾ ಯೇ ಮಹಾಲಯೇ | ಉಜ್ಜ್ವಲಜ್ಯೋತಿಷಾ ವರ್ತೃ ಪ್ರಪತ್ಯಂತು ವ್ರಜಂತು ತೇ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಇಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಮಹಾಲಾಭವಿದೆ.

ಅಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಸ್ಸಾರಣ : ಇದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧರಾತ್ರಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಹೆಂಗಸರು ಅಂಗಳದಿಂದ ಅಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಸ ಗುಡಿಸಿ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಬೇಕು.

ಆಶ್ವಿನ ಅಮಾವಾಸ್ಯ (ದೀಪಾವಳಿ) : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಊಟಮಾಡಬೇಕು.

೮) ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಬಲಿಪ್ರತಿಪತ್ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಮನದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಸುತಲಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಶ್ರೀವಾಮನದೇವನು ಈ ದಿನಕ್ಕೆ ಬಲಿ ದಿನ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಬಲಿದಿನದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಂತೋಷ, ದುಃಖ ಮುಂತಾದ ಮನೋಭಾವಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪೂರ್ಣವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ, ಕುದುರೆ, ಆನೆ, ಗೋವುಗಳು, ರಥಗಳು, ದಿವ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಧನವನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಪಂಚವರ್ಣರಂಗದಲ್ಲಿಯಿಂದಲೂ ಉಳಿದವರು ಬಿಳಿ ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ದ್ವಿಭುಜನಾದ ಬಲಿಯನ್ನು ಬರೆದು - “ಬಲಿರಾಜ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಿರೋಚನಸುತ ಪ್ರಭೋ | ಭವಿಷ್ಯೇಂದ್ರ ಸುರಾರಾತೇ ಪೂಜೇಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಬಲಿಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ಯೂತವನ್ನಾಡಬೇಕು. ಆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಿದವನಿಗೆ ಇಡೀ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಷ್ಟಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಉತ್ತಮಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ದೀಪದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ದೀಪಗಳಿಂದ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನರಕಚತುರ್ದಶೀ, ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಮತ್ತು ಬಲಿದಿನಗಳಿಗೆ ‘ದೀಪಾವಳಿ’ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪವು ಬೆಳಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಲದೀಪವು ಬೆಳಗಲಾರದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜಾ-ಕುಬೇರಪೂಜಾ-ಗೋಪೂಜಾ : ಇದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತು ಕುಬೇರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಅಲಂಕರಿಸಿ “ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಾ ಲೋಕಪಾಲಾನಾಂ ಧೇನುರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಾ | ಘೃತಂ ವಹತಿ ಯಜ್ಞಾರ್ಥೇ ಮಮ ಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹತು || ಅಗ್ರತಃ ಸಂತು ಮೇ ಗಾವೋ ಗಾವೋ ಮೇ ಸಂತು ಪೃಷ್ಠತಃ |

ಗಾವೋ ಮೇ ಹೃದಯೇ ಸಂತು ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಸಾಮ್ಯಹಂ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಾರದು. ಹಾಲು ಕರೆಯಬಾರದು.

ಗೋವರ್ಧನಪೂಜಾ : ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಗೋವಂಕು ಅಥವಾ ಅನ್ನದಿಂದ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಬಲಿರಾಜ್ಞೋ ದ್ವಾರಪಾಲೋ ಭವಾನದ್ಯ ಭವ ಪ್ರಭೋ | ನಿಜವಾಕ್ಸಾ-ಧನಾರ್ಥಾಯ ಸಗೋವರ್ಧನ ಗೋಪತೇ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗೋವರ್ಧನ ಸಹಿತನಾದ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ - ಗೋಪಾಲಮೂರ್ತೇ ವಿಶ್ವೇಶ ಶಕ್ರೋತ್ಸವವಿಭೇದಕ | ಗೋವರ್ಧನಕೃತಭತ್ತ ಪೂಜಾಂ ಮೇ ಹರ ಗೋಪತೇ || ಗೋವರ್ಧನಧರಾಪಾರಗೋಕುಲ-ತ್ರಾಣಕಾರಕ | ವಿಷ್ಣುಬಾಹುಕೃತಛಾಯ ಗವಾಂ ಕೋಟಿಪ್ರದೋ ಭವ || ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವನ್ನೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೋವು ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋವಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗೋವಿನ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಮಾರ್ಗಪಾಲೀಬಂಧನ : ಅದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಎತ್ತರ-ವಾದ ಕಂಬಗಳಿಗಾಗಲೀ ಮರಗಳಿಗಾಗಲೀ ಕಟ್ಟಿ “ಮಾರ್ಗಪಾಲಿ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಸರ್ವಲೋಕ-ಸುಖಪ್ರದೇ | ವಿಧೇಯೈಃ ಪುತ್ರದಾರಾದ್ಯೈಃ ಪುನರೇಹಿ ವ್ರತಸ್ಯ ಮೇ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಹಿತರಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ಮಾರ್ಗಪಾಲೀ- ಬಂಧನ.

ವಪ್ಪಿಕಾಕರ್ಷಣ : ದರ್ಭೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದೃಢವಾದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜಪುತ್ರರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೀನಜಾತಿಯವರೂ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಹೀನಜಾತಿಯವರು ಜಯಿಸಿದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಅಪಜಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಪ್ಪಿಕಾಕರ್ಷಣ.

ಯಮದ್ವಿತೀಯಾ : ಈ ದಿವಸ ಯಮನೆಯು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ಯಮನಿಗೆ ಔತಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯಮದ್ವಿತೀಯಾ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಸಹೋದರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಧನಧಾನ್ಯ ಲಾಭವೂ ಸುಖವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಸಹೋದರಿಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಂದೆಯ ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಸಹೋದರಿಯರೂ ಸಹ ಸಹೋದರರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಅವ್ಯಯವೂ ಸಹೋದರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜಿಸದಿದ್ದರೆ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಹೋದರ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಗಿನೀ ತೃತೀಯಾ : ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು.

ಗೋಪಾಷ್ಟಮೀ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಮುನಾಸ್ನಾನ, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ ಯಮದೂತ ಸಹಿತ ಯಮದೇವರ ಪೂಜೆ, ಅರ್ಘ್ಯದಾನ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಥುರಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಗೋಪೂಜಾದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಾಭ.

ಉತ್ಥಾನ ದ್ವಾದಶೀ ಪ್ರಬೋಧೋತ್ಸವ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದಮೇಲೆ ತುಳಸಿ-ಯೋಡನೆ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪುರುಷಸೂಕ್ತದಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಘಂಟಾದಿ-ವಾದ್ಯಘೋಷದಿಂದ - “ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರುದ್ರಾಗ್ನಿಕುಬೇರಸೂರ್ಯ ಸೋಮಾದಿಭಿರ್ವಂದಿತ ವಂದನೀಯಂ । ಬುದ್ಧ್ಯಸ್ತ್ವ ದೇವೇಶ ಜಗನ್ನಿವಾಸ ಮಂತ್ರಪ್ರಭಾವೇಣ ಸುಖೇನ ದೇವ ॥ ಇಯಂ ಚ ದ್ವಾದಶೀ ದೇವ ಪ್ರಬೋಧಾರ್ಥಂ ತು ನಿರ್ಮಿತಾ । ತ್ವಯೈವ ಲೋಕನಾಥಾನಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಂ ಶೇಷಶಾಯಿನಾ ॥ ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಗೋವಿಂದ ತ್ಯಜ ನಿದ್ರಾಂ ಜಗತ್ಪತೇ । ತ್ವಯ ಸುಪ್ತೇ ಜಗತ್ಸುಪ್ತಂ ಉತ್ಥಿತೇ ಚೋತ್ಥಿತಂ ಜಗತ್ ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕು. “ಗತಾ ಮೇಘಾ ವಿಯಚ್ಛ್ರವ ನಿರ್ಮಲಂ ನಿರ್ಮಲಾ ದಿಶಃ । ಶಾರದಾನಿ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಗೃಹಾಣ ಮಮ ಕೇಶವ ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ತುಲಸೀವಿವಾಹ : ದೇವರನ್ನು ತುಳಸಿಯ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಅಂತಃಪಟವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. “ದೇವೀಂ ಕನಕಸಂಪನ್ನಾಂ ಕನಕಾಭರಣೈರ್ಯುತಾಮ್ । ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣವೇ ತುಭ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಳಸಿಯನ್ನು ದಾಮೋದರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಷತೆ ಜಲವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ವನಭೋಜನ : ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ವನ-ಭೋಜನವನ್ನು ಸಪ್ತಮೀ ಮಂಗಳ, ಶುಕ್ಲ ರವಿವಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಅನ್ನವೆಂದು ಹೆಸರು. ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅನ್ನವು ‘ಆಗ್ರಯಣೇಷ್ಟಿ’ಯಿಂದಲೂ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅನ್ನವು ‘ವನಭೋಜನ’ದಿಂದಲೂ

ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಪರಾನ್ನಭೋಜನಾದಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ದೋಷವು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೆಲ್ಲಿಯಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶೀ ಚತುರ್ದಶೀ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಅಥವಾ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ಪಂಚಮೀದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಹೆಸರು ಬೇಳೆಯ ತೊವ್ವೆ ಬೆಲ್ಲ ತುಪ್ಪಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಪೂರ್ವಗಳಿಂದ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, “ದೇವಿ ಧಾತ್ರಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಬಲಿಮುತ್ತಮಮ್ । ಮಿಶ್ರಿತಂ ಗುಡಸೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಳದಾಯಿನಿ ॥ ಪುತ್ರಾನ್ ದೇಹಿ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಾನ್ ಯಶೋ ದೇಹಿ ನಿರಂತರಮ್ । ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಮೇಧಾಂ ಚ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ॥ ನೀರೋಗಂ ಕುರು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿಷ್ಪಾಪಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ । ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಕುರು ಮಾಂ ದೇವಿ ಧನವಂತಂ ತಥಾ ಕುರು ॥” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರದ ಸುತ್ತಲೂ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ವೈಶ್ವದೇವ ಬಲಿಕರಣಾನಂತರ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವ-ಭೌಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತೋದಕ ಮಾಡಿ ನೀರಾಜನ ಮಾಡಿ ತದಂಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಸುವಾಸಿನಿ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತಾನು ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮನಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಊರಿನವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಯಾಗಲೀ, ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಲೀ ಮಾಡಬೇಕು.

೯) ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಧನುರ್ಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು : ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಉತ್ತರಾಯಣ ಹಗಲು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ರಾತ್ರಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಾತ್ರಿಯ ಆರಂಭವು ಆಷಾಢ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿಯು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಉಪೇಂದ್ರ-ನಾಮಕ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಮೇರುಪರ್ವತದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳು ಉಪೇಂದ್ರ-ನಲ್ಲಿ “ಸ್ವಾಮಿನ್ ನಮ್ಮ ರಾತ್ರಿಯು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ರಾತ್ರಿದೇವಿಯು ಸುಂದರರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ಸಾಮಿನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಯನದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಶುಭಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ನಿಂದಿತಳಾದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗದಿದ್ದರೆ ವೃಥಾಜೀವನವುಳ್ಳ ನಾನು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ದೇವತೆಗಳೂ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಹರಿಯು “ರಾತ್ರಿಯೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಯಾಮದಂತೆ ಇರುವ ೩ ಯಾಮಗಳು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಯಾಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರಾವಣಕ್ಕಿಂತ ಭಾದ್ರಪದ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ವಿನ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಾರ್ತಿಕವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳು ಅನಂತಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ನೀನು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯಳಾಗುತ್ತೀ” ಎಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಆಷಾಢಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶೀದಿನದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಲಗಿದನು. ೪ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಅವರು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶೀದಿನದಲ್ಲಿ ಹರಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶೀ ಅಥವಾ ಧನುರ್ಮಾಸಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವಾದ ಅರುಣೋದಯಕಾಲ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಹುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ- ದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವತೆಗಳ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲವಾದ ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದವನು ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರನೂ ಕುಷ್ಠರೋಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಪೂಜಿಸುವವನು ನಿರೋಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪೂಜೆ ನಿತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಧನುರ್ಮಾಸದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಘ್ಯ, ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯಕಾಲ ಮುಖ್ಯ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮರೆಯಾದ ಸಮಯ ಮಧ್ಯಮ. ಸೂರ್ಯೋದಯಾನಂತರಕಾಲ ಅಥವಾ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುದ್ದಾನ್ನಕ್ಕೆ (ಹುಗ್ಗಿಗೆ) ಅಕ್ಕಿಗೆ ಹೆಸರುಬೇಕೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ. ಸಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ. ಅರ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮ, ಕಾಲುಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಧಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ-ಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೆಸರುಬೇಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಶುಂಠಿಮಿಶ್ರಿತ ಹುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಶಚೀದೇವಿಯು ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತ-ಳಾದಳು. ಮೊಸರು ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಮಿಶ್ರಿತವಾದ ತ್ರಿವಿಧ ಮುದ್ದಾನ್ನವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. “ಶ್ರೀದೇವೀ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಂ-ಮಮೃತೋದ್ಭವಾ | ತೃತೀಯಂ ಕಮಲಾ ಪೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಥಂ ಲೋಕಸುಂದರೀ || ಪಂಚಮಂ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀತಿ ಷಷ್ಠಂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೀತಿ ಚ | ಸಪ್ತಮಂ ತು ವರಾರೋಹಾ ಅಷ್ಟಮಂ ಹರಿವಲ್ಲಭಾ || ನವಮಂ ಶಾರ್ಙ್ಗೀಣೀ ಪೋಕ್ತಾ ದಶಮಂ ದೇವದೇವಿಕಾ | ಏಕಾದಶಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾರ್ಧದಶಂ ಲೋಕಸುಂದರೀ || ಶ್ರೀಃ ಪದ್ಮಾ ಕಮಲಾ ಮುಕುಂದಮಹಿಷೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತೀಲೋಕೇಶ್ವರೀ | ಮಾ ಕ್ಷೀರಾಭಿಸುತಾಽರವಿಂದಜನನೀ ವಿದ್ಯಾ ಸರೋಜಾತಿತಾ || ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದೇತಿ ಸತತಂ ನಾಮಾನಿ ಯೇ ದ್ವಾದಶ | ಪ್ರಾತಃ ಶುದ್ಧತರಾಃ ಪಠಂತಿ ಸತತಂ ಸರ್ವಾಂಛಲಭಂತೇ ಶುಭಾನ್ || ಭದ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವಂ ನಿತ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಮೇತಚ್ಚುಭಾವಹಮ್ | ಕಾಲೇ ಸ್ನಾತ್ವಾಪಿ ಕಾವೇರ್ಯಾಂ ಜಪ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಸ್ತುಧೌ || ಎಂಬ ಭದ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪೂಜಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಸಾಧನ ದ್ವಾದಶೀದಿನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ-ಸಂಕೋಚವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹರಿಯನ್ನು

ಪೂಜಿಸಿ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಧನುರ್ಮಾಸ-ದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವು “ಯಥಾ ಸಂಕೋಚ್ಯ ಸತ್ಕರ್ಮ ಭುಂಕ್ತೇಽಲ್ಪದ್ವಾದಶೀದಿನೇ | ತಥಾ ಪ್ರಾತರ್ಧನುರ್ಮಾಸೇ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮಾರ್ಚಯೇಚ್ಚ ಮಾಮ್ ||” ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾದ ಪ್ರಮಾಣವಚನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯು ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಭೋಜನವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವ, ಋಷಿ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ ವೈಶ್ವ-ದೇವಾದಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಭೋಜನವನ್ನು ಪ್ರಾತಃ-ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಲೋಕ-ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿವೆ.

ಧನುರ್ವ್ಯತೀಪಾತಯೋಗ : ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ವ್ಯತೀಪಾತಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, “ವ್ಯತೀಪಾತ ಮಹಾಸತ್ವ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನ | ಸಹಸ್ರಬಾಹೋ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ ಗೃಹಾಣಾಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ || ವ್ಯತೀಪಾತ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ನಮಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಮಂಗಲ | ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಸ್ವರೂಪಾಯ ನಮಸ್ತೇ ದಿವ್ಯತೇಜಸೇ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರರೂಪಿಯಾದ ವ್ಯತೀಪಾತ ದೇವತೆಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ವಂಶದ್ವಯ-ಪಿತೃಗಳ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ “ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯ ವ್ಯತೀಪಾತ ಪಿತೃಣಾಮನುಣಪ್ರದ | ಪಿತೃಣಾಂ ಮಮ ವೈಕುಂಠಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಭಗವನ್ ಹರೇ || ತತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಮೇ ಭಕ್ತಿರಸ್ತೇವಮನಪಾಯಿನೀ | ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಭಗವನ್ನಮ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವ್ಯತೀಪಾತದಿನದ ಪೂಜೆಯು ಅರ್ಧೋದಯಾದಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸಹಸ್ರಪಾಲು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ.

೧೦) ಪುಷ್ಯಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಮಾಘಸ್ನಾನ : ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅಂದರೆ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯವರೆಗೆ ಮಾಸನಿಯಾಮಕನಾದ ಮಾಧವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನದೀ ಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿರುವ ಕಾಲವು ಉತ್ತಮ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಮ. ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲವು ಅಧಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ನಾನದ ಫಲ, ಬಾವಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಫಲ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ೨೪ವರ್ಷಗಳ ಫಲ, ನದಿಯಲ್ಲಿ ೯೬ ವರ್ಷಗಳ ಫಲ, ಮಹಾನದಿಯಲ್ಲಿ ೯೬೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಫಲ, ಮಹಾನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ೨೪೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಫಲ, ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ

೨೪೪೦೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. “ಮಾಘಸ್ನಾನಮಿಮಂ ಪೂರ್ಣಂ ಸ್ನಾನ್ಯೇಹಂ ದೇವ ಮಾಧವ | ತೀರ್ಥಸ್ನಾಸ್ಯ ಜಲೇ ನಿತ್ಯಮಿತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಚೇತಸಿ || ಎಂದು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. “ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಾಯ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋಸ್ತೋಷಣಾಯ ಚ | ಮಕರಸ್ಥೇ ರವೌ ಮಾಘೇ ಗೋವಿಂದಾಚ್ಯುತ ಮಾಧವ || ಸ್ನಾನೇ-ನಾನೇನ ಮೇ ದೇವ ಯಥೋಕ್ತಫಲದೋ ಭವ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮೌನದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ನಾನಾನಂತರದಲ್ಲಿ, “ಸವಿತ್ರೇ ಪ್ರಸವಿತ್ರೇ ಚ ಪರಂಧಾಮ ಜಲೇ ಮಮ | ತ್ವತ್ತೇಜಸಾ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಂ ಪಾಪಂ ಯಾತು ಸಹಸ್ರಧಾ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸೂರ್ಯಾರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಿತೃತರ್ಪಣಾದಿ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಾಧವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಭಕ್ಷಣ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಯನ, ತಿಲಘೃತ ಹೋಮ, ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತವು ಮಹಾಫಲ-ದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಂಬಳಿ, ವಸ್ತ್ರ ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣ ದಾನಗಳು ಮಹಾಫಲ-ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಭಳಿಗಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಎಳ್ಳು, ಕಾಲುಭಾಗ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹೋದಯಯೋಗ : ಪುಷ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾಘಗಳಲ್ಲಿ ೧) ರವಿವಾರ, ೨) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ೩) ವೃತ್ತೀಪಾತಯೋಗ, ೪) ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರ ಈ ನಾಲ್ಕು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದರೆ ಅರ್ಧೋದಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಹೋದಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣಾದಿಕಾಲಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಮಹೋದಯಕಾಲವು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ.

೧೧) ಮಾಘಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಈ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ವೇಣೀದಾನ, ತಿಲಪಾತ್ರದಾನ, ಶಾಲಿಗ್ರಾಮದಾನ, ತ್ರಿವೇಣಿಯಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ, ತಿಲಮಿಶ್ರಜಲಸ್ನಾನ, ತಿಲಹೋಮ, ದೇವಪೂಜಾದಿಗಳು, ತಿಲಭಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮಹಾಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ರಥಸಪ್ತಮಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ೭ ಎಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಎಲೆಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಎಲೆಗೆ ಒಂದು ಮುಳುಗಿನಂತೆ “ಯದಾ ಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಮಯಾ ಜನ್ಮಸು ಜನ್ಮಸು | ತನ್ನೇ ರೋಗಂ ಚ ಶೋಕಂ ಚ ಮಾಕರೀ ಹಂತು ಸಪ್ತಮಿ || ಏತಜ್ಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಯಚ್ಚ ಜನ್ಮಾಂತರಾರ್ಜಿತಮ್ | ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯುಜಂ ಯಚ್ಚ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತೇ ಚ ಯೇ ಪುನಃ || ಇತಿ ಸಪ್ತವಿಧಂ ಪಾಪಂ ಸ್ನಾನಾನ್ಮೇ ಸಪ್ತಸಪ್ತಿಕೇ ||

ಸಪ್ತವ್ಯಾಧಿ-ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಹರ ಮಾಕರಿ ಸಪ್ತಮಿ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. “ಸಪ್ತಸಪ್ತವಹಪ್ರೀತ ಸಪ್ತಲೋಕಪ್ರದೀಪನ | ಸಪ್ತಮೀಸಹಿತೋ ದೇವ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ದಿವಾಕರ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಭೀಷ್ಮಾಷ್ಟಮಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ತರ್ಪಣವು ನಿತ್ಯ. “ವೈಯಾಘ್ರಪಾದಗೋತ್ರಾಯ ಸಾಂಕೃತಿಪ್ರವರಾಯ ಚ | ಗಂಗಾಪುತ್ರಾಯ ಭೀಷ್ಮಾಯ ಆಜನ್ಮ- ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ || ಅಪುತ್ರಾಯ ಜಲಂ ದದ್ಮಿ ನಮೋ ಭೀಷ್ಮಾಯ ವರ್ಮಣೇ | ಭೀಷ್ಮಃ ಶಾಂತನವೋ ವೀರಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ | ಆಭಿರದ್ಧಿರವಾಪ್ನೋತು ಪುತ್ರಪೌತ್ರೋಚಿತಾಂ ಕ್ರಿಯಾಮ್ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಪಸವ್ಯದಿಂದ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸವ್ಯದಿಂದ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಿ “ವಸೂನಾಮವತಾರಾಯ ಶಂತನೋರಾತ್ಮಜಾಯ ಚ | ಅರ್ಘ್ಯಂ ದದಾಮಿ ಭೀಷ್ಮಾಯ ಆಬಾಲ್ಯ-ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ತರ್ಪಣವನ್ನು ತಂದೆಯಿದ್ದವರು ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳಿನಿಂದ ಸವ್ಯವಾಗಿಯೂ, ತಂದೆಯಿಲ್ಲದವರು ಎಳ್ಳಿನಿಂದ ಅಪಸವ್ಯ-ವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹುಮತವಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯಿದ್ದವರು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಧ್ವನವಮಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಐತರೇಯೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಉಪದೇಶ-ವನ್ನು ಉತ್ತಮಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರುದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ಆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದದಿಂದ ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿದ ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಆಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯರಾದರು. ಈಗಲೂ ಹಿಮವತ್ಸರ್ವತದ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡಬದರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪದಿಂದಲೂ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯ-ರೂಪದಿಂದಲೂ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದೃಶ್ಯರಾದ ದಿನವೇ ಮಧ್ವನವಮಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ತಿಲೋತ್ಪತ್ತಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಿಲಸ್ನಾನ, ತಿಲಭಕ್ಷಣ, ತಿಲಹೋಮ, ತಿಲತೈಲದಿಂದ ದೀಪದಾನ, ತಿಲನೈವೇದ್ಯಗಳು ಮಹಾಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಮಾಘಶುದ್ಧತ್ರಯೋದಶಿ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸುವಾಸಿನೀ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮರದ ಬಾಗಿಣವನ್ನು ಸುವಾಸಿನೀ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಂತ್ಯಪುಷ್ಕರಿಣಿ : ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನವರೆಗೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ತ್ರಯೋದಶಿ, ಚತುರ್ದಶಿ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಅಂತ್ಯಪುಷ್ಕರಿಣಿಯೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾಘಪೂರ್ಣಿಮಾ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಘಸ್ಯಾನ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ದಂಪತಿ-ಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಅನ್ನದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಬಳಿ, ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ, ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಹೊದಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಸ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಮಾಧವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಘಮಾಸದ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಚತುರ್ದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ, ಕಲಶಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ-ಯಲ್ಲಿ ತಿಲ, ಚರು, ತುಪ್ಪಗಳಿಂದ ೧೦೮ ಸಲ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೩೦ ಸೋಮಾಸಿಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ದಂಪತಿಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಶಿವರಾತ್ರಿ : ಈ ದಿನ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರುದ್ರದೇವರ ದರ್ಶನ ಮುಖ್ಯ.

೧೨) ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು

ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಸನಿಯಾಮಕ ಶ್ರೀಗೋವಿಂದನ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಗೋವು ಮತ್ತು ಭತ್ತ ವಸ್ತ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಯೋವ್ರತ : ಶ್ರೀಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಯೋವ್ರತವನ್ನು ಸಂತತಿ ಮುಂತಾದ ಫಲವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿನಿಂದ ದ್ವಾದಶೀವರೆಗೆ ೧೨ ದಿನಗಳು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ : ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಾನಂತರದಲ್ಲಿ, “ಅಸ್ಥಾಭಿರ್ಭಯಸಂತ್ರಸ್ತೈಃ ಕೃತಾ ತ್ವಂ ಹೋಲಿಕೇ ಯತಃ | ಅತಸ್ತ್ವಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭೂತೇ ಭೂತಿಪ್ರದಾ ಭವ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಸುಟ್ಟು, ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಭಂಡ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮರುದಿನದಲ್ಲಿ “ವಂದಿತಾಸಿ ಸುರೇಂದ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಶಂಕರೇಣ ಚ | ಅತಸ್ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ನೋ ದೇವಿ ಭೂತೇ ಭೂತಿಪ್ರದಾ ಭವ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಬೂದಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿನವೂ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೂ ಶುಭಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ವರ್ಜ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಸಂತ ಪ್ರತಿಪತ್ : ಫಾಲ್ಗುಣ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗೆ ವಸಂತ ಪ್ರತಿಪತ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಂದ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಂಧಯುಕ್ತವಾದ ಮಾವಿನ ಹೂವನ್ನು ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರ - “ಚೂತಮಗ್ನಂ ವಸಂತಸ್ಯ ಮಾರ್ಕಂದ-ಕುಸುಮಂ ತವ | ಸಚಂದನಂ ಪಿಬಾಮ್ಯದ್ಯ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ||”

ವಿವಾಹೋಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು

ಗೋತ್ರಪ್ರವರ

ಗೋತ್ರ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಪ್ರವರ ತಿಳಿಯದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಗೋತ್ರ	ಪ್ರವರ
೧. ಅತ್ತಿ	ಆತ್ರೇಯ, ಅರ್ಚನಾಸನ, ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೇತಿ, ತ್ರಯಾರ್ಷೇಯ ತ್ರಿಪ್ರವರಾಸ್ಥಿತ
೨. ಕಪಿ	೧) ಆಂಗೀರಸ, ಮಹೀಯವೋ, ರುಕ್ಮವಯಸೇತಿ, ೨) ಏಕಾರ್ಷೇಯ ಪ್ರವರಾಸ್ಥಿತ
೩. ಕಾಶ್ಯಪ	೧) ಕಾಶ್ಯಪ, ಅವತ್ಸಾರ, ನೈದ್ಯವ, ೨) ಕಾಶ್ಯಪ, ಅವತ್ಸಾರ, ಅಸಿತೇತಿ, ೩) ಕಾಶ್ಯಪ, ಅವತ್ಸಾರ, ನೈದ್ಯವ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ರೇಭ, ರೈಭ, ಸಪ್ತಾರ್ಷ ಪ್ರವರಾಸ್ಥಿತ (ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರ)
೪. ಕೌಂಡಿಣ್ಯ	ವಾಸಿಷ್ಠ, ಮೃತ್ಯಾವರುಣ, ಕೌಂಡಿಣ್ಯೇತಿ
೫. ಕೌಶಿಕ	ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಅಘಮರ್ಷಣ, ಕೌಶಿಕೇತಿ
೬. ಗಾರ್ಗ್ಯ	ಆಂಗೀರ, ಶೈನ್ಯ, ಗಾರ್ಗ್ಯೇತಿ
೭. ಜಮದಗ್ನಿ	ಭಾರ್ಗವ, ಚ್ಯವನ, ಆಪ್ತವ, ಔರ್ವ, ಜಾಮದಗ್ನೇತಿ
೮. ನಿತ್ಯಂದನ	ಆಂಗೀರಸ, ಪೌರಕುತ್ಸ, ತ್ರಾಪದಸ್ಯೇತಿ
೯. ಭಾಭ್ರವ್ಯ	ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ದೇವರಾತ, ಔದಾಸೇತಿ, ತ್ರಯಾರ್ಷೇಯ, ತ್ರಿಪ್ರವರಾಸ್ಥಿತ
೧೦. ಭಾರದ್ವಾಜ	ಆಂಗೀರಸ, ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯ, ಭಾರದ್ವಾಜೇತಿ
೧೧. ವಾಸಿಷ್ಠ	ವಾಸಿಷ್ಠ, ಇಂದ್ರಪ್ರಮದ, ಭಾರದ್ವಾಜೇತಿ
೧೨. ವಿಷ್ಣುವೃದ್ಧ	೧) ಆಂಗೀರಸ, ಪೌರಕುತ್ಸ, ತ್ರಾಪದಸ್ಯೇತಿ, ೨) ಬಾದರಾಯಣಸ್ಯಾಪಿ
೧೩. ಶಾಂಡಿಲ್ಯ	ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ಅಸಿತ, ದೈವಲೇತಿ
೧೪. ಆಂಗೀರಸ	ಆಂಗೀರಸ, ಅಂಬರೀಶ, ಯೌವನಾಶ್ವೇತಿ (ಹಾರೀತಸಸ್ಯಾಪಿ)
೧೫. ಪಾರಾಶರ	ವಾಸಿಷ್ಠ, ಶಾಕ್ತ್ಯಪಾರಾಶರ್ಯೇತಿ
೧೬. ಕುತ್ಸಲ	ಆಂಗೀರಸ, ಮಾಂಧಾತ, ಕೌತ್ಸೇತಿ
೧೭. ಮೌದ್ಗಲ	ಆಂಗೀರಸ, ಭಾರ್ಗ್ಯಾಶ್ವ, ಮೌದ್ಗಲೇತಿ
೧೮. ಶೌನಕ	ಭಾರ್ಗವ, ಶೌನಹೋತ್ರ, ಗಾರ್ತ್ವಮದೇತಿ
೧೯. ಉಪಮನ್ಯು	ವಾಸಿಷ್ಠ, ಇಂದ್ರಪ್ರಮದ, ಭರದ್ವಾಸು ಇತಿ
೨೦. ನೈದ್ಯವ	ಕಾಶ್ಯಪ, ಅವತ್ಸಾರ, ನೈದ್ಯವೇತಿ (ಕಾಶ್ಯಪಸ್ಯಾಪಿ)
೨೧. ಶಾಲಾಕ್ಷ	ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಶಾಲಂಕಾಯನ, ಕೌಶಿಕೇತಿ
೨೨. ಗೌತಮ	ಆಂಗೀರಸ, ಆಯಾಸ್ಯ, ಗೌತಮ ಇತಿ

ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ೨೪ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿನ ಗೋತ್ರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ : ೧) ಅತ್ತಿ, ೨) ಆಂಗೀರಸ, ಕುತ್ಸ, ಮುದ್ದಲ, ೩) ಉಪಮನ್ಯು, ಕೌಂಡಿಣ್ಯ, ವಾಸಿಷ್ಠ, ೪) ಕಾಶ್ಯಪ, ನೈದೃವ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ೫) ಕುತ್ಸ, ಕೇವಲಾಂಗೀರಸ, ೬) ಕೌಂಡಿಣ್ಯ, ಉಪಮನ್ಯು, ವಾಸಿಷ್ಠ, ೭) ಕೌಶಿಕ, ತ್ರಯೋದಶ ಪಾರ್ಥಿವ, ಲೋಹಿತಾಕ್ಷ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಶಾಲಾಕ್ಷ, ೮) ಗರ್ಗ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ೯) ಗೌತಮ, ದ್ವಾದಶ ಪಾರ್ಥಿವ ೧೦) ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ, ಗಾರ್ಗ್ಯ, ವತ್ಸ, ೧೧) ನೈದೃವ, ಕಾಶ್ಯಪ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ೧೨) ಗೌತಮ, ಪಾರ್ಥಿವ, ೧೩) ಪಾರ್ಥಿವ, ಕೌಶಿಕ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಶಾಲಾಕ್ಷ, ೧೪) ಬಾದರಾಯಣದ ಎಲ್ಲಾ ಗೋತ್ರಗಳು, ೧೫) ಭಾರ್ಗವ, ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ, ವತ್ಸ, ೧೬) ಭಾರದ್ವಾಜ, ಗಾರ್ಗ್ಯ, ೧೭) ಮುದ್ದಲ ಎಲ್ಲ ಗೋತ್ರಗಳೂ ಕಲೆಯುವುದು, ೧೮) ಲೋಹಿತಾಕ್ಷ, ಕೌಶಿಕ, ಪಾರ್ಥಿವ, ಕೌಶಿಕ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ೧೯) ವತ್ಸ, ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ, ಭಾರ್ಗವ, ೨೦) ವಾಸಿಷ್ಠ, ಉಪಮನ್ಯು, ಕೌಂಡಿಣ್ಯ, ೨೧) ವೈನ್ಯ ಎಲ್ಲ ಗೋತ್ರಗಳಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ೨೨) ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಕೌಶಿಕ, ತ್ರಯೋದಶ, ಪಾರ್ಥಿವ, ಲೋಹಿತಾಕ್ಷ, ಶಾಲಾಕ್ಷ, ೨೩) ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ಕಾಶ್ಯಪ, ನೈದೃವ, ೨೪) ಶಾಲಾಕ್ಷ, ತ್ರಯೋದಶ, ಪಾರ್ಥಿವ, ಶಾಲಾಕ್ಷ, ಲೋಹಿತಾಕ್ಷ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ.

ಅಂಗಾರಕ (ಕುಜ) ದೋಷವಿಚಾರ : ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಧೂ-ವರರ ಜಾತಕ-ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಜದೋಷವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜನ್ಮಲಗ್ನದಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರಲಗ್ನ (ಜನ್ಮರಾಶಿ) ದಿಂದಲೂ, ಶುಕ್ರನಿರುವ ರಾಶಿಯಿಂದಲೂ, ಕುಜದೋಷವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ವಧೂವರರಿಗೆ ಕುಜದೋಷವು ಸಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಗಿಂತ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಕೂಡದು. ಲಗ್ನದಿಂದ, ಚಂದ್ರನಿಂದ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರನಿಂದ ೧, ೨, ೪, ೫, ೭, ೮, ೧೨ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಜನಿದ್ದರೆ ಕುಜದೋಷವುಂಟು. ಚಂದ್ರನ ಮತ್ತು ರವಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಕಟಕ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಲಗ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಜಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮೇಷ, ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಕುಜನು ದೋಷಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಜದೋಷವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಕುಜನಿಗೆ ಬಲವೆಷ್ಟು ದೋಷವೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹೇಳಬೇಕು. ವಧೂವರರ ಜಾತಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಕುಜದೋಷವಿದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ, ಚತುರ್ಥ, ಪಂಚಮ, ಸಪ್ತಮ, ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ, ಆ ಭಾವಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೂ ಇತರ ಗ್ರಹಗಳ ದೋಷ-ವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಜಾತಕಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗ್ರಹದೋಷವೂ ಇಲ್ಲದ ಪಕ್ಷ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು. ಇತರ ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ದೋಷವಿರುವ ಪಕ್ಷ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಚಂದ್ರನಿಂದ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರನಿಂದ ಕುಜದೋಷವು ಸಮಾನ ಬಲವುಳ್ಳದ್ದು. ಲಗ್ನದಿಂದ ಕುಜದೋಷವು ಚಂದ್ರ, ಶುಕ್ರರಿಂದ ಕುಜದೋಷಕ್ಕಿಂತ ಎರಡರಷ್ಟು ಬಲವುಳ್ಳದ್ದು.

ವಿವಾಹೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಅಷ್ಟಕೂಟಗಳು : ಗ್ರಹಮೈತ್ರ, ರಾಶಿ, ದಿನ, ನಾಡೀ, ಗಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣದವರೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಗ್ರಹಮೈತ್ರ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಗಣ, ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ರಾಶಿ, ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಯೋನಿಕೂಟ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಕೂಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ವಧೂವರರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಗಳಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಾಮನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ

ನೋಡಬೇಕು. ವರನ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ ಕನ್ಯೆಯ ನಾಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ ನೋಡಬಹುದು ಕನ್ಯೆಯ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ, ವರನ ನಾಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ ನೋಡಕೂಡದು.

೧) ದಿನಕೂಟ : ಕನ್ಯೆಯ ನಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲು ವರನ ನಕ್ಷತ್ರದವರೆಗೆ (ಎರಡೂ ಸೇರಿ) ಒಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತಾಗಿ ಎಣಿಸುವಾಗ ಪುರುಷನ ನಕ್ಷತ್ರವು ೨, ೪, ೬, ೮, ೯ ಆದರೆ ಉತ್ತಮ. (ಗುಣ ೩). ಹಾಗೆ ಎಣಿಸಿದಾಗ ೧, ೩, ೫, ೭ ಬಂದರೆ ಅನಿಷ್ಟ. **ಸೂಚನೆ :-** ವರನ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಎಣಿಸುವುದೂ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬರ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಎಣಿಸುವಾಗ ಶುಭವೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಎಣಿಸುವಾಗ ಅಶುಭವು ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮ.

೨) ಗಣಕೂಟ : ಅಶ್ವಿನೀ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ, ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತೀ, ಅನುರಾಧಾ, ಶ್ರವಣಾ, ರೇವತೀ ಇವು ಒಂಭತ್ತು ದೇವಗಣ. ಭರಣೀ, ರೋಹಿಣೀ, ಆರ್ಧ್ರಾ, ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುಣೀ, ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುಣೀ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ ಈ ಒಂಭತ್ತು ಮನುಷ್ಯಗಣ. ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಆಶ್ಲೇಷ, ಮಖಾ, ಚಿತ್ತಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ ಇವು ಒಂಭತ್ತು ರಾಕ್ಷಸಗಣ. ವಧೂವರರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ಗಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ (ಗು. ೬). ದೇವ-ಮನುಷ್ಯಗಣವಾದರೆ ಮಧ್ಯ (ಗು. ೫). ದೇವ-ರಾಕ್ಷಸಗಣವಾದರೆ ಅಧಮ (ಗು. ೧). ಮನುಷ್ಯ-ರಾಕ್ಷಸಗಣವಾದರೆ ಮೃತ್ಯು (ಗು. ೦). **ಸೂಚನೆ :-** ಸ್ತ್ರೀ ರಾಕ್ಷಸಗಣವಾದರೆ, ಪುರುಷ ರಾಕ್ಷಸಗಣವೇ ಆಗಬೇಕು. (ಗು. ೬).

೩) ಯೋನಿಕೂಟ : ಅಶ್ವಿನೀ (ಪುಂ), ಶತಭಿಷಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಕುದುರೆ - ಭರಣೀ (ಪುಂ), ರೇವತೀ (ಸ್ತ್ರೀ) ಆನೆ - ರೋಹಿಣೀ (ಪುಂ), ಮೃಗಶಿರಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಹಾವು - ಮೂಲಾ (ಪುಂ), ಆರ್ಧ್ರಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ನಾಯಿ - ಮಖಾ (ಪುಂ), ಪುಬ್ಬ (ಸ್ತ್ರೀ) ಇಲಿ - ಆಶ್ಲೇಷಾ (ಪುಂ), ಪುನರ್ವಸು (ಸ್ತ್ರೀ) ಬೆಕ್ಕು - ಸ್ವಾತೀ (ಪುಂ), ಹಸ್ತಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಎಮ್ಮೆ - ವಿಶಾಖಾ (ಪುಂ), ಚಿತ್ತಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಹುಲಿ - ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ (ಪುಂ), ಅನು (ಸ್ತ್ರೀ) ಜಿಂಕೆ - ಉ.ಫ. (ಪುಂ), ಉ.ಭಾ. (ಸ್ತ್ರೀ) ಹಸು - ಅಭಿಜಿತ್ (ಪುಂ), ಉ.ಷಾ. (ಸ್ತ್ರೀ) ಬಭ್ರು - ಪೂ.ಷಾ. (ಪುಂ), ಶ್ರವಣ (ಸ್ತ್ರೀ) ಕಪಿ - ಪೂ.ಭಾ. (ಪುಂ), ಧನಿಷ್ಠಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಸಿಂಹ.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಎರಡೆರಡು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಪುರುಷನ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಒಂದೇ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ (ಗು. ೪). ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದು ವೈರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮ (ಗು. ೨). ವೈರಯೋನಿ ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು. **ವೈರಪ್ರಾಣಿಗಳು :** ಗೋವು-ಹುಲಿ, ಆನೆ-ಸಿಂಹ, ಕುದುರೆ-ಎಮ್ಮೆ, ನಾಯಿ-ಜಿಂಕೆ, ಮುಂಗುಸಿ-ಹಾವು, ಕೋತಿ-ಮೇಕೆ, ಬೆಕ್ಕು-ಇಲಿ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಗುಣ (೦).

೪) ರಾಶಿಕೂಟ : ಸ್ತ್ರೀರಾಶಿಯಿಂದ ಪುರುಷರಾಶಿಯು ೨, ೯, ೬, ಆದರೆ ಅಶುಭವು. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ರಾಶಿಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಏಳನೇ ರಾಶಿಗಳಾದರೂ ಉತ್ತಮವು. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ರಾಶಿಗಳ ಅಧಿಪತಿಯು ಒಬ್ಬನೇ ಆದರೂ ಅಥವಾ

ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಿತ್ರತ್ವವಿದ್ದರೂ ಶುಭವು. ಸ್ತ್ರೀರಾಶಿಯಿಂದ ಪುರುಷರಾಶಿಯು ಖಿನೆಯ-ದಾಗಿದ್ದರೂ ಶುಭವೆಂದು ಕೆಲವರ ಮತ. (ಗು. ೭).

೫) ಗ್ರಹಮೈತ್ರಕೂಟ : ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿಗಳು : ಮೇಷ-ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಗೆ ಕುಜ. ವೃಷಭ-ತುಲಾಗಳಿಗೆ ಶುಕ್ರ. ಮಿಥುನ-ಕನ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬುಧ. ಕಟಕಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರ. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯ, ಧನು-ಮೀನಗಳಿಗೆ ಗುರು. ಮಕರ-ಕುಂಭಗಳಿಗೆ ಶನಿ. ವಧೂವರರ ಜನ್ಮಲಗ್ನ ನವಾಂಶಗಳಿಂದಲೂ ಗ್ರಹಮೈತ್ರಕೂಟ-ವನ್ನು ನೋಡುವ ವಾಡಿಕೆಯುಂಟು.

ಗ್ರಹ	ಶತ್ರು	ಮಿತ್ರ
ರವಿ	ಶನಿ, ಶುಕ್ರ	ಚಂದ್ರ, ಕುಜ, ಗುರು
ಚಂದ್ರ	ರವಿ, ಬುಧ
ಕುಜ	ಬುಧ	ಗುರು, ಚಂದ್ರ, ರವಿ
ಬುಧ	ಚಂದ್ರ	ರವಿ, ಶುಕ್ರ
ಗುರು	ಬುಧ, ಶುಕ್ರ	ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಕುಜ
ಶುಕ್ರ	ರವಿ, ಚಂದ್ರ	ಬುಧ, ಶನಿ
ಶನಿ	ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಕುಜ	ಬುಧ, ಶುಕ್ರ

ಶತ್ರು ಅಥವಾ ಮಿತ್ರರಲ್ಲದವರು ಸಮರೇನಿಸುವರು.

ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ (ಗು. ೫). ಒಬ್ಬನು ಮಿತ್ರ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಸಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮ (ಗು. ೪). ಇಬ್ಬರೂ ಸಮರಾದರೆ (ಗು. ೨). ಒಬ್ಬನು ಸಮ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಶತ್ರುವಾದರೆ ಅಧಮ (ಗುಣ ೧). ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಶತ್ರುಗಳಾದರೆ ಗುಣ ಶೂನ್ಯ. ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವಾದರೆ (ಗು. ೫).

೬) ವಶ್ಯಕೂಟ : ಮೇಷಕ್ಕೆ ಸಿಂಹ, ವೃಶ್ಚಿಕ. ವೃಷಭಕ್ಕೆ ಕಟಕ, ತುಲಾ. ಮಿಥುನಕ್ಕೆ ಕನ್ಯಾ. ಕಟಕಕ್ಕೆ ವೃಶ್ಚಿಕ, ಧನುಸ್ಸು. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ತುಲಾ. ಕನ್ಯೆಗೆ ಮೀನ, ಮಿಥುನ. ತುಲಾಗೆ ಮಕರ, ಕನ್ಯಾ. ವೃಶ್ಚಿಕಕ್ಕೆ ಕಟಕ. ಧನುಸ್ಸಿಗೆ ಮೀನ. ಮಕರಕ್ಕೆ ಮೇಷ, ಕುಂಭ. ಕುಂಭಕ್ಕೆ ಮೇಷ. ಮೀನಕ್ಕೆ ಮಕರ. ಈ ರೀತಿ ವಶ್ಯಗಳು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ರಾಶಿಗಳು ವಶ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ (ಗು. ೨).

೭) ವರ್ಣಕೂಟ : ಕಟಕ, ವೃಶ್ಚಿಕ, ಮೀನರಾಶಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಶಿಗಳು. ಮೇಷ, ಸಿಂಹ, ಧನುಸ್ಸು ರಾಶಿಗಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಶಿಗಳು. ವೃಷಭ, ಕನ್ಯಾ, ಮಕರ ರಾಶಿಗಳು ವೈಶ್ಯರಾಶಿಗಳು. ಮಿಥುನ, ತುಲಾ, ಕುಂಭ ರಾಶಿಗಳು ಶೂದ್ರರಾಶಿಗಳು. ಕನ್ಯೆಯ ರಾಶಿಗಿಂತ ಪುರುಷನ ರಾಶಿಯು ಉತ್ತಮ ವರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಶುಭವು (ಗು. ೧).

೮) ನಾಡೀಕೂಟ : ಅಶ್ವಿನೀ, ಆರ್ಧ್ರಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಉತ್ತರಫಲ್ಗುಣಿ, ಹಸ್ತ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲಾ, ಶತಭಿಷ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ, ಇವು ಪ್ರಥಮ ನಾಡಿ. ಭರಣೀ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಪುಷ್ಯ, ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುಣಿ, ಚಿತ್ತಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ ಇವು ಮಧ್ಯಮ

ನಾಡಿ. ಕೃತ್ತಿಕಾ, ರೋಹಿಣೀ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಖಾ, ಸ್ವಾತೀ, ವಿಶಾಖಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ, ಶ್ರವಣಾ, ರೇವತೀ ಇವು ತೃತೀಯ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಡಿ. ದಂಪತಿಗಳ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿರಕೂಡದು. ಒಂದೇ ನಾಡಿಯಾದರೂ ಒಂದೇ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿ ಭಿನ್ನರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಕ್ಷತ್ರ ಒಂದೇ ಇದ್ದು ಚರಣಭೇದವಾದರೂ ನಾಡಿದೋಷವಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವು ಶುಭವು (ಗು. ೮).

೯) ಪಂಚಕೂಟಗಳು : ರೇವತಿಯಿಂದ ಮೃಗಶಿರಾದವರೆಗೆ ಸ್ವರ್ಣಪಾದ - ಚಿಂತಾ; ಆರ್ಧ್ರಾದಿಂದ ಸ್ವಾತೀಯವರೆಗೆ ರಜತಪಾದ - ಧನಲಾಭ; ವಿಶಾಖಾ, ಅನುರಾಧ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲಾ, ಲೋಹಪಾದ - ದುಃಖ; ಪೂ.ಷಾ. ದಿಂದ ಉ.ಭಾ.ದವರೆಗೆ ತಾಮ್ರಪಾದ - ಶುಭಪ್ರದ. ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಪಾದ, ಯೋನಿ, ಗಣ, ರಾಶಿ, ನಾಡಿ ಈ ಐದು ಕೂಟಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಬೇಕು.

ಮಹಾನಕ್ಷತ್ರ : ವಧೂವರರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರ ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಮೃಗಶಿರಾ, ಮಖಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನುರಾಧಾ ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ವಧೂವರರಿಗೆ ಯಾವ ಕೂಟವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೇ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ದಂಪತಿಗಳ ಏಕನಕ್ಷತ್ರ ವಿಚಾರ : ಮೃಗಶಿರಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದಾದರೆ ರೋಗಬಾಧೆ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಉತ್ತರಫಲ್ಗುಣಿ, ವಿಶಾಖಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದಾದರೆ ಮೃತ್ಯುಭಯ ಮಿಕ್ಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದರೆ ಶುಭ ಎಂದು ಒಂದು ವಚನವಿದೆ. ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ, ಸ್ವಾತೀ, ಹಸ್ತಾ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಶ್ರವಣಾ, ಪುಷ್ಯ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು ವಧೂವರರ ನಕ್ಷತ್ರ ಏಕನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ವಚನವಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಪೂರ್ವನಕ್ಷತ್ರ ವಿಚಾರ : ರೋಹಿಣೀ, ಹಸ್ತಾ, ಪುನರ್ವಸು ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ವರನ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ವಧುವಿನ ನಕ್ಷತ್ರವು ಅದರ ಮೊದಲನೇ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಪೂರ್ವಪಾದವಿಚಾರ : ಅಶ್ವಿನೀ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಮಖಾ, ಹಸ್ತಾ, ಸ್ವಾತೀ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ, ಶತಭಿಷಾ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಯದು ಪೂರ್ವಪಾದವಾಗಿಯೂ, ವರನದು ಅದರ ಮುಂದಿನ ಪಾದ-ವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೂ, ವಧೂವರರ ರಾಶಿಗಳು ಒಂದೇ ಆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ದುಷ್ಪನಕ್ಷತ್ರ ಜನನ ವಿಚಾರ : ಅಶ್ವಿನೀ, ಮಖಾ, ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ೧ನೇ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತಂದೆಗೆ ಗಂಡ. ೨ನೇ ಚರಣದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಗಂಡ. ೩ನೇ ಚರಣದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಹಾನಿ. ೪ನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಶುಭ. ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ರೇವತೀ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ೧ನೇ ಚರಣವು ಶುಭ. ೨ನೇ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಧನನಾಶ, ೩ನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಗಂಡ, ೪ನೇ ಚರಣದಲ್ಲಿ ತಂದೆಗೆ ಗಂಡ. ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ೨ ಘಳಿಗೆ ಮೂಲಾದಿಯಲ್ಲಿ ೨ ಘಳಿಗೆ ಇವುಗಳ ಅಭುಕ್ತಮೂಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೂ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೂ ಗಂಡ. ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರ ೨, ೩ನೇ ಚರಣ, ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುಣಿ ೧ನೇ ಚರಣ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ ೩ನೇ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಜನಿಸಿದರೆ ತಂದೆಗೂ, ಹೆಣ್ಣು ಜನಿಸಿದರೆ ತಾಯಿಗೂ ಅನಿಷ್ಟವುಂಟಾಗುವುದು. ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ೩ ತಿಂಗಳು ದೋಷ,

ಕರುಸಹಿತ ಆಕಳಿನ ದಾನ, ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುನಿಗೆ ೨ ತಿಂಗಳು ದೋಷ. ಎಳ್ಳು ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯ ದಾನ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಕ್ಕೆ ೮ ತಿಂಗಳು ದೋಷ, ಬಂಗಾರ ಅಥವಾ ವಸ್ತು ದಾನ. ಚಿತ್ರಾಕ್ಕೆ ೭ ತಿಂಗಳು ದೋಷ, ಕುರಿ ಅಥವಾ ಕಂಬಳಿ ದಾನ. ಅಶ್ವಿನೀ, ಮಖಾ, ರೇವತಿಗಳಿಗೆ ೩ ತಿಂಗಳು ದೋಷ, ಬಂಗಾರ, ನವಧಾನ್ಯ, ವಸ್ತು ದಾನ. ಆಶ್ಲೇಷಕ್ಕೆ ೮ ತಿಂಗಳೂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಕ್ಕೆ ೧೬ ತಿಂಗಳೂ ಮೂಲಕ್ಕೆ ೮ ವರ್ಷಗಳೂ ದೋಷ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಗೋಮುಖಪ್ರಸವ, ಶಾಂತಿ, ತತ್ತನ್ನಕ್ಷತ್ರದ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ನವಗ್ರಹದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶಾಂತಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ತಂದೆಯು ಶಿಶುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. **ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರದೋಷವಿಚಾರ :** ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಾವನಿಗೂ, ಆಶ್ಲೇಷಾ ನಕ್ಷತ್ರದವಳು ಅತ್ತೆಗೂ ದೋಷಕರಳು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರ ೧, ೨, ೩ನೇ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಮಾವನಿಗೂ, ಆಶ್ಲೇಷಾ ೨, ೩, ೪ನೇ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅತ್ತೆಗೂ, ವಿಶಾಖಾ ನಕ್ಷತ್ರ ೪ನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಮೈದುನನಿಗೂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರ ೪ನೇ ಪಾದದವಳು ಗಂಡನ ಅಣ್ಣನಿಗೂ ದುಷ್ಟಫಲಪ್ರದಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಕ್ಷತ್ರದೋಷವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೊರತು ಪುರುಷರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ಮಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಶುಭಯೋಗವಿದ್ದರೆ ಈ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ದೋಷವು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾವಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳು ೯ನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಶುಭಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಇದ್ದರೆ ಶುಭಗ್ರಹಗಳಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಭಾವವಾಗಲೀ, ಚಂದ್ರನಾಗಲೀ, ಭಾವಾಧಿಪನಾಗಲೀ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವವು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಮುಹೂರ್ತಗಳು

೧) **ಸಾಡೇತೀನ್ ಮುಹೂರ್ತಗಳು :** ಚೈತ್ರಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪತ್(ಯುಗಾದಿ ಪ್ರತಿಪತ್) ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ತೃತೀಯಾ (ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯಾ) ಮತ್ತು ಆಶ್ವೀಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀ (ವಿಜಯದಶಮೀ) ಇವು ಮೂರು ಪೂರ್ಣ ಮುಹೂರ್ತಗಳು, ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪತ್ ಅರ್ಧ ಮುಹೂರ್ತ ಹೀಗೆ ಇವು ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ ಶುಭಮುಹೂರ್ತಗಳು. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. **೨) ಕೃಷಿಕರ್ಮ ಮುಹೂರ್ತಗಳು - ನೇಗಿಲು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ(ಕೃಷ್ಣಾರಂಭಕ್ಕೆ) :** ಮೂಲ ಉತ್ತರಾತ್ರೆಯ ಹಸ್ತ, ಮೃಗಶಿರಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಮಖಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ವಿಶಾಖಾ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಪುಷ್ಯ, ಚಿತ್ರಾ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಮಂಗಳ ಈ ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೧, ೩, ೪, ೭, ೧೦, ೧೧, ೧೩ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೇಗಿಲನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. **ಹಲಚಕ್ರ :** ಮಳೆಯ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಶುಭ, ೩ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭ, ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೊಲದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. **ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ :** ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ, ತ್ರಯೋದಶೀ ಈ ತಿಥಿಗಳೂ, ಸೋಮ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರವಾರಗಳೂ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುಷ್ಯ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಖಾ, ಉತ್ತರಗಳ, ಲಗ್ನೇ, ಹಸ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂರಾಧಾ, ಮೂಲಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ,

ಶ್ರವಣಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ, ರೇವತೀ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಗಳು. ಅಶ್ವಿನೀ, ಪುನರ್ವಸು, ಮೃಗಶಿರಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮಧ್ಯಮ. **ಬೀಜವಾಪನ ಮುಹೂರ್ತ - ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ತಲಿಕ್ಕೆ :** ಮೂಲಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಆದ್ರಾ, ಪೂರ್ವಾ, ಹಸ್ತಾ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಶ್ರವಣಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ. ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ. **ಕಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ :** ಶ್ರವಣ, ಪೂರ್ವಾ, ಉ.ಭಾ., ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೂಲಾ, ಅನೂರಾಧಾ, ರೇವತಿ ಶುಭ. **ಮೇಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ :** ವಿಶಾಖಾ, ಪೂರ್ವಾ, ಮೂಲಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ. ಶುಭ. **ರಾಶಿ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ರಾಹು :** ರವಿವಾರ, ಗುರುವಾರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ; ಸೋಮವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ; ಮಂಗಳವಾರ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ; ಬುಧವಾರ, ಶನಿವಾರ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ರಾಹು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಸಮ್ಮುಖ ಬಲಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾಶಿಯನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತುಂಬಬೇಕು. **೩) ಆಯಸಾಧನ :** ಅಗಲವನ್ನು ಉದ್ದಳತೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದ್ದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಫಲ ಅದನ್ನು ೯ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ೮ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ನಿಂತ ಶೇಷವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧. ಧ್ವಜ ೨. ಧೂಮ ೩. ಸಿಂಹ ೪. ನಾಯಿ ೫. ಎತ್ತು ೬. ಕತ್ತೆ ೭. ಆನೆ ೮. ಒಂಟೆ ಹೀಗೆ ೮ ಆಯಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೪ ವಿಷಮಾಯಗಳು ಶುಭ ೪ ಸಮಾಯಗಳು ಅಶುಭ. **೪) ಅಗ್ನಿಚಕ್ರ ನೋಡುವ ಕ್ರಮ :** ತಿಥಿ ವಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಒಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ೪ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ನಿಂತ ಶೇಷವು ಶೂನ್ಯ ಮತ್ತು ೩ ಸಂಖ್ಯೆ ಉಳಿದರೆ ಅಗ್ನಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ೧ ಉಳಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ೨ ಉಳಿದರೆ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಆವಾಗ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. **೫) ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ :** ಹಸ್ತಾ, ಚಿತ್ರಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂರಾಧಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲಾ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ರೇವತಿ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯಾ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ಮೃಗಶಿರಾ, ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಘ ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧವಿಲ್ಲ. ೧, ೨, ೩, ೫, ೬, ೭, ೯, ೧೦ ತಿಥಿಗಳು, ರವಿ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರ, ಚಂದ್ರ ವಾರಗಳು ಉತ್ತಮ.

ತಪ್ಪಮುದ್ರಾಧಾರಣ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಭಕ್ತರು ಶ್ರೀಮಠದ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಆಚಾರ್ಯವೃದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಶ್ರೀಮಠದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಮುದ್ರಾ-ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮುದ್ರಾಧಾರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತುಕ್ತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

‘ಪ್ರತಪ್ತಂ ಭಿಭೃಯಾತ್ ಚಕ್ರಂ ಶಂಖಂ ಚ ಭುಜಮೂಲಯೋಃ | ಶ್ವೇತಸ್ಮಾರ್ತಾದಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಚಕ್ರಂ ಧಾರ್ಯಂ ವಿಧಾನತಃ || ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ಕರೇ ವಿಪ್ರೋ ಬಿಭೃಯಾದ್ಯೈ ಸುದರ್ಶನಮ್ | ಸವ್ಯೇ ತು ಶಂಖಂ ಬಿಭೃಯಾದಿತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ವಿದುಃ ||’

ತಪ್ಪಚಕ್ರಮುದ್ರಾಂಕನವನ್ನು ಪುರುಷರು ಬಲಭುಜದಲ್ಲಿ, ಎಡಭುಜದಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಲಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಡಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅನುಪನೀತರು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಭಾಗ

೧) ಇಷ್ಟಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ : ಪ್ರಶ್ನಕಾಲದ ಲಗ್ನದಿಂದ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೫, ೯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನಗಳಾದ ೧, ೪, ೭, ೧೦ ಇವುಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಗುರು, ಶುಕ್ರ, ಬುಧ, ಚಂದ್ರ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಹವು ಇದ್ದರೂ ಇಷ್ಟಕಾರ್ಯವು ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಆಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ೨) ನಷ್ಟವಸ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ : ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಕ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಲಗ್ನವಿದ್ದರೆ ಹೋದ ವಸ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು. ಮಕರ, ಮೀನ ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಲಗ್ನವಾದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂದಿಗೊಂದಿ, ಗುದ್ದುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹುಡುಕಿದರೆ ಆ ವಸ್ತುವು ಹೋದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಗುವುದು. ಉಳಿದ ಲಗ್ನವಾದರೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಸಿಗುವುದು ಕಠಿಣ. ನಷ್ಟವಸ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ : ಪ್ರಶ್ನಕಾಲದ ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಪ್ರಹರ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ೮ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ೭ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕು, ಶೇಷವು ೧ ಉಳಿದರೆ ನಷ್ಟವಸ್ತುವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೨ ಉಳಿದರೆ ಭಾಂಡೆಯಲ್ಲಿ (ಅಡಕಲು), ೩ ಉಳಿದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ೪ ಉಳಿದರೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ೫ ಉಳಿದರೆ ಹೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ೬ ಉಳಿದರೆ ಶೆಗಣಿಯಲ್ಲಿ, ೭ ಉಳಿದರೆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ೩) ಪಶುಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ : ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಚಂದ್ರನಕ್ಷತ್ರವು ೯ ರವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಪಶು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತದೆ. ೧೦ ರಿಂದ ೧೫ ರವರೆಗೆ ಆದರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ. ೧೬ ರಿಂದ ೨೨ರವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಗನೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ೨೩ ರಿಂದ ೨೫ರವರೆಗೆ ಬಂದರೆ ಸಿಗುವುದು ಕಠಿಣ. ೨೬ ರಿಂದ ೨೭ ರವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಪಶುವು ಸಂಕಟದಲ್ಲಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೪) ಕಳೆದುಹೋದ ವಸ್ತುವು ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವು : “ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಬಾಹುಸಹಸ್ರವಾನ್ | ತಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ಗತಂ ನಷ್ಟಂ ಚ ಲಭ್ಯತೇ |” ಕಳೆದುಹೋದ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ೧೦೮ ಬಾರಿ ಪಠನ ಮಾಡಬೇಕು. ೫) ರೋಗಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರ : ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದ ಮೇಲಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನವೇ ವೈದ್ಯಸ್ಥಾನವೆಂತಲೂ ಚತುರ್ಥವು ರೋಗಿಸ್ಥಾನವೆಂತಲೂ ೭ನೆಯ ಸ್ಥಾನವು ರೋಗಸ್ಥಾನವೆಂತಲೂ ೧೦ನೆಯ ಸ್ಥಾನವು ಔಷಧಸ್ಥಾನವೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ವೈದ್ಯನ ಹಾಗೂ ಔಷಧಸ್ಥಾನವು ಸಬಲವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇನೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಾನಗಳು ನಿರ್ಬಲವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇನೆಯು ಗುಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ೬) ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಿಂದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು : ಮೇಷ - ಪಿತೃದೋಷ ಉಷ್ಣ ವೃಷಭ - ದೇವಕೋಪಜ್ವರ. ಮಿಥುನ - ಮಹಾಮಾಯಾಕೋಪ, ವಾತಜ್ವರ. ಕರ್ಕ - ಶಾಕಿನೀ ಬಾಧೆ, ಮೌನ, ಹಾಸ್ಯಬಾಧೆ, ರೋದನ. ಸಿಂಹ - ಪ್ರೇತಬಾಧೆ, ಹಿಮಜ್ವರ. ಕನ್ಯಾ - ಗ್ರಹದೋಷ, ಅರುಚಿ, ಕ್ರೋಧ. ತುಲಾ - ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಬಾಧೆ, ಸಂತಪಿಪೀಡೆ. ವೃಶ್ಚಿಕ - ನಾಗಬಾಧೆ, ದಾಹ, ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶ. ಧನು - ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗ. ಮಕರ - ಶಂಪಾಬಾಧೆ, ದೇಹಭಯ, ಜ್ವರ.

ಕುಂಭ - ದುಷ್ಟಪ್ರೇತಬಾಧೆ, ದೇಹಪೀಡಾ. ಮೀನ - ಯೋಗಿನೀಬಾಧೆ, ಮನೋವ್ಯಥಾ. ೧, ೧, ೨, ೮ ರಲ್ಲಿ ರವಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಬಾಧೆ ೭, ೧೨ರಲ್ಲಿ ಗುರು - ದೇವರಬಾಧೆ, ೧, ೬, ೮, ೧೨ ಚಂದ್ರ - ದೇವೀಬಾಧೆ, ೭, ೧೨ರಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರ - ಭೂತಬಾಧೆ, ೧೧, ೧೨ ಕುಜ - ಶಾಕಿನೀಬಾಧೆ, ೭, ೧೨ರಲ್ಲಿ ಶನಿ - ವಾತರೋಗ. ೭, ೧೨ರಲ್ಲಿ ಬುಧ - ವನದೇವೀ ಬಾಧೆ. ೭, ೧೨ರಲ್ಲಿ ರಾಹು - ಪ್ರೇತದೋಷ. ೩, ೬, ೯, ೧೨ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ, ಶಸ್ತ್ರ, ಜಲಾದಿಗಳಿಂದ ಮರಣ. ೭) ಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಶ್ನೆ : ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ೧೦೮ ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಕಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ೧೨ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ೧, ೭, ೯ ಉಳಿದರೆ ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು. ೨, ೩, ೬, ೧೧, ೦ ಉಳಿದರೆ ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ. ೪, ೫, ೮, ೧೦ ಉಳಿದರೆ ಕಾರ್ಯಹಾನಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ೮) ಪಂಥಾಪ್ರಶ್ನೆ : ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಿಂದ ೨, ೩, ೪ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಶುಭಗ್ರಹವಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ (೧, ೪, ೭, ೧೦ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ) ಪಾಪಗ್ರಹಗಳು, ಇರದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರವಾಸಿಯು ಸುಖದಿಂದ ಬರುವನು. ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೆ ಲಾಭಸಮೇತನಾಗಿ ಬರುವನು.

೯) ದನಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೋಡುವುದು

ಅಂಧ	ಮಂದ	ಮಧ್ಯ	ಸುಲೋಚನ
ರೋಹಿ	ಮೃಗ	ಆದ್ರಾ	ಪುನರ್ವಸು
ಪುಷ್ಯಾ	ಆಶ್ಲೇಷಾ	ಮಘಾ	ಪೂರ್ವಾ
ಉತ್ತ	ಹಸ್ತಾ	ಚಿತ್ತಾ	ಸ್ವಾತೀ
ವಿಶಾಖಾ	ಅನೂ	ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ	ಮೂಲಾ
ಪೂ.ಷಾ	ಉ.ಷಾ	ಅಭಿ	ಶ್ರವಣಾ
ಧನಿಷ್ಠಾ	ಶತ	ಪೂ.ಭಾ	ಉ.ಭಾ
ರೇವತೀ	ಅಶ್ವಿ	ಭರ	ಕೃತ್ತಿ
ಪೂರ್ವ	ದಕ್ಷಿಣ	ಪಶ್ಚಿಮ	ಉತ್ತರ
ಸಿಗುವದು	ಸಿಗುವದು	ಸಿಗುತ್ತದೆ	ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ

೧೦) ಪ್ರಕಾರ ಪಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆ : “ತಿಥಿಪ್ರಹರಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾರಕಾವಾರಮಿತ್ತಿತಮ್ | ಸಪ್ತಭಿಸ್ತು ಹರೇದ್ಭಾಗಂ ಶೇಷಂ ತು ಫಲಮಾದಿಶೇತ್ ||”.

೧ ಉಳಿದರೆ ಊರಲ್ಲಿರುವರು, ೨ ಉಳಿದರೆ ಸುಖದಿಂದ ಬರುವರು, ೩ ಉಳಿದರೆ ಅರ್ಧಹಾದಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು, ೪ ಉಳಿದರೆ ಊರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರು, ೫ ಉಳಿದರೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ತಿರುಗಿಹೋಗಿರುವರು, ೬ ಉಳಿದರೆ ರೋಗಪೀಡಿತರಾಗಿರುವರು, ೭ ಉಳಿದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಥ ಪಂಚಗವ್ಯಗ್ರಹಣ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ಯತ್ಪ್ರಗಸ್ಥಿಗತಂ ಪಾಪಂ ದೇಹೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಮಾಮಕೇ | ಪ್ರಾಶನಾತ್ ಪಂಚಗವ್ಯಸ್ಯ
ದಹತ್ವಗ್ನಿವೇಂಧನಮ್ || ಇತಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಆಚಾಮೇತ್ ಏವಂ ತ್ರಿಃ ||

ಅಥ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ

ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂ-
ತರ್ಗತ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ
ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ (ಜಾತಾಶೌಚ / ಮೃತಾಶೌಚಾದಿ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ) ಯಜ್ಞೋಪವೀತ-
ಧಾರಣಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ || (ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ ದೇವಾರ್ಪಿತಂ ಉಪವೀತಂ ಗೃಹಿತ್ವಾ ದಶವಾರಂ
ಗಾಯತ್ರೀಂ ಜಪೇತ್) || ಓಂ ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವಿ ಭವಾನ್ಮಕ್ಷರಾ ನಿವೇಶನೀ | ಯಚ್ಚಾನಃ ಶರ್ಮ
ಸಪ್ರಥಃ || ಓಂ || (ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಭೂಮೌ ಮಂಡಲೋಪರಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ) || ತಂತುದೇವತಾವಾಹನಂ
- ಓಂಕಾರೋಽಗ್ನಿಶ್ಚ ನಾಗಶ್ಚ ಸೋಮಃ ಪಿತೃಪ್ರಜಾಪತೀ || ವಾಯುಸೂರ್ಯೌ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ
ಇತ್ಯೇತಾಸ್ತಂತುದೇವತಾಃ || ತಂತುದೇವತಾನಾಮಾವಾಹಯಾಮಿ || (ಇತಿ ತಂತುದೇವತಾ ಆವಾಹ್ಯ
ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ | ಅಪೋ ಹಿಷ್ಯೇತಿ ತಿಸೃಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ದಶವಾರಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ
ಜಪೇತ್ || ಓಂ ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮ್
|| ಓಂ || (ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಉದ್ಧೃತ್ಯ) || ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನಮ್ - ಓಂ ಉದ್ವಯಂ ತಮಸಸ್ಪರಿ
ಪಶ್ಯಂತೋ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಮ್ | ದೇವಂ ದೇವತ್ರಾ ಸೂರ್ಯಮಗನ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಮ್ ||
ಓಂ || (ಇತಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತಾ ಜಪೇತ್ ||)

ಧಾರಣಮ್ - ಓಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ ಸಹಜಂ
ಪುರಸ್ತಾತ್ | ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ || ಓಂ ||
(ಇತಿ ತ್ರಿವಾರಮುಕ್ತ್ವಾ ಧಾರಯೇತ್ | ಆಚಮ್ಯ ದಶವಾರಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ ಜಪೇತ್ ||)

ಜೀರ್ಣೋಪವೀತವಿಸರ್ಜನಮ್ - ಉಪವೀತಂ ಭಿನ್ನತಂತುಂ ಜೀರ್ಣಂ ಕಶ್ಮಲದೂಷಿತಂ |
ವಿಸೃಜಾಮಿ ಜಲೇ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಷೋ ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ತು ಮೇ || (ಇತಿ ಜೀರ್ಣೋಪವೀತಂ ವಿಸೃಜ್ಯ
ಆಚಾಮೇತ್ | ನಾಮತ್ರಯಂ ಜಪೇತ್ ||)

೨) ನವಗ್ರಹ ಜಪ, ತರ್ಪಣ, ದಾನ, ಸಂಕಲ್ಪ ಮುಂತಾದವುಗಳು :

ನವಗ್ರಹ ದಾನ ಮತ್ತು ಜಪಸಂಖ್ಯೆ

ಗ್ರಹಗಳು	ಧಾತು	ಉಪಧಾತು	ರತ್ನ	ಧಾನ್ಯ	ಪಶು	ರಸ	ವಸ್ತ್ರ	ಪುಷ್ಕ	ಜಪಸಂಖ್ಯಾ
ರವಿ	ಸುವರ್ಣ	ತಾಮ್ರ	ಮಣಿ	ಗೋಧಿ	ಕೆಂಪುಧೇನು	ಬೆಲ್ಲ	ಕುಸುಂಬ	ಕೆಂಪು ಹೂ	೭೦೦೦
ಚಂದ್ರ	ಸುವರ್ಣ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಮತ್ತು	ಅಕ್ಕಿ	ಬಿಳಿ ಎತ್ತು	ತುಪ್ಪ	ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರ	ಬಿಳಿ ಹೂ	೧೧೦೦೦
ಮಂಗಳ	ಸುವರ್ಣ	ತಾಮ್ರ	ಹವಳ	ತೊಗರೆ	ಕೆಂಪು ಎತ್ತು	ಬೆಲ್ಲ	ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರ	ಕೆಂಪು ಹೂ	೧೦೦೦೦
ಬುಧ	ಸುವರ್ಣ	ಕಂಚು	ಪಚ್ಚಿ	ಹಸರು	ಗಜ	ತುಪ್ಪ	ನೀಲಿವಸ್ತ್ರ	ಸರ್ವಪುಷ್ಕ	೪೦೦೦
ಗುರು	ಸುವರ್ಣ	ಕಂಚು	ಪುಷ್ಕರಾಗ	ಕಡಲೆ	ಕುದುರೆ	ಸಕ್ಕರೆ	ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರ	ಹಳದಿ ಹೂ	೧೯೦೦೦
ಶುಕ್ರ	ಸುವರ್ಣ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಹೀರಾ ಅಕ್ಕಿ	ಅಕ್ಕಿ	ಶ್ವೇತಾಶ್ವ	ತುಪ್ಪ	ಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರ	ಬಳಿ ಹೂ	೧೬೦೦೦
ಶನಿ	ಸುವರ್ಣ	ಕಬ್ಬಿಣಿ	ನೀಲಮಣಿ	ಎಳ್ಳು	ಎಮ್ಮೆ	ತೈಲ	ಕಪ್ಪುವಸ್ತ್ರ	ಕಪ್ಪು ಹೂ	೨೩೦೦೦
ರಾಹು	ಸುವರ್ಣ	ಸೀಸ	ಗೋಮೇಧ	ಉದ್ದು	ಅಶ್ವ	ತೈಲ	ನೀಲವಸ್ತ್ರ	ಕಪ್ಪು ಹೂ	೧೮೦೦೦
ಕೇತು	ಸುವರ್ಣ	ಉಕ್ಕು	ವೈಷ್ಣವ	ಹುರುಳಿ	ಹೋತು	ತೈಲ	ಕಪ್ಪು	ಹೊಗೆ ಹೂ	೧೭೦೦೦

ನವಗ್ರಹ ಮಂತ್ರ ಪಾರಾಯಣ (ಜಪ) ಸಂಕಲ್ಪ : ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ
ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಆದಿತ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹಾಂತರ್ಗತ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ..... ಗೋತ್ರೇ..... ನಕ್ಷತ್ರೇ..... ರಾಶೌ ಜಾತಸ್ಯ..... ಮಮ ಯೇ
ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಅರಿಷ್ಟಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ತೈಸ್ತೈಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣಕರಿಷ್ಯಮಾಣ ಸೂಚಿತಭಾವಿತ ಆಗಾಮಿ
ದುಷ್ಟಾ- ರಿಷ್ಟಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಸತತಂ ಶುಭಫಲಾವಾಪ್ತೃರ್ಥಂ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಾನೇ
ಸ್ಥಿತಾಃ ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಮತ್ಯಂತ ಶುಭಸ್ಥಾನಫಲಾವಾಪ್ತೃರ್ಥಂ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಉತ್ತಮ
ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಶುಭೈಕಾದಶಸ್ಥಾನ ಫಲಾವಾಪ್ತೃರ್ಥಂ ಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯ
ವಿಜಯವೀರ್ಯಾ- ಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಆವಾಹಿತ ನವಗ್ರಹಾದಿ
ದೇವತಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ ಸನ್ನಿಧಾನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಪಾರಾಯಣ / ಜಪಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮ್ :

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಸ್ಯ ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿಃ | ಅನುಷ್ಠಪ್ ಭಂದಃ | ಮಮ
ಗ್ರಹಾನುಕೂಲಾರ್ಥಂ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ||

ಓಂ ಜಪಾಕುಸುಮಸಂಕಾಶಂ ಕಾಶ್ಯಪೇಯಂ ಮಹಾದ್ವೈತಿಮ್ ತಮೋರಿಂ ಸರ್ವಪಾಪಘ್ನಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ದಿವಾಕರಮ್ ೧	ಭಾಸ್ವಾನ್ತೇ ಭಾಸಯೇತ್ ತತ್ತಂ ಚಂದ್ರಶ್ಚಾಹ್ಲಾದಕೃದ್ಧವೇತ್ ಮಂಗಲೋ ಮಂಗಲಂ ದದ್ಯಾತ್ ಬುಧಶ್ಚ ಬುಧತಾಂ ದಿಶೇತ್ ೧
ದಧಿಶಂಖತುಷಾರಾಭಂ ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವಸಂಭವಮ್ ನಮಾಮಿ ಶಶಿನಂ ದೇವಂ (ಸೋಮಂ) ಶಂಭೋರ್ಮುಕುಟಭೂಷಣಮ್ ೨	ಗುರುರ್ಮೇ ಗುರುತಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಕವಿಶ್ಚ ಕವಿತಾಂ ದಿಶೇತ್ ಶನಿಶ್ಚ ತಂ ಪ್ರಾಪಯತು ಕೇತುಃ ಕೇತುಂ ಜಯೇಹರ್ಪಯೇತ್ ೨
ಧರಣೀಗರ್ಭಸಂಭೂತಂ ವಿದ್ಯುತ್ತೇಜಃಸಮಪ್ರಭಮ್ ಕುಮಾರಂ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಂ ಚ ಮಂಗಲಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ೩	ರಾಹುರ್ಮೇ ರಹಯೇದ್ಭೋಗಂ ಗ್ರಹಾಸ್ತಂತು ಕರಗ್ರಹಾಃ ನವಂ ನವಮಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ದಿಶಂತ್ವೇತೇ ನವಗ್ರಹಾಃ ೩
ಪ್ರಿಯಂಗುಕಲಿಕಾಶ್ಯಾಮಂ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಂ ಬುಧಮ್ ಸೌಮ್ಯಂ ಸೌಮ್ಯಗುಣೋಪೇತಂ ನಮಾಮಿ ಶಶಿನಃ ಸುತಮ್ ೪	ಖನೇ ದಿನಮಣೇಃ ಸೂನೋಸ್ವನೇಕಗುಣಸನ್ಮಣೇ ಅನಿಷ್ಟಂ ಹರ ಮೇಘಭೀಷ್ಠಂ ಕುರು ಮಾ ಕುರು ಸಂಕಂಟಮ್ ೪
ದೇವಾನಾಂ ಚ ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಗುರುಂ ಕಾಂಚನಸನ್ನಿಭಮ್ ಬುದ್ಧಿಭೂತಂ ತ್ರಿಲೋಕೇಶಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಮ್ ೫	ಹರೇರನುಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯ ಶತ್ರುಣಾಂ ನಿಗ್ರಹಾಯ ಚ ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಂ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ೫
ಹೇಮಕುಂಭಂ ಮೃಣಾಲಾಭಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪರಮಂ ಗುರುಮ್ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಕ್ತಾರಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ೬	ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣವಿರಚಿತಂ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್
ನೀಲಾಂಜನಸಮಾಭಾಸಂ ರವಿಪುತ್ರಂ ಯಮಾಗ್ರಜಮ್ ಭಾಯಾಮಾರ್ತಾಂಡಸಂಭೂತಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಶನೈಶ್ವರಮ್ ೭	೨) ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತ ಮತ್ತು ಅರ್ಘ್ಯ :
ಅರ್ಧಕಾಯಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಚಂದ್ರಾಧಿಕ್ಯವಿಮರ್ದನಮ್ ಸಿಂಹಿಕಾಗರ್ಭಸಂಭೂತಂ ತಂ ರಾಹುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ೮	ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ೫ ಉಪವಾಸಗಳಂತೆ ೧೨ ತಿಂಗಳು ಆಚರಿಸುವ ವ್ರತವು ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವು. ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕ ನಿರ್ಣಯ : “ಪ್ರೋಷ್ಯಪದ್ಯಾಂ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಶ್ರವಣಂ ಯದಾ ತದಾರಭ್ಯ ವ್ರತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇಽಥವಾ ನೃಪ ಏಕಾದಶ್ಯಾ- ಮುಪವಸೇತ್ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂ ಚ ಪರ್ವಣಿ ಶ್ರವಣೇ ಚ ತಥೋಪೋಷ್ಯ ಪೂಜಯೇದ್ಗುರುಡದ್ವಜಮ್ (ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣ) ಮಾಸಿ ಭಾದ್ರಪದೇ ಶುಕ್ಲೇ ಶ್ರವಣೇನ ಯುತಾ ಯದಿ ಏಕಾದಶೀ ತದಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವ್ರತಂ ವರ್ಷಾತ್ಮಕಂ ಶುಭಂ ಪ್ರಾರಂಭದಿವಸೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಪೂರ್ವಕಂ ಸಂಕಲ್ಪಂ ವಿಧಿವತ್ಕುರ್ಯಾದ್ವ್ರತಮಾವತ್ಸರಂ ಕ್ರಮಾತ್ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇಽಥವಾ ಕುರ್ಯಾದೇಕಾದಶ್ಯಾಂ ಸಿತೇ ಶುಭೇ ಹೀನಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುಭೇನಾಪಿ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಮಾಚರೇತ್
ಪಲಾಶಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ತಾರಕಾಗ್ರಹಮಸ್ತಕಮ್ ರೌದ್ರಂ ರೌದ್ರಾತ್ಮಕಂ ಘೋರಂ ತಂ ಕೇತುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ೯	ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರ ಬಂದಾಗ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ- ವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರವು ಬರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
ಇದಂ ವ್ಯಾಸಮುಖೋದ್ಗೀತಂ ಪಠಿಷ್ಯಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ ದಿವಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಾತ್ರೌ ತೇಷಾಂ ಶಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ೧೦	
ಐಶ್ವರ್ಯಮತುಲಂ ತೇಷಾಮಾರೋಗ್ಯಂ ಪುಷ್ಪಿವರ್ಧನಮ್ ನರನಾರೀನ್ಯಪಾಣಾಂ ಚ ಭವೇದ್ಭುಕ್ತಸ್ವನಾಶನಮ್ ೧೧	
ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾಃ ಪೀಡಾಃ ತಸ್ಮರಾಗ್ನಿಸಮುದ್ಭವಾಃ ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಶಮಂ ಯಾಂತಿ ವ್ಯಾಸೋ ಬ್ರೂತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ೧೨	
ಇತಿ ವ್ಯಾಸವಿರಚಿತ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್	

ಏಕಾದಶೀ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಏಕಾದಶೀ ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಹೀಗೆ ೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ೫ ಉಪೋಷಣೆಗಳಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೬೦ ಉಪೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಆರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರುದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಥಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. **ತರ್ಪಣಂ :** ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಕೃತ್ವೋಪೋಷ್ಯಂ ತನೂದ್ಧವ | ತರ್ಪಣಂ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಂತ್ರೈ-
ದ್ವಾದಶಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ || ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ತಥಾ ಕೃಷ್ಣೇ ತಥಾ ಪರ್ವದ್ವಯೇಽಪಿ ಚ | ಶ್ರವಣೇಽಪಿ ಚ ತನ್ಮಂತ್ರೈಃ ಕುರ್ವಾದ್ವಾದಶಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ | ಅಥಪೋದ್ಯಾಪನೇ ಕಾಲೇ ತರ್ಪಣಂ ಸಕಲಂ ಚರೇತ್ ||
ಒಂದೊಂದು ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಗರುಡಧ್ವಜನಾಮಕನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಕೇಶವಾದಿ ತತ್ತದ್ವೇವತಾ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳಿಂದ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ತರ್ಪಣ

೧) ಶುಕ್ಲದ್ವಾದಶೀ - ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ ಕೇಶವಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ.... (೧೨ ನಾಮಗಳು), ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ ದಾಮೋದರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ.... (೧೨ ನಾಮಗಳು), ೨) ಕೃಷ್ಣದ್ವಾದಶೀ - ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ ಸಂಕರ್ಷಣಂ ತರ್ಪ.... ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ತರ್ಪ.... (೧೨ ನಾಮಗಳು), ೩) ಪೌರ್ಣಿಮಾ - ೧) ವಿಧವೇ ನಮಃ ವಿಧುಂ ತರ್ಪ...., ೨) ಶಶಿನೇ ನಮಃ ಶಶಿನಂ ತರ್ಪ...., ೩) ಶಶಾಂಕಾಯ ನಮಃ ಶಶಾಂಕಂ ತರ್ಪ...., ೪) ಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಚಂದ್ರಂ ತರ್ಪ...., ೫) ಸೋಮಾಯ ನಮಃ ಸೋಮಂ ತರ್ಪ...., ೬) ಉಡುಪಾಯ ನಮಃ ಉಡುಪಂ ತರ್ಪ...., ೭) ಅಮೃತಾಯ ನಮಃ ಅಮೃತಂ ತರ್ಪ...., ೮) ಮನೋಹರಾಯ ನಮಃ ಮನೋಹರಂ ತರ್ಪ...., ೯) ಪಾವನಾಯ ನಮಃ ಪಾವನಂ, ೧೦) ಹಿಮಕೃತೇ ನಮಃ ಹಿಮಕೃತಂ ತರ್ಪ...., ೧೧) ನಿಶಾಕೃತೇ ನಮಃ ನಿಶಾಕೃತಂ ತರ್ಪ...., ೧೨) ದೀಪ್ಯಮಾನಾಯ ನಮಃ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತರ್ಪ...., ೪) ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ - ೧) ಮಹೀಧರಾಯ ನಮಃ ಮಹೀಧರಂ ತರ್ಪ...., ೨) ಜಗನ್ನಾಥಾಯ ನಮಃ ಜಗನ್ನಾಥಂ ತರ್ಪ...., ೩) ದೇವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ದೇವೇಂದ್ರಂ ತರ್ಪ...., ೬) ಗದಾಪಾಣಿಯೇ ನಮಃ ಗದಾಪಾಣಿಂ ತರ್ಪ...., ೭) ಸುರಮೀಥಾಯ ನಮಃ ಸುರಮೀಥಂ ತರ್ಪ...., ೮) ಸುಲೋಚನಾಯ ನಮಃ ಸುಲೋಚನಾಂ ತರ್ಪ...., ೯) ಚಾರ್ವಂಗಾಯ ನಮಃ ಚಾರ್ವಂಗಂ ತರ್ಪ...., ೧೦) ಚಕ್ರಪಾಣಿಯೇ ನಮಃ ಚಕ್ರಪಾಣಿಂ ತರ್ಪ...., ೧೧) ಸುರಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ ಸುರಮಿತ್ರಂ ತರ್ಪ...., ೧೨) ಅಸುರಾಂತಕಾಯ ನಮಃ ಅಸುರಂ ತರ್ಪ...., ೫) ಶ್ರವಣಾ - ೧) ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ತರ್ಪ...., ೨) ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವಿನೇ ನಮಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವಿನಂ ತರ್ಪ...., ೩) ಗರುಡಧ್ವಜಾಯ ನಮಃ, ಗರುಡಧ್ವಜಂ ತರ್ಪ...., ೪) ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ಅನಂತಂ ತರ್ಪ....

೫) ಗೋವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ ಗೋವರ್ಧನಂ ತರ್ಪ...., ೬) ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ ಪುಂಡರೀಕಂ ತರ್ಪ...., ೭) ನಿತ್ಯಾಯ ನಮಃ ನಿತ್ಯಂ ತರ್ಪ...., ೮) ವೇದಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ ವೇದಗರ್ಭಂ ತರ್ಪ...., ೯) ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ಯಜ್ಞಪುರುಷಂ ತರ್ಪ...., ೧೦) ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯ ನಮಃ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ತರ್ಪ...., ೧೧) ಜಯಾಯ ನಮಃ ಜಯಂ ತರ್ಪ...., ೧೨) ಶೌರಯೇ ನಮಃ ಶೌರಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ.

೩) ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ :

‘ಏಕಾದಶೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಪಾಪಂ ಯತ್ಕೃತಂ ಭವತಿ ಪ್ಲವೋ | ಏಕಾದಶ್ಯುಪವಾಸೇನ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಿಲಯಂ ಪ್ರಜೇತ್ || ಉಪವಾಸವ್ರತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಚಾರ್ಚಯಂಸ್ತು ಮಾಮ್, ಸರ್ವ-
ಕ್ರತುಫಲಂ ಲಭ್ಯಮ್ ಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||’ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತವು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೆ ನಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ರತದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಏಕಾದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸರ್ವಯಜ್ಞಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದು ವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

“ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗೃಹಸ್ಥೋ ವಾ ವಾನಪ್ರಸ್ಥೋ ಯತಿಸ್ತಥಾ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರಭರ್ತೃಮತೀ ತಥಾ || ಅಭರ್ತೃಕಾ ತಥಾನ್ಯೇ ಚ ಸೂತವೈದೇಹಕಾದಯಃ | ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ನ ಭುಂಜೀತ ಪಕ್ಷಯೋರುಭಯೋರಪಿ ||”

ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮದವರೂ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದವರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು (ಅವಿವಾಹಿತರು, ಮುಕ್ತೈದೆಯರು, ವಿಧವೆಯರು), ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಸದ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಏಕಾದಶಿಗಳಂದು ಭೋಜನ ಮಾಡಬಾರದು, ನಿರಾಹಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಸೂತಕೇ ಮೃತಕೇ ವಾಪಿ ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ನ ಭೋಜನಮ್ | ಕುರ್ಯಾದ್ರಚೋದರ್ಶನೇಽಪಿ ನಾರೀ ವಾಪಿ ನರೋಽಪಿ ವಾ | ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ನ ಭುಂಜೀತ ಪಕ್ಷಯೋರುಭಯೋರಪಿ | ನ ಶ್ರಾದ್ಧಹೋಮೌ ಕುರ್ವೀತ ದೇವಾದೀನ್ ತು ತರ್ಪಯೇತ್ ||

ಜಾತಾಶೌಚ, ಮೃತಾಶೌಚಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಜಸ್ವಲೆಯಾದಾಗ ಏಕಾದಶೀ ಭೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು ಮತ್ತು ದೇವತೆ-ಪಿತೃಗಳ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನಾದಿ 21 ಮುಹೂರ್ತಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತಿಥ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದಕ

ಮುಹೂರ್ತಗಳು	ತಿಥಿ	ವಾರ	ನಕ್ಷತ್ರ	ಲಗ್ನ	ಸ್ಥಾನಶುದ್ಧಿ	ವಿಶೇಷಾಂಕ
೧. ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ	೩, ೫, ೭, ೧೦ ೧೩, ೧೪	ಬು, ಗು, ಶು	ಮೃಗ, ಹಸ್ತ, ರೇವ, ರೋಹಿ, ಅನೂ, ಉ.ಫ., ಪುಷ್ಯ ಶ್ರವಣ, ಪುನ, ಧನಿ, ಶತ, ಅಶ್ವಿ	ಮೇಷ, ವೃಷ, ಕರ್ಕ ಸಿಂಹ	ಚತುರ್ಥ ಶುದ್ಧಿ ಧನು, ಕುಂಭ	-
೨. ಗೃಹಪ್ರವೇಶ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಮೃಗ, ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ಹಸ್ತ, ರೋಹಿ, ಅನೂ, ಉ.ಫ. ಶ್ರವಣ, ಧನಿ, ಶತ, ಅಶ್ವಿ, ಸ್ವಾತಿ, ರೇವತಿ	ವೃಷ, ಸಿಂಹ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಕುಂಭ	ದ್ವಾದಶಶುದ್ಧಿ	ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಶಸ್ತ
೩. ನಿಷೇಕ	೨, ೩, ೫, ೭, ೧೦	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು.	ಅಶ್ವಿ, ರೋಹಿ, ಉ.ಫ., ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂ. ಮೂಲ ಉ.ಷಾ., ಶ್ರವಣ, ಶತ, ಉ.ಭಾ. ರೇವತಿ	ವೃಷ, ಸಿಂಹ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಕುಂಭ	ಲಗ್ನಶುದ್ಧಿ	ಮಾಘಾದಿಪಂಚಕ ಶುಭ
೪. ಗರ್ಭಾದಾನ	೨, ೩, ೫, ೭, ೧೦	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು.	ರೋಹಿ, ಉ.ಫ., ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂ, ಉ.ಷಾ. ಶ್ರವಣ, ಶತ, ಉ.ಭಾ.	ಮೀನ, ವೃಷ, ಮಿಥು, ಸಿಂಹ ಕರ್ಕ, ಕುಂಭ, ಕನ್ಯಾ, ತುಲಾ, ಧನು	ಲಗ್ನಶುದ್ಧಿ	ಪಂಚಪರ್ವ ದಿನಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ
೫. ಪುಂಸವನ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಆದಿ, ಮಂ ಗು	ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ರೋಹಿ, ಶ್ರವ, ಧನಿ, ಶತ, ಪುಷ್ಯ ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ರೇವ, ಅನೂ, ಪುನ ಮೂಲ, ಅಶ್ವಿ ಮೃಗಶಿರಾ	ಮೀನ, ಮೇಷ, ಧನು	ನವಮ ಶುದ್ಧಿ	೩ನೇ ತಿಂಗಳು ಗ್ರಾಹ್ಯ
೬. ಸೀಮಂತ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಆದಿ, ಮಂ ಗು	ಪುಂಸವನಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೇ	ಮೇಷ, ಧನು, ಮೀನ	ನವಮ ಶುದ್ಧಿ	೪-೬-೮ ತಿಂಗಳು ಶುಭ
೭. ನಾಮಕರಣ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಅನೂ, ಪುನ, ಮಖಾ, ಉ.ಫ., ಸ್ವಾತಿ, ಧನಿ, ಶ್ರವಣ ರೋಹಿ, ಅಶ್ವಿ, ಮೃಗ, ರೇವತಿ, ಹಸ್ತ, ಪುಷ್ಯ	ವೃಷ, ಸಿಂಹ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಕುಂಭ	ಅಷ್ಟಮ ಶುದ್ಧಿ	೧, ೩, ೫ ತಿಂಗಳ ಶುಭ
೮. ಡೋಲಾರೋಪಣ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ರೋಹಿ, ಮೂಲ, ಉ.ಫ., ಸ್ವಾತಿ, ಧನಿ, ಶ್ರವಣ ಚಿತ್ತಾ, ಅಶ್ವಿ, ಮೃಗ, ಅನೂ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ ಕನ್ಯಾ, ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	ಅಷ್ಟಮ ಶುದ್ಧಿ	ಪು೦೦, ೬, ೮, ೧೦ ಸ್ತ್ರೀ ೫, ೭, ೯ ಮಾಸಗಳು
೯. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩,	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಅಶ್ವಿ, ರೋಹಿ, ಮೃಗ, ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ಉ.ಫ., ಹಸ್ತ ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನೂ, ಶ್ರವಣ ಉ.ಷಾ., ಧನಿ, ಶತ, ಉ.ಭಾ., ರೇವತಿ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ ಕನ್ಯಾ, ಧನು, ಮೀನ	ದಶಮ ಶುದ್ಧಿ	೧, ೬ ಮಾಸಗಳು ಶುಭ
೧೦. ಕರ್ಣವೇಧೆ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಆದ್ರಾ, ಮೃಗ, ರೇವ, ಪುನ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ಉ.ಫ. ಶ್ರವಣ, ಧನಿ, ಪುಷ್ಯ, ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ.	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ, ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	ಅಷ್ಟಮ ಶುದ್ಧಿ	ಉತ್ತರಾಯಣ, ಬೆಸಮಾ ಮತ್ತು ಬೆಸ ಸಂವತ್ಸರ
೧೧. ಕೇಶಖಂಡನ	೨, ೩, ೬, ೭ ೧೦, ೧೩	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಅಶ್ವಿ, ಮೃಗ, ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ ಶ್ರವಣ, ಧನಿ, ಶತ, ರೇವತಿ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ ಕನ್ಯಾ, ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	ಅಷ್ಟಮ ಶುದ್ಧಿ	ಪೂರ್ವಯಾಮ

ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನಾದಿ 21 ಮುಹೂರ್ತಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತಿಥ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದಕ

ಮುಹೂರ್ತಗಳು	ತಿಥಿ	ವಾರ	ನಕ್ಷತ್ರ	ಲಗ್ನ	ಸ್ಥಾನಶುದ್ಧಿ	ವಿಶೇಷಾಂಕ
೧೨. ಅಕ್ಷರಸ್ವೀಕಾರ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಅನೂ, ರೇವ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ಅಶ್ವಿ, ಪುನ ಪುಷ್ಯ, ಶ್ರವಣ	ಮೇಷ ವೃಷ, ಕರ್ಕ, ಸಿಂಹ ಧನು, ಕುಂಭ, ತುಲಾ, ಮಕರ	ಅಷ್ಟಮಶುದ್ಧಿ	ಉತ್ತರಾಯಣ ಚಿನ್ನೇ ವರ್ಷ
೧೩. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು, ಆದಿ	ಅಶ್ವಿ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ಮೃಗ, ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ಮೂಲ ಪೂ.ಫ., ಪೂ.ಷಾ., ಪೂ.ಭಾ.	ಮೇಷ, ಕರ್ಕ, ತುಲಾ, ಮಕರ		ಅನಧ್ಯಯನ ತಿಥಿಗಳು ಅಶುಭ
೧೪. ಉಪನಯನ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಬು, ಗು, ಶು	ಅನೂ, ರೇವ, ಅಶ್ವಿ, ಮೃಗ, ಸ್ವಾತಿ, ರೋಹಿ, ಉ.ಫ. ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿ, ಶತ ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ	ಮೇಷ, ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ ಸಿಂಹ, ಕುಂಭ, ಮೀನ	ಅಷ್ಟಮಶುದ್ಧಿ	ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
೧೫. ವಿವಾಹ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಮೂಲ, ಅನೂ, ಮೃಗ, ರೋಹಿ, ಹ ಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ರೇವ ಮಖಾ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ.	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	ಸಪ್ತಮಶುದ್ಧಿ	ಏಕವಿಂಶತಿದೋಷ
೧೬. ವಧೂಪ್ರವೇಶ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಮೃಗ, ಧನಿ, ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ಪುನ, ಪುಷ್ಯ, ರೋಹಿ ಅನೂ, ಅಶ್ವಿ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ಶ್ರವಣ, ಶತ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	ದ್ವಾದಶಶುದ್ಧಿ	ಹಗಲು ಶುಭ
೧೭. ಕಂಚುಕಧಾರಣ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಬು, ಗು, ಶು	ಅಶ್ವಿ, ಚಿತ್ತ, ರೇವ, ಪುಷ್ಯ, ಅನೂ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ. ಉ.ಭಾ., ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ ತುಲಾ, ಧನು, ಮೀನ	-	ಪೂರ್ವಾಷ್ವದಲ್ಲಿ
೧೮. ನವವಸ್ತ್ರಧಾರಣ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩	ಬು, ಗು, ಶು	ಹಸ್ತ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ., ಸ್ವಾತಿ, ಪುನ, ಪುಷ್ಯ ಅನೂ, ಚಿತ್ತ, ರೋಹಿ, ಶತ, ರೇವತಿ	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ ತುಲಾ, ಮಕರ, ಕುಂಭ	ತೃತೀಯಶುದ್ಧಿ	
೧೯. ಯಾತ್ರಾ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಮೃಗ, ಅಶ್ವಿ, ಪುಷ್ಯ, ಪುನ, ಹಸ್ತ, ಅನೂ, ಶ್ರವಣ ಮೂಲ, ಧನಿ, ರೇವ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ.	ಮೇಷ, ವೃಷ, ಕರ್ಕ, ತುಲಾ ಧನು, ಮಕರ, ಮೀನ	ಅಷ್ಟಮಶುದ್ಧಿ	ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
೨೦. ಕೂಪಾರಂಭ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಸೋ, ಬು ಗು, ಶು	ಅನೂ, ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಶತ, ಹಸ್ತ, ಮಖಾ ಶ್ರವಣ, ರೋಹಿ, ಪುಷ್ಯ	ಮಿಥು, ಮಕರ, ಕರ್ಕ, ವೃಶ್ಚಿಕ	-	ಆಗ್ನೇಯ, ದಕ್ಷಿಣ, ನೈಋತ್ಯ, ವಾಯುವ್ಯ, ಗೃಹ ಮಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಲ್ಲ
೨೧. ಬೀಜಾವಾಪನ	೨, ೩, ೫, ೭ ೧೦, ೧೩, ೧೫	ಆದಿ, ಸೋ ಬು, ಗು, ಶು	ಅಶ್ವಿ, ಹಸ್ತ, ಪುಷ್ಯ, ಚಿತ್ತ, ರೇವ, ಮೃಗ, ಅನೂ ರೋಹಿ, ಸ್ವಾತಿ, ಮೂಲ, ಮಖಾ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿ ಉ.ಫ., ಉ.ಷಾ., ಉ.ಭಾ.	ವೃಷ, ಮಿಥು, ಕರ್ಕ, ಕನ್ಯಾ ವೃಶ್ಚಿ, ಧನು, ಮೀನ	ಸಪ್ತಮಶುದ್ಧಿ	ಪಂಚಪರ್ವ ರಿಕ್ತತಿಥಿ ಪ್ರದೋಷಗಳು ಅಶುಭ.

ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ವರನ ನಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವರನ ನಕ್ಷತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ವಧೂ ನಕ್ಷತ್ರ, ಪಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವರನ ರಾಶಿ, ನಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ಚರಣ

ವಧುವಿನ ರಾಶಿ, ನಕ್ಷತ್ರ ಚರಣ		ಮೇಷ ಅ. ಭ. ಕೃ.			ವೃಷಭ ಕೃ. ರೋ. ಮೃ.			ಮಿಥುನ ಮೃ.ಆ.ಪು.			ಕರ್ಕಟ ಪು.ಪು.ಆ.			ಸಿಂಹ ಮ.ಹ.ಉ.ಲು.			ಕನ್ಯಾ ಉ.ಹ.ಚಿ.			ತುಲಾ ಚಿ.ಸ್ವಾ.ಮಿ.			ವೃಶ್ಚಿಕ ಮಿ.ಆ.ಚೈ.			ಧನು ಮೂ.ಪು.ಉ.			ಮಕರ ಉ.ಶ್ರ.ಧ			ಕುಂಭ ಧ.ಶ.ಪೂ.			ಮೀನ ಪೂ.ಉ.ರೇ			
		ಅ	ಬ	ಗ	ಇ	ಕ	ಚ	ಟ	ಠ	ಡ	ಫ	ಬ	ಬ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ	ಫ			
ಮೇ	ಆಳ	೨೮	೩೩	೨೭	೧೭	೨೩	೨೨	೨೫	೧೭	೧೭	೨೨	೩೦	೨೨	೨೪	೨೦	೨೪	೧೪	೯	೧೦	೧೨	೨೨	೨೮	೨೨	೧೮	೨೪	೧೩	೧೨	೨೪	೨೩	೨೦	೧೯	೧೪	೧೫	೧೪	೨೩	೨೬		
ಷ	ಭಳ	೩೩	೨೮	೨೮	೧೮	೨೭	೧೪	೨೭	೨೫	೨೫	೩೦	೨೨	೨೪	೧೯	೧೭	೨೪	೧೯	೧೮	೩	೧೩	೨೮	೨೧	೧೮	೧೭	೧೯	೧೯	೧೭	೨೫	೨೭	೨೬	೧೦	೯	೧೯	೨೩	೨೨	೧೬	೨೫	
	ಕೃ	೨೭	೨೮	೨೮	೧೮	೧೦	೧೬	೧೯	೧೯	೧೯	೨೪	೨೭	೨೨	೧೫	೧೯	೨೦	೧೫	೧೪	೧೭	೨೭	೧೪	೧೯	೧೬	೧೯	೨೫	೨೫	೧೯	೧೧	೧೩	೧೩	೨೫	೨೪	೨೫	೧೮	೧೭	೧೯	೧೦	
	ಮೃ	೧೯	೧೯	೧೯	೨೮	೧೮	೨೬	೧೭	೧೭	೧೭	೨೧	೨೩	೧೯	೧೯	೨೧	೨೨	೨೦	೧೮	೨೩	೨೨	೯	೧೪	೨೧	೨೪	೩೦	೨೨	೧೫	೭	೧೨	೧೦	೨೪	೨೯	೩೦	೨೩	೨೦	೨೨	೧೩	
ಭ	ರೋ	೨೩	೨೩	೧೧	೨೦	೨೮	೨೬	೨೬	೨೩	೨೨	೨೬	೨೮	೧೨	೧೦	೨೪	೨೭	೨೫	೨೫	೧೮	೧೭	೧೫	೮	೧೪	೨೯	೨೩	೧೩	೧೯	೧೧	೧೬	೧೮	೧೯	೨೪	೨೪	೨೯	೨೬	೨೭	೧೯	
	ಮೃ	೨೭	೧೭	೨೧	೨೭	೩೫	೨೮	೧೮	೨೩	೨೨	೨೬	೧೯	೨೧	೧೯	೧೫	೨೫	೨೪	೨೩	೨೫	೧೧	೧೦	೨೪	೧೭	೨೩	೨೧	೨೪	೧೪	೧೦	೧೬	೨೧	೨೬	೧೨	೧೭	೨೬	೨೮	೨೫	೧೮	೨೭
	ಆರ್ದ	೨೬	೨೭	೨೧	೧೯	೨೬	೧೯	೨೮	೩೩	೩೧	೧೮	೧೧	೧೩	೨೨	೧೯	೨೭	೩೨	೩೪	೨೦	೧೩	೨೭	೧೯	೧೩	೧೩	೧೪	೨೩	೧೯	೨೫	೧೯	೨೪	೧೦	೧೨	೨೧	೨೨	೨೪	೧೭	೨೬	
ಮಿ	ಮೃ	೨೬	೨೭	೨೧	೧೯	೨೬	೧೯	೨೮	೩೩	೩೧	೧೮	೧೧	೧೩	೨೨	೧೯	೨೭	೩೨	೩೪	೨೦	೧೩	೨೭	೧೯	೧೩	೧೩	೧೪	೨೩	೧೯	೨೫	೧೯	೨೪	೧೦	೧೨	೨೧	೨೨	೨೪	೧೭	೨೬	
ಧ	ಆರ್ದ	೧೮	೨೬	೨೧	೧೯	೨೪	೨೫	೩೪	೨೮	೩೫	೧೨	೨೦	೧೨	೨೧	೨೭	೨೦	೨೪	೨೪	೨೭	೨೦	೨೭	೨೦	೧೩	೧೯	೫	೧೫	೨೮	೨೭	೨೧	೨೨	೧೭	೧೯	೧೨	೧೭	೧೮	೨೬	೨೬	
ಕ	ಪು	೨೧	೨೮	೨೪	೨೧	೨೪	೨೫	೧೭	೧೦	೧೩	೨೪	೩೪	೨೮	೧೬	೨೦	೧೪	೧೬	೧೭	೧೯	೧೯	೧೫	೨೫	೧೦	೭	೨೦	೨೦	೨೬	೨೭	೨೧	೧೨	೨೧	೧೨	೫	೯	೧೬	೨೫	೨೪	
	ಪು	೨೯	೨೦	೨೬	೨೩	೨೫	೧೮	೧೦	೧೮	೨೪	೩೪	೨೮	೨೮	೧೮	೧೪	೧೪	೧೭	೧೫	೨೫	೧೧	೧೧	೨೫	೧೯	೧೭	೨೦	೨೯	೧೭	೧೨	೨೦	೨೬	೨೭	೨೧	೨೩	೧೭	೨೬	೨೮	೨೬	
	ಆಳ	೨೫	೨೩	೨೧	೧೮	೧೧	೧೯	೧೧	೧೧	೧೨	೨೭	೨೮	೨೮	೧೫	೧೫	೧೭	೧೫	೧೯	೧೭	೧೧	೧೬	೧೪	೧೧	೧೬	೨೫	೨೨	೨೨	೨೦	೨೬	೨೭	೨೧	೨೩	೧೭	೧೧	೧೭	೧೮	೧೨	
ಸಿಂ	ಹು	೧೯	೧೯	೧೫	೧೬	೯	೧೮	೨೦	೨೦	೧೯	೧೬	೧೮	೧೬	೨೮	೩೦	೨೬	೧೪	೧೪	೧೯	೨೩	೧೦	೧೫	೨೪	೨೪	೩೨	೨೪	೧೯	೮	೩	೪	೧೭	೨೩	೨೪	೧೭	೧೭	೧೮	೧೨	
ಹ	ಉ	೨೫	೧೭	೧೯	೨೦	೨೩	೧೫	೧೮	೨೬	೨೫	೨೨	೧೬	೧೬	೩೦	೨೮	೩೪	೨೪	೨೦	೫	೯	೨೪	೧೭	೨೩	೨೨	೨೪	೨೦	೧೭	೨೪	೧೯	೧೮	೫	೯	೧೯	೨೩	೨೩	೧೬	೨೪	
ಕನ್ಯಾ	ಉ	೧೧	೨೧	೧೬	೨೦	೨೫	೨೪	೩೧	೩೧	೨೩	೧೭	೧೭	೨೦	೧೫	೨೩	೧೭	೨೮	೨೭	೨೪	೧೬	೨೫	೧೬	೧೮	೨೬	೧೨	೧೪	೨೯	೨೯	೨೪	೨೪	೧೫	೧೬	೯	೧೪	೧೭	೨೮	೨೬	
	ಹ	೧೧	೧೮	೬೭	೨೦	೨೩	೨೪	೩೨	೧೯	೨೩	೧೯	೨೬	೨೨	೧೬	೨೦	೧೫	೨೬	೨೮	೨೮	೨೦	೨೬	೧೮	೨೦	೨೬	೧೩	೧೫	೨೭	೨೮	೨೩	೨೪	೧೮	೧೯	೧೦	೧೩	೧೬	೨೬	೨೬	
	ಚಿ	೧೨	೧೪	೧೯	೨೩	೧೮	೧೦	೧೮	೨೨	೨೪	೨೧	೧೧	೨೫	೨೦	೬	೧೩	೨೪	೨೭	೨೮	೧೯	೧೯	೨೫	೨೭	೧೧	೨೫	೨೭	೧೩	೨೧	೧೫	೨೭	೧೩	೨೧	೧೫	೧೬	೧೦	೧೯		
ತುಲಾ	ಚಿ	೨೨	೧೪	೨೮	೨೩	೧೮	೧೦	೧೨	೨೦	೧೮	೧೭	೧೧	೨೫	೨೯	೧೦	೨೫	೨೭	೨೦	೨೦	೨೮	೨೮	೨೮	೧೯	೧೯	೨೫	೨೭	೧೧	೨೫	೨೭	೧೩	೨೧	೧೫	೧೭	೧೫	೧೬	೧೦	೧೯	
ವೃಶ್ಚಿಕ	ಸ್ವಾ	೨೯	೨೮	೧೬	೧೧	೧೪	೨೪	೨೬	೨೬	೧೮	೧೭	೧೬	೧೩	೧೨	೨೫	೨೫	೨೭	೨೧	೨೮	೨೮	೨೦	೨೮	೨೮	೨೦	೯	೨೧	೧೦	೨೩	೨೭	೧೯	೨೧	೨೨	೨೫	೨೩	೧೮	೧೨	೧೨	
	ಮಿ	೨೧	೨೨	೨೦	೧೫	೯	೧೭	೧೮	೨೦	೨೦	೨೦	೨೦	೧೭	೧೬	೧೯	೧೭	೧೭	೧೮	೨೬	೩೩	೧೯	೨೮	೧೬	೧೬	೨೧	೨೭	೨೧	೧೩	೧೫	೧೫	೨೯	೨೪	೨೬	೨೦	೧೩	೧೨	೪	
	ಪು	೧೬	೧೬	೧೪	೧೯	೧೩	೨೧	೧೧	೧೨	೧೨	೧೮	೧೮	೧೪	೨೪	೨೨	೨೧	೧೭	೧೮	೨೬	೨೧	೭	೧೫	೨೮	೨೭	೩೧	೨೧	೧೫	೭	೧೧	೧೧	೨೫	೨೪	೨೫	೧೯	೧೯	೧೮	೯	
ಕರ್ಕಟ	ಆಳ	೨೩	೧೪	೧೮	೨೩	೨೨	೨೦	೧೦	೧೧	೧೯	೨೫	೧೭	೨೦	೨೪	೨೦	೨೮	೨೫	೧೧	೬	೨೦	೧೬	೨೮	೨೮	೩೧	೧೫	೧೩	೨೧	೧೫	೨೬	೧೨	೧೧	೨೦	೨೪	೨೪	೧೭	೨೬		
	ಭಳ	೧೦	೧೭	೨೩	೨೮	೨೨	೨೯	೧೨	೨	೪	೯	೧	೨೫	೩೧	೨೩	೧೫	೧೧	೧೧	೨೪	೧೯	೧೪	೧೯	೩೧	೩೦	೨೮	೧೪	೧೬	೧೬	೨೦	೨೦	೨೫	೨೪	೧೭	೧೦	೯	೨೦	೨೦	
	ಕೃ	೧೧	೧೯	೨೫	೧೯	೧೨	೧೨	೨೦	೧೪	೧೨	೭	೧೭	೨೩	೨೪	೨೮	೯	೧೩	೧೩	೨೬	೨೬	೨೧	೨೬	೨೨	೧೬	೧೬	೨೮	೨೮	೧೫	೧೩	೧೪	೧೯	೨೮	೨೧	೧೪	೧೬	೨೪	೨೬	
ವೃಷಭ	ಉ	೨೪	೨೫	೧೧	೬	೧೦	೧೬	೨೫	೨೬	೨೭	೨೨	೨೨	೮	೮	೨೪	೨೫	೨೮	೨೮	೨೦	೨೦	೧೯	೧೨	೮	೨೩	೧೭	೨೫	೩೫	೨೮	೧೬	೧೫	೧೩	೨೨	೨೩	೨೮	೨೯	೩೦	೨೨	
	ಮೃ	೧೯	೧೯	೧೯	೨೮	೧೮	೨೬	೧೭	೧೭	೧೭	೨೧	೨೩	೧೯	೧೯	೨೧	೨೨	೨೦	೧೮	೨೩	೨೨	೯	೧೪	೨೧	೨೪	೩೦	೨೨	೧೫	೭	೧೨	೧೦	೨೪	೨೯	೩೦	೨೩	೨೦	೨೨	೧೩	
	ರೋ	೨೩	೨೩	೧೧	೨೦	೨೮	೨೬	೨೬	೨೩	೨೨	೨೬	೨೮	೧೨	೧೦	೨೪	೨೭	೨೫	೨೫	೧೮	೧೭	೧೫	೮	೧೪	೨೯	೨೩	೧೩	೧೯	೧೧	೧೬	೧೮	೧೯	೨೪	೨೪	೨೯	೨೬	೨೭	೧೯	
ಸಿಂಹ	ಮೃ	೨೭	೧೭	೨೧	೨೭	೩೫	೨೮	೧೮	೨೩	೨೨	೨೬	೧೯	೨೧	೧೯	೧೫	೨೫	೨೪	೨೩	೨೫	೧೧	೧೦	೨೪	೧೭	೨೩	೨೧	೨೪	೧೪	೧೦	೧೬	೨೧	೨೬	೧೨	೧೭	೨೬	೨೮	೨೫	೧೮	೨೭
	ಆರ್ದ	೨೬	೨೭	೨೧	೧೯	೨೬	೧೯	೨೮	೩೩	೩೧	೧೮	೧೧	೧೩	೨೨	೧೯	೨೭	೩೨	೩೪	೨೦	೧೩	೨೭	೧೯	೧೩	೧೩	೧೪	೨೩	೧೯	೨೫	೧೯	೨೪	೧೦	೧೨	೨೧	೨೨	೨೪	೧೭	೨೬	
	ಪು	೧೮	೨೬	೨೧	೧೯	೨೪	೨೫	೩೪	೨೮	೩೫	೧೨	೨೦	೧೨	೨೧	೨೭	೨೦	೨೪	೨೪	೨೭	೨೦	೨೭	೨೦	೧೩	೧೯	೫	೧೫	೨೮	೨೭	೨೧	೨೨	೧೭	೧೯	೧೨	೧೭	೧೮	೨೬	೨೬	
ಕನ್ಯಾ	ಚಿ	೨೨	೧೪	೨೮	೨೩	೧೮	೧೦	೧೨	೨೦	೧೮	೧೭	೧೧	೨೫	೨೯	೧೦	೨೫	೨೭	೨೦	೨೦	೨೮	೨೮	೨೮	೧೯	೧೯	೨೫	೨೭	೧೧	೨೫	೨೭	೧೩	೨೧	೧೫	೧೭	೧೫	೧೬	೧೦	೧೯	
	ಸ್ವಾ	೨೯	೨೮	೧೬	೧೧	೧೪	೨೪	೨೬	೨೬	೧೮	೧೭	೧೬	೧೩	೧೨	೨೫	೨೫	೨೭	೨೧	೨೮	೨೮	೨೦	೨೮	೨೮	೨೦	೯	೨೧	೧೦	೨೩	೨೭	೧೯	೨೧	೨೨	೨೫	೨೩	೧೮	೧೨	೧೨	
	ಮಿ	೨೧	೨೨	೨೦	೧೫	೯	೧೭	೧೮	೨೦	೨೦	೨೦	೨																										

ಗುಣಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅಶುಭ :: ೧೯ ರಿಂದ ೩೬ ರವರೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಅಶೌಚ ನಿರ್ಣಯ

ಜನನ ಅಥವಾ ಮರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೈಲಿಗೆಯು ಅಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ೧) ಜನನ ಅಥವಾ ಗರ್ಭಸ್ತಾವದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೈಲಿಗೆಯು ಜಾತಾಶೌಚ, ೨) ಮರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೈಲಿಗೆಯು ಮೃತಾಶೌಚ ಎಂದು ಅಶೌಚವು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ.

೧) ಜಾತಾಶೌಚ

ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಪ್ರಸವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಶೌಚವು ಅಲ್ಪ ಜಾತಾಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಾಶೌಚವು ಅಧಿಕ ಜಾತಾಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿದೆ. **ಜಾತಾಶೌಚದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶೃತ್ವ** : ಪ್ರಸವಿಸಿದವಳು ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಅಸ್ವಶೃತ್ವಳು, ಅಂದರೆ ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಪ್ರಸವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಸಿನ ತಂದೆಯು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಅಸ್ವಶೃತ್ವನು. ಉಳಿದ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳು ಅಸ್ವಶೃತ್ವರಲ್ಲ. **ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಪ್ರಸವಿಸಿದರೆ ಜಾತಾಶೌಚ** : ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಪ್ರಸವಿಸಿದರೆ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ೩ ದಿನ ಜಾತಾಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. **ಗರ್ಭಸ್ತಾವ, ಗರ್ಭಪಾತ, ಪ್ರಸವ ಲಕ್ಷಣಗಳು** : ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಾಗಿ ೧ ರಿಂದ ೪ ತಿಂಗಳಿನೊಳಗೆ ಗರ್ಭವು ಹೋದರೆ ಗರ್ಭಸ್ತಾವ, ೫ ೬ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಗರ್ಭಪಾತ, ೬ನೇ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗರ್ಭವು ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಪ್ರಸವ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. **ಗರ್ಭಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚ** : ಗರ್ಭಪಾತವು ೩ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರೆ ಗರ್ಭಸ್ತಾವ ದಿನದಿಂದ ೩ ದಿನಗಳು ೪ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರೆ ೪ ದಿನಗಳು ತಾಯಿಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವಿದೆ. ಗರ್ಭಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಸ್ತಾವ ಅಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ಗರ್ಭಪಾತದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚ** : ಗರ್ಭಪಾತವು ೫ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರೆ ಗರ್ಭಪಾತ ದಿನದಿಂದ ೫ ದಿನಗಳು ೬ ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರೆ ೬ ದಿನಗಳು ತಾಯಿಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವಿದೆ. ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಪಾತವಾದರೆ ತಂದೆಗೂ, ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೂ ಆ ದಿನದಿಂದ ೩ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾಶೌಚಕಾಲ** : ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ೧೦ ದಿನ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ೧೨ ದಿನ, ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ೧೫ ದಿನ, ಶೂದ್ರರಿಗೆ ೧ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ಣಾಶೌಚವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. **ನಾಭಿಭೇದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವು ಮೃತವಾದರೆ ಜಾತಾಶೌಚ** : ಹೊಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಶಿಶು ಸತ್ತರೆ ತಾಯಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜಾತಾಶೌಚವಿದೆ. ಉಳಿದ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಂದೆಗೆ ೩ ದಿನಗಳು ಜಾತಾಶೌಚವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೃತಾಶೌಚವು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. **ನಾಭಿಭೇದವಾದ ಮೇಲೆ ಶಿಶು ಮೃತವಾದರೆ ಜಾತಾಶೌಚ** : ನಾಭಿಭೇದವಾದ ಮೇಲೆ ಶಿಶುವು ಮೃತವಾದರೆ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳು, ಇವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜಾತಾಶೌಚವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗು ಸತ್ತರೆ** : ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ

ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಸತ್ತದಿನ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ. **ಮೃತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ** : ಮೃತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚದ ದಿನ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ, ಕೂಸಿನ ತಾಯಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾತಾಶೌಚ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೃತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಜಾತಾಶೌಚದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ದಿನ-ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚ ಬಂದರೆ** : ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿ ದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಆ ಮೃತಾಶೌಚವು ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. **ಉದಾ :** ೧೦ ದಿನದ ಜಾತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೧೦ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮರುದಿನ ಜಾತಾಶೌಚ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ೧೦ನೆಯ ದಿನದಿಂದ ಪುನಃ ೩ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಆ ಮೃತಾಶೌಚವು ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. **ಉದಾ :** ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚ ಬಂದರೆ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ೩ ದಿನಗಳ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯಲಾರದು. ಮೃತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾದ ದಿನದಿಂದ ೩ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನಗಳ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲೇಬೇಕು. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚ ಬಂದರೆ** : ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಎರಡನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಾಯಿಗೆ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. **ಉದಾ :** ೧೦ ದಿನದ ಜಾತಾಶೌಚದ ೯ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ೩ ದಿನ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ಆಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವ ೩ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನಗಳ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಅಶೌಚದ ೯ನೆಯ ದಿನದಿಂದ ೩ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ** : ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. **ಉದಾ :** ೩ ದಿನಗಳ ಜಾತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೨ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೦ ದಿನಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವ ಮರುದಿನದಲ್ಲಿ ೨ನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚದ ೨ನೆಯ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ೨ನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲೇಬೇಕು. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ** : ೧) ಜಾತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾತಾಶೌಚ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ೨ನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು

ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು. ತಾಯಿಗೆ ಪೂರ್ಣ-ವಾದ ಜಾತಾಶೌಚವು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಉದಾ : ೧೦ ದಿನದ ಜಾತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೧೦ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಹತ್ತು ದಿನದ ಅಥವಾ ಮೂರು ದಿನದ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ೧೦ ದಿನದ ಜಾತಾಶೌಚವು ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಪುನಃ ೨ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಜಾತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು. **ಜಾತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ :** ೨. ಜಾತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯವು ಮುಗಿದು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಎರಡನೆಯ ಜಾತಾಶೌಚವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು.

೨) ಮೃತಾಶೌಚ

೧೦ ದಿವಸವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಯ ಮರಣವು ತಿಳಿದರೆ ಏರ್ಪಡುವ ಮೃತಾಶೌಚ ಮತ್ತು ದಶರಾತ್ರ ಜ್ಞಾತಿಯಲ್ಲದ ಬಂಧುವಿನ ಮರಣದಿಂದ ಬರುವ ಮೃತಾಶೌಚವು ಅಲ್ಪಮೃತಾಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮೃತಾಶೌಚವು ಅಧಿಕ ಮೃತಾಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ. **ಮೃತಾಶೌಚದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶೃತ್ವ :** ತನಗೆ ಬಂದ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಅಸ್ವಶೃತ್ವಾಗುತ್ತಾರೆ. **ಮೃತಾಶೌಚದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ :** ೧) ಮೃತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮೃತಾಶೌಚದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೂ ಸತ್ತವನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. **ಉದಾ :** ೧೦ ದಿನದ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೯ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ೩ ದಿನದ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವ ಮರುದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಆರಂಭಿಸಿ ೯ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ೩ ಅಥವಾ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ೨ನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ೨) ಮೃತಾಶೌಚದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮೃತಾಶೌಚದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವಾಗ ೨ನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. **ಉದಾ :** ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೩ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೦ ದಿನದ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಎರಡನೆಯ ಅಶೌಚವು ಬಂದ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು. **ಮೃತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ :** ೧) ಮೃತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚದ ದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿದು ಎರಡು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟವನಿಗೂ ಸತ್ತವನ ಮಗನಿಗೂ ಸತ್ತ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. **ಮೃತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ :** ೨. ಮೃತಾಶೌಚದ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವು ಮುಗಿದು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತಾಶೌಚವು ಬಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿದು ೩ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟವನಿಗೂ ಸತ್ತವನ ಮಗನಿಗೂ ಸತ್ತದಿನದಿಂದ ೧೦ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. **ತಾಯಿ ಸತ್ತು ೧೦ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತಂದೆ ಸತ್ತರೆ :** ತಾಯಿಯು ಸತ್ತು ೧೦ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತಂದೆಯು ಸತ್ತರೆ ತಂದೆ ಸತ್ತ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲೇಬೇಕು. **ತಂದೆ ಸತ್ತು ಹತ್ತು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತಾಯಿ ಸತ್ತರೆ :** ತಂದೆ ಸತ್ತು ೧೦ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತಾಯಿಯು ಸತ್ತರೆ ತಂದೆಯು ಸತ್ತ ೧೦ ದಿನ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದೂವರೆ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ತಾಯಿಯ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಅನುಷ್ಠಿಸಲೇಬೇಕು. **ತಾಯಿಯು ಸಹಗಮನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ :** ತಂದೆಯ ದೇಹದೊಡನೆ ತಾಯಿಯು ಸಹಗಮನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯು ಸತ್ತ ೧೦ ದಿನ ಮುಗಿಯುವಾಗಲೇ ಎರಡು ಮೃತಾಶೌಚಗಳೂ ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ. ಮಗನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ದಿನ ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟವನಿಗೂ ಇದೆ. **ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಮರಣದಿನದಲ್ಲಿ ಅಸನ್ನಿಹಿತನಾದ ಮಗನಿಗೆ ಅಶೌಚ :** ೧) ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯ ಮರಣ ವಾರ್ತೆ-ಯನ್ನು ೧೦ ದಿನದೊಳಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಮಗನು ಸತ್ತ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವಾಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಳಿದ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅವನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ೨) ಮಗನು ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯ ಮರಣ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮರಣ ದಿನದಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಳಿದ ದಿನದಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲೇಬೇಕು. **ಹತ್ತು ದಿನದೊಳಗೆ ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ :** ಮೃತನ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳು ಸತ್ತ ದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ೩ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ತಿಳಿದ ದಿನದಿಂದ ೩ ದಿನ, ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನ ಮೇಲೆ ೬ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಒಂದೂವರೆ ದಿನ, ೬ ತಿಂಗಳಿನ ಮೇಲೆ ೯ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಿಳಿದರೆ ೧ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. ೯ ತಿಂಗಳಿನ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದರೆ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಈ ೩, ೧.೩೦, ೧ ದಿನವೆಂಬ ಅಶೌಚನಿಯಮವು ಒಂದೇ ದೇಶ-ದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೇಶಾಂತರ- ದಲ್ಲಿದ್ದು ೩ ತಿಂಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಈ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. **ದೇಶಭೇದ :** ೧) ಭಾಷಾಭೇದ, ೨) ಮಹಾನದಿಯು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವುದು, ೩) ಮಹಾಪರ್ವತವು ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವುದು, ೪) ಮೂವತ್ತು ಯೋಜನ ಪರಿಮಿತವಾದ ದೂರ ಇವುಗಳು ದೇಶಭೇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನಿಸುತ್ತವೆ. **ತಂದೆಯ ಇತರ ಪತ್ನಿಯರ ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು**

ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದಾಗ : ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಪತ್ನಿಯರ ಮರಣ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಸತ್ತದಿನದಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಉಪನಯನ-ವಾದವನಿಗೆ ೩ ದಿನಗಳ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆ. ಉಪನಯನವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧಿ-ಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦ ದಿನದೊಳಗೆ ಸಮಾಚಾರವು ತಿಳಿದರೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಮೃತಾಶೌಚ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಶೌಚವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುತ್ರಮರಣವಿಷಯದಲ್ಲಿ : ಉಪನಯನಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಗನು ಮೃತನಾದರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. **ಪುತ್ರಮರಣದಿಂದ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ಅಶೌಚ :** ಹಲ್ಲುಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ-ದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲ್ಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಚೌಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದರೆ ೧ ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆ. ಚೌಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗೆ ಚೌಲವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ೪ನೇ ವರ್ಷದ ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಉಪನಯನವಾಗುವವರೆಗೆ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮವರ್ಷ ಅಥವಾ ೨ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೌಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೌಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಉಪನಯನದೊಳಗೆ ಮೃತನಾದ ಬಾಲಕನ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮವರ್ಷ ಅಥವಾ ೨ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೌಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೌಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಉಪನಯನದೊಳಗೆ ಮೃತನಾದ ಬಾಲಕನ ದಶರಾತ್ರ ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇರುತ್ತದೆ. **ಮಗಳು ಸತ್ತರೆ ತಂದೆಗೂ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೂ ಅಶೌಚ :** ಜನನ ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಯಾವಾಗ ಸತ್ತರೂ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮೂಲಪುರುಷನ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ಈ ೩ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕನ್ನೆಯು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ೩ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸತ್ತರೆ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ವಿವಾಹದವರೆಗೆ ೧ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆ. ವಿವಾಹಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ವಿವಾಹಿತಳಾದ ಮಗಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತಕಾದರೆ :** ವಿವಾಹಿತಳಾದ ಮಗಳು ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತಕಾದರೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ೧ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಾಗುತ್ತದೆ. **ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತಕಾದರೆ :** ವಿವಾಹಿತಳಾದ ಮಗಳು ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತಕಾದರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ೧/೨ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. **ಮಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಸತ್ತರೆ :** ಮಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಸತ್ತರೆ ಮಗಳಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. **ಸಹೋದರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದರನು ಮೃತನಾದರೆ :** ಸಹೋದರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದರನು ಮೃತನಾದರೆ ಸಹೋದರಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಈ ಮೃತಾ-ಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ಸಹೋದರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಿಯು ಮೃತಕಾದರೆ :** ಸಹೋದರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಿಯು ಮೃತಕಾದರೆ ಸಹೋದರನಿಗೆ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. ಸಹೋದರನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಶೌಚವಿಲ್ಲ. **ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮೃತರಾದರೆ :** ಸಹೋದರನು ಸಹೋದರಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮೃತನಾದರೆ ಅವನಿಗೂ ಒಂದೂವರೆ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಬಂಧುಗಳು ಮೃತರಾದರೆ : ೧) ತಂದೆಯ ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರು ೨) ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು ೩) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೪) ತನ್ನ ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರು ೫) ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು ೬) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೭) ತಾಯಿಯ ಸೋದರಮಾವ ೮) ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು ೯) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೧೦) ತಂದೆಯ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು ೧೧) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೧೨) ತಾಯಿಯ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ೧೩) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೧೪) ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಅಂದರೆ ಪಿತಾಮಹನ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ೧೫) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೧೬) ತಂದೆಯ ತಾಯಿ ಅಂದರೆ ಪಿತಾಮಹಿಯ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ೧೭) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೧೮) ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯ ಅಂದರೆ ಮಾತಾಮಹನ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ೧೯) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೨೦) ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ ಅಂದರೆ ಮಾತಾಮಹಿಯ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ೨೧) ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ೨೨) ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಮಾವ ೨೩) ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ ೨೪) ಅಳಿಯ ೨೫) ಮಗಳ ಮಗ ೨೬) ಮಾತಾಮಹ ೨೭) ಮಾತಾಮಹಿ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದರೆ ೩ ದಿನ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮೃತರಾದರೆ ಒಂದೂವರೆ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೃತಾಶೌಚಗಳ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ : ಮೃತಾಶೌಚದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುವವನು ಮೃತಾಶೌಚಗಳ ಬಂಧುವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಮೃತಾಶೌಚಗಳಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಮೃತಾಶೌಚವು ಇದೆ. **ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ :** ೧) ತನ್ನ ಬಂಧುವಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಮೃತಾಶೌಚವು ಇದೆ. ೨) ಬಂಧುವಲ್ಲದವನು ಮರಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ೧೦ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಮೃತದೇಹ ಅಥವಾ ಅದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದಹನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ೧೦ ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧನಾಗುವನು. ೩) ಸತ್ತು ೧೦ ದಿವಸವಾದ ಮೇಲೆ ಸತ್ತ ಸಮಾಚಾರವು ತಿಳಿದು ಸತ್ತವನ ದೇಹದ ಪಾಲಾಶ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ದಹನ ಮಾಡಿದರೆ ದಹನ ಮಾಡಿದವನಿಗೂ ಸತ್ತವನ ದಶರಾತ್ರಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೂ ೩ ದಿನದ ಮೃತಾಶೌಚವಿರುತ್ತದೆ. ೪) ಸತ್ತು ೧೦ ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮರಣ ಸಮಾಚಾರವು ತಿಳಿದು ೧೦ ದಿನದ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದಹನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ದಶರಾತ್ರ ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೆ ದಹನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೩ ದಿನ ಮೃತಾಶೌಚವುಂಟು.

ಅಶೌಚವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದ್ಯಧಿಕಾರ : ಮೃತಾಶೌಚವುಳ್ಳವರು ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ವೇದಾದ್ಯಯನವನ್ನೂ ಜಪ ಹೋಮ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು. **ಮೃತಾಶೌಚವುಳ್ಳವರ ಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ :** ೧) ಅಶೌಚವುಳ್ಳವರ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸಹ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಶೌಚವಿಲ್ಲದವರು ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಿಡಬೇಕು. ೨) ಅಶೌಚವುಳ್ಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಮಜ್ಜೆಗೆ, ನೀರು, ಎಳ್ಳು, ಪುಷ್ಪ, ಬೆಲ್ಲ, ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಔಷಧ, ಗಡ್ಡೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೩) ಅಶೌಚವುಳ್ಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಅಶೌಚವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಸತ್ತು ಹತ್ತು ದಿನವಾದ ಮೇಲೆ ಮರಣ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟ ೩ ದಿನ ಮುಂತಾದ ಅಶೌಚವುಳ್ಳವರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಅಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಶೌಚವಿಚಾರ : ೧) ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ವಾನಪ್ರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಗುರುಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. ೨) ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೂ ಸಹ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಯಜ್ಞಾದಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಜಾತಾಶೌಚ ಅಥವಾ ಮೃತಾಶೌಚವಿಲ್ಲ. ಜಾತಾಶೌಚ / ಮೃತಾಶೌಚ ಆರಂಭಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಷಯ: ೧) ಮೃತಾಶೌಚ ಅಥವಾ ಜಾತಾಶೌಚವು ಆರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅನೇಕ ದಿನ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸ್ನಾನ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೃತಾಶೌಚವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದಾನ ಪೂಜಾ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಈ ಅಶೌಚವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದ ದಾನ, ಪೂಜಾ, ಮುಂತಾದ ಅಶೌಚ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೨) ಅತ್ಯಂತಬಡವನು ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಗೃಹಶಾಂತಿ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಲ್ಪದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಶಾಂತಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಶೌಚವು ಬಂದು ಶಾಂತಿಕಾರ್ಯವು ನಿಲ್ಲುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರ

ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಪೂ.ಭಾ., ಉ.ಭಾ., ರೇವತಿ ಇವು ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಮೃತಿಸ್ಥಳವನ್ನು ೫ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಬಿಡಬೇಕು. ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುನೀ, ವಿಶಾಖ, ಉ.ಷಾ., ಪೂ.ಭಾ., ಇವುಗಳು ತ್ರಿಪಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂ.ಭಾ. ಹೊರತು ಬಾಕಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಬಿಡಬೇಕು.

ರಜಸ್ವಲಾಶುದ್ಧಿ

೧) ಯಾವಾಗಲೂ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುಸಾರಿ ರಜೋದರ್ಶನವಾಗತಕ್ಕವರು ಒಮ್ಮೆ ರಜೋ-ದರ್ಶನವಾದ ದಿನದಿಂದ ೧೭ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಪುನಃ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ೧೮ನೇ ದಿನ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ೧ ರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರವೂ ೧೯ನೇ ದಿನ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ೨ ರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರವೂ ೨೦ನೇ ದಿನ ಅಥವಾ ಅದರ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ೩ ರಾತ್ರಿಗಳ ಅನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಶುದ್ಧರಾಗುವರು. ೨) ಯಾವಾಗಲೂ ೨೦ ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರಜೋ-ದರ್ಶನವಾಗತಕ್ಕವರು ೧೪ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ೧೫ನೇ ದಿನ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರವೂ ೧೬ನೇ ದಿನ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ೨ ರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರವೂ ೧೭ನೇ ದಿನ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ರಜೋದರ್ಶನವಾದರೆ ೩ ರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರವೂ ಶುದ್ಧರಾಗುವರು. ೩) ಯಾವಾಗಲೂ ೧೫ ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರಜೋದರ್ಶನವಾಗ ತಕ್ಕವರು ೧೦ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದ ರಿಂದಲೂ ೧೧ ಮತ್ತು ೧೨ನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲು ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧ ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ೨ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ೧೩ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ

೩ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧರಾಗುವರು, ೪) ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಪ್ರಸವದ ಮೊದಲು ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೆ ೩ ದಿನ ಕಳೆದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧರಾಗುವರು.

ಅಶೌಚ ಪ್ರಾರಂಭ ನಿರ್ಣಯ

೬೦-೦೦ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿನದ ಅಹಃಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಳೆದು ಉಳಿಯುವುದೇ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಮಾಣ. ಇದನ್ನು ೮ ಭಾಗ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ೫ ಭಾಗಗಳೊಳಗೆ ಜನನ-ಮರಣ, ರಜೋದರ್ಶನ ಇವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಅದು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ೬, ೭, ೮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಮಾರನೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಪಂಚಗವ್ಯಮೇಲನಂ ಪ್ರಾಶನಂ ಚ

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ. | ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪಂಚಗವ್ಯಮೇಲನಂ ಪ್ರಾಶನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ

ಗಾಯತ್ರಾ ಗೋಮೂತ್ರಮ್ ||

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ |

ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಗಂಧದ್ವಾರಾಮಿತಿ ಗೋಮಯಮ್ ||

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಾಂ ಕರೀಷೀಣೀಮ್ |

ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ||

ಆಪ್ಪಾಯಸ್ತಸಮೇತಿ ಪಯಃ ||

ಓಂ ಆಪ್ಪಾಯಸ್ತಸಮೇತುತೇ ವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮ ವೃಷ್ಟಮ್ |

ಭವಾವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಥೇ ||

ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣ ಇತಿ ದಧಿ ||

ಓಂ ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋ ಅಕಾರಿಷಂ ಜಿಷ್ಣೋ ರಶ್ವಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ |

ಸುರಭಿನೋ ಮುಖಾಕರತ್ ಪ್ರಣ ಆಯೂಗ್ಂ ಸಿತಾರಿಷತ್ ||

ಶುಕ್ರಮಸೀತಿ ಘೃತಮ್ ||

ಓಂ ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಽಸಿ |

ಓಂ ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮ್ |

ಇತಿ ಕುಶೋದಕಮ್ ||

ಓಂ ಇತಿ ಪ್ರಣವೇನಾಲೋಡನಂ ದಿಕ್ಷುವಿಕ್ಷೇಪಶ್ಚ ||

ಆಪೋ ಹಿಷ್ವೇತಿ ತೃಚೇನಾಭಿಮಧ್ನೀಯಾತ್ ||

ಪ್ರಾಶನಮಂತ್ರ

ಯತ್ತ್ವಗ್ಗೃಹಗತಂ ಪಾಪಂ ದೇಹೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಮಾಮಕೇ |

ಪ್ರಾಶನಾತ್ಪಂಚಗವ್ಯಸ್ಯ ದಹತ್ವಗ್ನಿವೇಂಧನಮ್ ||